

Beszámoló a Békés Megyei Könyvtár 2014. évi munkájáról

Békéscsaba

Rakonczás Szilvia
igazgató

2015. január 26.

TARTALMI SZEMPONTOK

A MEGYEI KÖNYVTÁRAK ÉVES BESZÁMOLÓJÁNAK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

Kérjük, hogy a beszámolóban – lehetőleg az alábbi szerkezetben, a sorszámra utalva – jelenjenek meg a felsorolt témák. Ahol adatokkal alátámasztható, kérjük, a leírás mellett táblázatosan összefoglalni az adott feladatra vonatkozó főbb mutatókat, azok viszonyát az előző évihez és a 2014. évi munkatervihez képest, továbbá szövegesen indokolva az eltéréseket, ismertetve a tendenciákat és a tanulságokat. A beszámoló célja a folyamatok bemutatása, szemléltetése, magyarázata. Az alábbi, pontokba szedett tématerületek értelemszerűen tovább bővíthetők. Amennyiben a táblázatokban kért adatokra vonatkozóan nem rendelkeznek adattal, kérjük, jelezzék: n.a. rövidítéssel.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
1.1. Az év során történt meghatározó jelentőségű változások.....	3
1.2. A 2014. évi főbb munkatervi pontok teljesülése	3
2. Szervezeti kérdések	3
2.1. Szervezeti, személyi változások, szervezeti ábra	3
2.2. Az intézmény alapidokumentumaiban történt változások	5
3. A könyvtári szolgáltatások és a működés bemutatása.....	8
3.1. Gyűjteményszervezés – állományépítés	8
3.1.1. Gyarapítás.....	8
3.1.2. Apasztás – gondozás	13
3.1.3. Ellenőrzés – védelem	14
3.1.4. Feldolgozás, állományfeltárás	15
3.1.5. A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (99%).....	16
3.2. Tájékoztatószolgálat, tájékoztató eszközök.....	17
3.2.1. Olvasóterem	17
3.2.2. Kölsönzótér, tájékoztató szolgálat.....	18
3.2.3. Gyermekekönvtár	19
3.2.4. Europe Direct Tájékoztató Központ.....	22
3.3. Könyvtári szolgáltatások és a működtetésükhöz szükséges infrastruktúra	22
3.3.1. Nyitva tartás (heti nyitvatartási idő, hétfégi nyitva tartás, tendenciák)	22
3.3.2. Infrastruktúra (információs infrastruktúra, egyéb IKT)	23
3.3.3. Eszközök	24
3.3.4. Innovatív megoldások	25
3.3.5. Honlap hány nyelven érhető el – tartalomfrissítések gyakorisága.....	26
3.3.6. Fogyatékosággal élők könyvtárhasználata	27
3.3.7. Közhasznú információs szolgáltatások	27
3.4. Könyvtárhasználat bemutatása	28
3.5. Elektronikus könyvtár – digitalizálás – e-infrastruktúra	33
4. Megvalósult és folyamatban lévő pályázatok	36
4.1. Hazai pályázatok.....	36
4.2. Uniós forrású pályázatok	36
4.3. Az eredmények rövid összefoglalója.....	36
5. Képzési, menedzsment, közművelődési és PR.....	38
5.1. Képzés, továbbképzés.....	38

5.1.1. Dolgozók képzése	38
5.1.2. Használóképzés	39
5.2. Menedzsment és minőségfejlesztési tevékenységek	40
5.2.1 Menedzsment tevékenység.....	40
5.2.2. Minőségirányítás	40
5.3. Rendezvények.....	41
5.4. Kiadványok, szakmai publikációk.....	46
5.5. PR tevékenység.....	47
6. Megyei könyvtár területi feladatellátása	50
6.1. Kötelezpéldányokkal kapcsolatos feladatok	50
6.2. ODR tevékenység	50
6.3. Területi ellátó munka.....	51
6.4. A kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése.....	53
6.5. Nemzetiségi könyvtári ellátás bemutatása.....	60
6.6. Statisztikai feladatok és adatszolgáltatás	63
7. Munkaterven kívüli feladatok teljesítése.....	63
8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük.....	63
8.1. Létszám és bérgazdálkodás	63
8.2. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása.....	65
8.3. Jelentősebb eszközbeszerzések:	66
8.4. Dologi kiadások	66
8.5. Vagyonkezelés.....	67
9. Partnerség és önkéntesség	68
SZERVEZETI ÁBRA – Békés Megyei Könyvtár	0

1. Bevezetés

1.1. Az év során történt meghatározó jelentőségű változások

2014-ben a Békés Megyei Könyvtár székhelyét (Békéscsaba, Kiss Ernő utca 3.) a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt. működtette. A korábbi évekhez viszonyítva ez jelentős pozitív változást hozott, többek között:

- A fűtési rendszer működőképessé vált.
- Elkészült és működik az épület külső védelmét szolgáló megfigyelőrendszer.
- Olyan téralakítások történtek, amelyek lehetővé tették az állomány egy részének célszerű elhelyezését (pl. tankönyvtár, pedagógiai szakirodalom, ajándékkönyvek).

Jelentős problémát okozott ugyanakkor, hogy az MNV Zrt. nem tudott az üzemeltetéssel kapcsolatos számlákat időben kiállítani. Ez az éves költségvetés felhasználásában – ennek következményeként a szakmai munkában – okozott nehézséget.

1.2. A 2014. évi főbb munkatervi pontok teljesülése

- A működés folyamatos volt, a fő munkatervi feladatokat elláttuk. Néhány tevékenység nem a terv szerinti teljességgel valósult meg, de a szolgáltatási színvonalat ez nem befolyásolta.
- A fiókkönyvtárakban az előző évi szolgáltatások rendszeressé válásának, a programok bővülésének következményeként a beiratkozók száma nőtt.
- A KSZR-tevékenység megszervezése, folyamatos üzemeltetése jelentős többletmunkát igényelt az alapfeladatok ellátásához is kevés munkatárssal működő intézményben. Ennek ellenére az évre tervezett, a kistéleplések lakossági igényeinek, a fenntartók elvárásának megfelelő szolgáltatások teljesítése megtörtént.
- A dokumentumbeszerzést (különösen a teljesítési határidőkre vonatkozóan) jelentős mértékben nehezítette, hogy közbeszerzési eljárást kellett indítani. A korábbi tapasztalatunkhoz hasonlóan a nyertes partnerek (KELLO, Libri Shopline) gyakran nem a szerződés szerinti feltételekkel szállítottak.
- Az olvasói véleményeket tükröző kérdőíves vizsgálat (konyvtar.bmk.hu) eredményeként elmondhatjuk, hogy a szolgáltatási kínálattal, a szolgáltatások minőségével az olvasók általában elégedettek. Tapasztalják a pozitív változást annak ellenére, hogy a forgalmi mutatók esetenként csökkenő tendenciára hívják fel a könyvtáros figyelmét.

2. Szervezeti kérdések

A szervezeti ábrát az 1. sz. melléklet tartalmazza.

2.1. Szervezeti, személyi változások, szervezeti ábra

- Jelentős szervezeti átalakítás nem történt, a szervezeti struktúra nem változott. Az osztályszerkezet változatlan maradt. Megalakult a minőségirányítási munkacsoport, a KSZR munkacsoport összetételében nem történt változás

- A tervezettnek megfelelően az igazgatóhelyettesi és az olvasószolgálati feladatokat különválasztottuk. Az olvasószolgálati osztály vezetésére belső pályázat eredményeként Kertész Zoltán informatikus könyvtáros kapott megbízást.
- Személyi változások történtek. A zenei könyvtáros szülési szabadságon van, illetve egy segédkönyvtárosnak közös megegyezéssel megszűnt a munkaviszonya (az előző évben már fizetés nélküli szabadságon volt).
- Új munkatársaink:
  - Mecseki Éva – gyermekkönyvtáros (áthelyezéssel, határozatlan idejű közalkalmazotti munkaviszony, informatikus könyvtáros)
  - Junászka Klaudia – határozott idejű munkaszerződéssel, a helyi folyóiratok és aprónyomtatványok gondozása, gyermekkönyvtári helyettesítés a feladata, informatikus könyvtáros
  - Tóth Katalin – GYED-en lévő zenei könyvtáros helyettesítője, határozott idejű munkaszerződéssel, történelem szakos tanár
 Terveztük, hogy a fiókkönyvtárban dolgozó, muzeológus végzettséget szerző könyvtáros feladata a helyismereti állomány gondozása lesz. Diplomáját még nem kapta meg, továbbra is a fiókkönyvtárban dolgozik.
- Az éves tevékenységre jellemző volt, hogy közfoglalkoztatottak, első munkahelyesek alkalmazásával kívántuk a szakmai háttérmunka egy részét elvégezni. 2014-ben kulturális közfoglalkoztatásban és a MaNDA projektben alkalmazott kisegítőink is voltak.
- Egyes, időszakosan jelentkező vagy osztálykereteket átlépő feladatok ellátására munkacsoportokat alakítottunk (pl. Országos Könyvtári Napok programsorozat megvalósítása, fiókkönyvtár átalakítása).

A korábbi évek munkaköreit tartalmazó táblázatból jól látható, hogy bizonyos munkaterületeken hiány van. A napi munka minőségi elvégzése megkívánja, hogy a feldolgozók, a digitalizálók, a megyei könyvtárellátási szolgáltatásban részt vevők létszámát növeljük.

A könyvtáros munkakörben dolgozók összetétele jó. A felsőfokú végzettségűek aránya magas. A jelenlegi munkaszervezés ezt megköveteli, hiszen a könyvtáros munkakörben dolgozók - nagyon kevés kivétellel - több munkaterületen látnak el olyan feladatokat, amelyek önálló döntéseket kívánnak, többféle szakmai szempont egyidejű érvényesítését követelik meg. A középfokú végzettségű munkatársak kevésbé összetett feladatokat végeznek (kölcsonzás, szállítás, számítógép-kezelés stb.), de ezeken a területeken is követelmény a felelősséggel végzett munka, a jó kommunikáció, a tolerancia, a pontosság.

14 főnek van felsőfokú szakirányú (könyvtáros) végzettsége, 7 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező könyvtári szakember, 2 fő középfokú végzettségű könyvtári szakember, 1 fő egyetemet végzett – nyelvvizsgára készülő, jelenleg diploma nélküli – pályakezdő munkatárs könyvtáros munkakörben foglalkoztatott.

Munkakör	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
olvasószolgálatos (kölcsonzó és tájékoztató)	12,5	8	12	10	10	11,5	11
helyismereti könyvtáros	1	0	0	0	0	0	0
zenei könyvtáros	1	1	1	1	1	1	1
gyermekkönyvtáros	2,5	1	1	1	1	1	2
állománygyarapító könyvtáros	1,5	1	1	1	1	1	1
feldolgozó könyvtáros	3	2	2	2	1	2	2
digitalizáló könyvtáros	1	0	0	0	0,5	0,5	0,5

megyei könyvtárellátási szolgáltató	1,5	0	0	0	0,5	1	1,5
informatikus könyvtáros	1	0	1	1	1	1	1
rendezvényszervező	0	0	0	0	1	0	0
pályázati referens	0	0	0	0	1	1	1
vezető	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2	2
Összesen szakmai alkalmazott:	25	13	14	16	18	20	23
Pénzügyi csoport						4	4
Takarító, gondnok						3	4
Titkárság						1	1
Egyéb (informatikus, EU, apró)						0	2
Megengedett létszám						32	34
+ prémiuméves könyvtáros	6	8	8	8	2	1	1
Közfoglalkoztatott / havi átlag					2	8	5,6
Egyéb / munkakipróbáló, más projekt / átlag					0	1	2

		2013. tény	2014. terv	2014. tény	
Engedélyezett szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet)		30,0	32,0	34	
Ebből vezető vagy magasabb vezető (fő, töredék is lehet)		4,0	5,0	6	
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	20,0	21,0	14
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	19,5	20,5	14
	Egyéb	<i>összesen</i>	1,0	2,0	10
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	0,5	0,5	10
	<i>Mindösszesen</i>	<i>összesen</i>	21,0	23,0	24
		<i>átszámítva teljes munkaidőre (4+6)</i>	20,0	22,0	24
	<i>az Egyéből felsőfokú végzettségű</i>	<i>összesen</i>	0,0	0,0	7
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	0,0	0,0	7
Egyéb alkalmazott		9,0	9,0	10	
Közfoglalkoztatásban részt vevők időszakosan átlagban		8,0	10,0	5,6	
Önkéntesek száma		0,0	4,0	1,0	

2014-ben 34 fővel láttuk el a kötelező feladatokat. Különösen a KSZR tevékenység, a feldolgozó munka és a fiókkönyvtárak működtetése nehéz ilyen létszámmal. A minőségi munkavégzéshez mindhárom területre legalább 2-2 fő alkalmazása lenne szükséges. 2014-ben nem volt a területi ellátásban a nyilvános könyvtárak módszertani segítségnyújtását ellátó csoport sem.

2.2. Az intézmény alapidokumentumaiban történt változások

- A 2013. január 1-je óta történt változásokat tartalmazó intézményi szervezeti és működési szabályzat 2014. július 1-je óta érvényes.
- Az érvényes alapító okirat dátuma: 2013. május 31.
- Az aktuális törzskönyvi kivonat: 2014.05.24.
- Az alapidokumentumok nyilvánosságát az intézményi honlap (<http://konyvtar.bmk.hu>) és a Közadattár (www.kozadat.hu) biztosítja.

Az alapító okirat szerinti közfeladat

A Kult.tv. 55.§(1) bekezdése, valamint a 64-66.§-a alapján nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, közművelődési és közgyűjteményi feladatok ellátása.

Az Országos Dokumentumellátási Rendszerről szóló 73/2003 (V.28.) Korm. rendelet alapján a BMK az ODR keretében működő szolgáltató könyvtár, az országos könyvtárközi dokumentumcsere keretében folyamatosan tud szolgáltatást nyújtani.

A Békés Megyei Könyvtár nyilvános könyvtárként működik, minden erre vonatkozó feltételt teljesít. A korábbi működéstől eltérő, különös intézkedést nem igényel a feladatok további jó színvonalú ellátása.

Alaptevékenységek

- Nyilvános könyvtári ellátás biztosítása Békés megye területén és Békéscsaba Megyei Jogú Városban.

A Kult. tv. 55. §(1) bekezdésének megfelelően 2014-re tervezett tevékenységek:

- a meglévő küldetésnyilatkozatot meg kell vizsgálni – *a minőségirányítási folyamatban 2015-re halasztottuk*
- az intézményi SZMSZ-t a hatályos jogszabályokhoz kell igazítani – *megtörtént*
- az alapító okiratot aktualizálni kell – *az év végére körvonalazódó változások miatt 2015 elejére halasztottuk*
- a gyűjteményt (központi könyvtár, fiókkönyvtárak, szolgáltató helyek könyvtárai) a költségvetési támogatás meghatározott mértékének (min. 10%) megfelelően gyarapítja a gyűjteményszervezési osztály, a rendelkezésre bocsátás az olvasószolgálat közreműködésével és online úton az informatikus könyvtárosok segítségével történik – *megtörtént*
- a központi könyvtár tájékoztató szolgálata minden tagkönyvtár számára helyszíni és online formában tájékoztatást ad a könyvtári rendszer szolgáltatásairól – *folyamatosan megtörtént (hírlevél, belső levelezés útján)*
- a www.bmk.hu portál segítségével biztosítja a más könyvtárak állományáról adott információkat, szolgáltatásairól információkat gyűjt és közvetít – *folyamatban van (technikai akadályok miatt késve kezdődött, tesztelési időszak)*
- működteti az ODR szolgáltatást, tájékoztatást ad a feltételekről, felhívja a használók figyelmét a lehetőségre – *folyamatosan történik (szóban, szórólapokkal)*
- a tájékoztatásban dolgozó munkatársak és a honlapok segítségével (különösen a Békés Megyei Elektronikus Könyvtár) biztosítja a helyi és országos elektronikus könyvtárak elérését – *megvalósítása folyamatos*
- a digitális írástudás elsajátítása érdekében informatikai tájékoztatókat, bemutatókat, tanfolyamokat tart – *megvalósítása folyamatos (pl. klubformában, Internet Fiesta alkalmával, vetélkedőkön, játékok szervezésével)*
- a nevelési intézmények könyvtárosaival való kapcsolattartás útján szolgáltatásaival segíti az iskolai nevelést és a tudományos kutatómunkát, adatbázisokról ad tájékoztatást – *megvalósul (csopartos foglalkozásokon, könyvtárbemutatók alkalmával)*
- kulturális és közösségi rendezvényeket szervez székhelyén és a telephelyeken, a szolgáltató helyeken különösen az országos könyvtár-népszerűsítő projektek keretében (Internet Fiesta, Országos Könyvtári Napok) – *megvalósult, részletesen a programokat bemutató fejezetben*
- alapfeladatainak ellátása során minden munkatárs kötelessége arra törekedni, hogy a kultúráközvetítő szerepét minőségi módon tudja ellátni a könyvtár – a

törekvés folyamatos *(adatszerű igazolást a 2015. évi minőségfejlesztési folyamat végére kapunk)*

- Települési könyvtári tevékenység ellátása
  - a gyűjteményfejlesztés és szolgáltatáskínálat helyi igényekhez alakítása a könyvtárvezetés feladata, melyhez a munkatársak javaslatait kéri – *megvalósul (munkaértekezletek, vezetői megbeszélések, olvasói igénymérés)*
  - szélesíti a közhasznú információszolgáltatások körét – *részben teljesült (pl. az Erzsébet programhoz igény szerint kapcsolódtunk, de az adóbevalláshoz nem tudtunk a korábbi évek gyakorlatának megfelelően közvetlen szolgáltatást nyújtó partnert találni)*
  - kiemelt feladatként gyűjti a helyismereti információkat, dokumentumokat, azok megismertetését – *megvalósult (különösen az I. világháborús és a Holokauszthoz kapcsolódó témakörökben)*
  - a szabadpolcos állományrész célszerű alakításával a jobb kiszolgálásra törekszik – *folyamatosan történik (pl. a kedvelt olvasmányok részben magasabb polcok beállítása, a gyermekkönyvtárban új bútorok beszerzése, folyamatos leválogatás stb.)*

- Megyei könyvtári feladatok a megye egész területére vonatkozóan
  - a megyei kötelempéldányok begyűjtésén túl kiépíti a velük kapcsolatos tájékoztatási rendszert – *folyamatban van (az adatbázis építése folyamatos)*
  - digitalizálási tevékenységéhez igénybe veszi a kulturális és a MaNDA közfoglalkoztatásban résztvevő munkatársakat – *folyamatosan történik*
  - a megyében működő könyvtárak együttműködését az elektronikus formáról a személyes konzultációk irányába mozdítja – *folyamatos (a szakmai napok rendje egyeztetéssel megtörtént)*
  - a nemzetiségi ellátásban részt vevő könyvtárak körét bővíti, elsősorban a román nyelvterületen – *folyamatban van, újraszervezése szükséges 2015-ben*
  - a statisztikai adatszolgáltatásban a korábbi gyakorlat szerint segíti a települési könyvtárakat – *folyamatosan, 2014-ben különösen gyakori adatszolgáltatással*
  - iskolán kívüli könyvtári továbbképzéseket szervez elsősorban a szolgáltató helyek munkatársai számára – *folyamatos, 2017-ig elkészült terv szerint*
  - központi kiegészítő támogatás felhasználásával működteti 43 településen a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár és Justh Zsigmond Városi Könyvtár közreműködésével – *a városi könyvtárak működési feltételeinek változásával 2014-ben a Justh Zsigmond Városi Könyvtárral nem kötöttünk megállapodást, a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár jó színvonalon teljesítő, megbízható partner.*
  - a települések kezdeményezésére, igényeik alapján külön megállapodás szerinti szolgáltatásokat nyújt önkormányzatok számára – *2014-ben nem érkezett igény*
  - a könyvtári minősítési rendszert megismeri, hogy a települési könyvtárak minősítésének előkészítését koordinálni tudja – *folyamatban (a tájékoztatás céljával szakmai napot szerveztünk, országos szakértőt ajánlottunk, illetve a BMK munkatársainak továbbképzésére megbízással alkalmazunk)*
  - ODR szolgáltató könyvtárként az eredménytelen teljesítések kiküszöbölése céljából adatgyűjtést végez – *az adatgyűjtés folyamatos, értékelésük nem történt meg, a fejlesztési terv a minőségfejlesztési munkafolyamatban készül el 2015-ben*

Kiegészítő tevékenységek

Alapító okirata szerint a Békés Megyei Könyvtár nem végez vállalkozási tevékenységet. Szolgáltatásait önköltségesen, nem pedig vállalkozói bevétel reményében végzi.

3. A könyvtári szolgáltatások és a működés bemutatása

(elemzési szempontok)

3.1. Gyűjteményszervezés – állományépítés

(Szöveges ismertető, tendenciák bemutatása)

- Gyarapítás – apasztás – gondozás, ellenőrzés – védelem. (Folyóiratok, audiovizuális és elektronikus dokumentumok is.)

A gyűjteményfejlesztés szakmai mutatói	2014-ben magvalósult	2015-re tervezett
1. A könyvtári állomány éves gyarapodása dokumentumtípusonként	külön táblázatban	
2. Gyűjteményből tárgyévben apasztott dokumentumok száma dokumentumtípusonként	külön táblázatban	
3. Kötelezpéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma	0	30
4. Gyermekkönyvtárba bekerült dokumentumok száma	726	780
5. Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma	95	110
6. Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma	151	151
7. Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma	654	660
8. Az állományellenőrzés keretében ellenőrzött dokumentumok száma és %-os aránya az ellenőrizendő állományhoz képest	0	0
9. A megyei könyvtár esetében a tárgyévben beszerzett egy lakosra jutó könyvtári dokumentumok száma (dokumentumok száma/megye lakossága) 7010/60571	0,1157	0,12

Szakmai mutatók II/1-9.

A táblázat jól szemlélteti, hogy a 2014. évi gyarapításban milyen hiányosságok tapasztalhatók.

Folyamatosan problémát jelent a kötelezpéldányok begyűjtése. Személyi változás történt ezen a területen, aminek következtében a helyi folyóiratok gyarapítása ugyan folyamatosan és teljességgel megtörtént, de a könyv jellegű kiadványok beszerzése nem volt elég hatékony. Év végére megérkeztek a könyvek is, de a feldolgozásuk 2015-re halasztódott.

3.1.1. Gyarapítás

Gyarapítás (Ft)	2013. tény	2014. terv	2014. tény	változás %-ban 2013-hoz
Gyarapítási összeg (Ft)	16 779 531 Ft	15 701 000	17 857 683	106%
ebből könyv (Ft)	11 054 066 Ft	10 129 000	11 657 218	105%
ebből folyóirat (Ft)	3 062 521 Ft	3 063 000	3 589 143	117%
ebből CD/DVD/elektr. dok. (Ft)	2 662 944 Ft	2 509 000	2 611 322	98%

Gyarapodás (db)	2013. tény	2014. terv	2014. tény	változás %-ban 2013-hoz
összesen (db)	5 323	5400	7 010	132%
ebből kötelezpéldány (db)	32	32	0	n.a.
ebből nemzetiségi dokumentum (db)	391	400	151	39%
megyei könyvtár által digitalizált dokumentumok száma (könyvtári egység) egység	1 742	2 100	273	16%
megyei könyvtár által digitalizált dokumentumok száma (könyvtári egység) oldal	13 314	n.a.	9048	68%

A Békés Megyei Könyvtár állománya 2014. december 31-én 310 469 dokumentum 223 395 375,20 Ft értékben.

2014-ben a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben 31 kistelepülés számára további 5 167 dokumentumot feldolgoztunk 11 441 013 Ft-ért (folyóiratokkal együtt).

A 2013. évi költségvetés teljesítéséhez viszonyítva 2014-ben 10%-kal többet költöttünk dokumentumokra. A központi költségvetési támogatásból kötelezően dokumentumokra költendő összeg 11 610 000 Ft, ezen felül fenntartói támogatásból 1 505 157 Ft-ot tudunk dokumentumvásárlásra fordítani, ez az összeg a következő évi érdekeltség-növelő támogatás számításához az önerő.

Költségvetési keret felhasználása	2013	2014 terv	2014 tény	változás (2013) %
Könyvek, időszaki kiadványok	6 338 538 Ft	10 129 000 Ft	6 950 549 Ft	110%
<i>ebből fiókkönyvtár</i>	<i>582 625 Ft</i>	n.a.	<i>667 000 Ft</i>	114%
Folyóirat	3 062 521 Ft	3 063 000 Ft	3 589 143 Ft	117%
Zenei dokumentumok	2 487 548 Ft	2 509 000 Ft	2 575 465 Ft	104%
összesen	11 888 607 Ft	15 701 000 Ft	13 115 157 Ft	110%

A táblázatból látható, hogy a 2014-ben könyvre tervezett 10 millió forintot nem költöttük el, a tervtől való elmaradás 32%, de ez nem veszélyeztette azt a kötelezettséget, hogy a központi támogatás 10%-át dokumentumbeszerzésre (könyv, folyóirat, egyéb információhordozók) kell fordítani. A 2013. évi teljesítéshez viszonyítva minden dokumentumtípusra többet költöttünk, összességében 10% a gyarapítási keret növelése.

A továbbiakban a gyarapodást a költségvetési keret és egyéb források felhasználásával együtt részletezik a táblák. A dokumentumtípusonkénti összesítés segíti a 2015. évi tervezést is.

Gyarapodás	Könyvek		Zenei dokumentumok		Időszaki kiadványok		Kartogr. dok.		Összesen	
	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft
2014 tény	6 311	15 061 360	654	2 611 322	43	104 391	2	2 640	7 010	17 779 713
2015 terv	6 320	15 100 000	660	2 700 000	45	120 000	3	3 800	7 028	17 923 800

A könyvtári állomány éves gyarapodása dokumentumtípusonként (Szakmai mutatók II/1)

A gyarapodást dokumentumtípusonként és forrásként részletező táblázatok a 2013. és 2014. évi adatok forrásonkénti összehasonlítását teszik lehetővé.

Gyarapodás 2014-ben (beleltárolt)	Könyvek		Zenei dokumentumok		Időszaki kiadványok		Kartográfiai dok.		Összesen	
	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft	db	Ft
Költségvetés	3062	6 736 156	600	2 560 402	10	38 222	0	0	3 672	9 334 780
Érdekeltség-növelő támogatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ODR	216	586 361	0	0	0	0	0	0	216	586 361
NKA könyvtámogatás	1257	3 793 293	0	0	12	32 840	2	2 640	1 271	3 828 773
Márai	926	2 278 442	7	9 700	5	8 929	0	0	938	2 297 071
OIK (nemzetiségi)	136	387 461	1	1 370	0	0	0	0	137	388 831
British Council	22	61 999	0	0	0	0	0	0	22	61 999
Könyvtártámogató Alapítvány	0	0	0	0	7	77 970	0	0	0	77 970
Pályázat (szlovák nyelvű)	14	31 576	0	0	0	0	0	0	14	31 576
Ajándék	563	993 200	46	39 850	16	24 400	0	0	625	1 057 450
Kötelezpéldány	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Átleltározás	115	192 872	0	0	0	0	0	0	115	192 872
Összesen	6311	15 061 360	654	2 611 322	50	182 361	2	2 640	7 010	17 857 683

Összehasonlításként a 2013. évi táblázat:

Gyarapodás 2013-ban	Könyvek		Zenei dokumentumok		Időszaki kiadványok		Bútor	Posta	Összesen
	db	Ft	db	Ft	db	Ft	Ft	Ft	
Költségvetés	3 000	6 319 647 Ft	699	2 487 548 Ft	11	18 891 Ft	0 Ft	0 Ft	8 826 086 Ft
Érdekeltség-növelő támogatás	657	1 435 898 Ft	8	20 835 Ft	3	3 000 Ft	630 000 Ft	0 Ft	2 089 733 Ft
ODR	150	325 890 Ft	0	0 Ft	2	4 186 Ft	0 Ft	170 082 Ft	500 158 Ft
NKA pályázat	524	1 107 125 Ft	43	54 271 Ft	1	1 943 Ft	0 Ft	0 Ft	1 163 339 Ft
Márai	70	143 897 Ft	0	0 Ft	0	0 Ft	0 Ft	0 Ft	143 897 Ft
OIK	128	351 914 Ft	28	30 747 Ft	1	857 Ft	0 Ft	0 Ft	383 518 Ft
British Council	78	146 091 Ft	2	11 543 Ft	0	0 Ft	0 Ft	0 Ft	157 634 Ft
Könyvtártámogató Alapítvány	1	4 000 Ft	0	0 Ft	0	0 Ft	0 Ft	0 Ft	4 000 Ft
Ajándék	658	952 012 Ft	104	55 500 Ft	206	170 415 Ft	0 Ft	0 Ft	1 177 927 Ft
Kötelezpéldány	32	38 550 Ft	0	0 Ft	21	13 950 Ft	0 Ft	0 Ft	52 500 Ft
Átleltározás	35	15 800 Ft	5	2 500 Ft	0	0 Ft	0 Ft	0 Ft	18 300 Ft
Összesen	5 333	10 840 824 Ft	889	2 662 944 Ft	245	213 242 Ft	630 000 Ft	170 082 Ft	14 517 092

Költségvetés

A költségvetésből történő vásárlásra fordított összeg nőtt, ugyanakkor a megvásárolt dokumentumok száma kis mértékben csökkent.

Érdekeltség-növelő támogatás

Jól látható, hogy érdekeltség-növelő támogatást nem kapott az intézmény, ami az előző évhez (2013) képest jelentős változás, amikor 1 459 733 Ft-ért tudtunk 668 db dokumentumot beszerezni, illetve bútor vásárlására is költhettünk további 630 eFt-ot.

Országos Dokumentumellátási Rendszer szolgáltatási támogatás

A könyvtárközi kölcsönzés teljesítéséhez (ODR-támogatással) megvásárolható dokumentumok száma 152-ről 216-ra nőtt (142%), ugyanakkor 2014-ben postaköltséget nem számoltunk el.

NKA Könyvtámogatás

Jelentős mértékű gyarapodást köszönhetünk a Nemzeti Kulturális Alap „Könyvtámogatás” programjának, melynek keretében több kistéleplési könyvtárhoz is eljuttattunk könyveket.

Mindösszesen 6 799 383 Ft értékben 2 563 db dokumentumot kaptunk, ebből a KSZR-ben ellátott kistélepléseknek 1 292 db dokumentumot adtunk 2 970 610 Ft értékben.

A Megyei Könyvtár állományában maradt 1 271 db, 3 828 773 Ft értékben.

NKA könyvtámogatás	db	Ft
Megyei Könyvtár	1 271	3 828 773
KSZR szolgáltató helyek	1 292	2 970 610
Összesen	2 563	6 799 383

Márai program

A Márai program két évre vonatkozó adatainak összehasonlítása nem ad valóság-hű képet, mert a 2013. évi gyarapodás a 2012. év végén részben állományba vett nagyobb küldeménynek csak egy része.

A BMK negyedik alkalommal részesült támogatásban e program keretében. Az ODR-támogatáshoz hasonlóan, a Márai program harmadik fordulójának (2013. december) megvalósítása is átcsúszott 2014-re.

Márai könyvtámogatás	db	Ft
III. forduló 2013	613	1 600 000
IV. forduló	325	697 071
Összesen	938	2 297 071

Nemzetiségi nyelvű könyvek beszerzése – Országos Idegennyelvű Könyvtár

Az OIK közreműködésével kapott támogatásból német, cigány, román, szerb és szlovák nyelvű dokumentumokat vásároltunk. 137 darabot 388 831 Ft értékben.

Nemzetiségi pályázat – szlovák nyelvi programok megvalósításához

A 2013. évi források köre egy szlovák nyelvű könyvek beszerzését lehetővé tevő nemzetiségi pályázatnak köszönhető. Összességében nem jelentős a 14 db, 31 576 Ft értékű könyv beszerzése, mégis fontos, hiszen a nemzetiségi lakosság kiszolgálásában jelent friss irodalmat.

Nemzetiségi	2014 tény		2015 terv	
	db	Ft	db	Ft
OIK	137	388 831	151	400 000
szlovák	14	31 576	0	0
összesen	151	420 407	151	400 000

British Council

A BMK és a British Council között megállapodás jött létre azzal a céllal, hogy az angol nyelvet és Nagy-Britanniát minél szélesebb körben ismerhesse meg a lakosság. 2014-ben 60 000 Ft állt rendelkezésünkre. 61 999 forintért 22 db dokumentumot vásároltunk.

Könyvtártámogató Alapítvány

2014-ben 7 folyóiratot fizetett elő a Könyvtártámogató Alapítvány, értéke: 77 970 Ft. Az Alapítvány az olvasói kívánságok figyelembevételével dönt évente arról, hogy könyvet, időszaki kiadványt vagy más dokumentumot vásárol az olvasók által felajánlott adó 1%-ból.

Ajándék

Olvasók, egyéni felajánlók 2014-ben 625 db dokumentumot adományoztak a könyvtárnak 1 057 450 Ft értékben.

Kötelempéldány

Kötelempéldányt helyi nyomdaktól, társintézményektől kap a könyvtár. 2014-ben év végén érkezett néhány példány, melyek leltárba vétele 2015 elején történik meg.

Átleltározás

A Gerlai ÁMK könyvtára által korábban a Lencsési úti és a Jaminai fiókkönyvtár számára vásárolt köteteket átleltároztuk a BMK állományába, ez 115 db könyvet jelentett 192 872 Ft értékben.

Folyóiratok

A Békés megyében jelenleg is folyamatosan megjelenő helyi vonatkozású folyóiratok száma 103 cím (2013-ban 105 cím volt).

A korábban megszűnt lapokkal együtt 624 féle (2013-ban 620) van a gyűjteményben, az érdeklődők számára ennyi hozzáférhető papír alapon. 2014-től a könyvtár honlapjának (<http://konyvtar.bmk.hu/folyoirattar>) segítségével lehetővé vált a helyi lapokkal kapcsolatos alapvető tájékozódás is.

Zenei részleg	Szerzeményezés			
	2012	2013	2014	változás 2013-hoz
CD	127 db	214 db	164 db	77%
DVD	242 db	359 db	427 db	119%
kotta	15 db	19 db	15 db	79%
hangoskönyv	0 db	0 db	48 db	
	384 db	592 db	654 db	110%

Hangzó dokumentumok gyarapodása 2014-ben Ft-ban	db	Ft
Zenei CD	164	469 244
DVD	427	2 025 917
Hangoskönyv	48	91 552
Kotta	15	26 350
Videokazetta	1	500
Diafilm	15	12 822
összesen	670	2 626 385

A táblázatból látható, hogy a zenei gyűjtemény előző évihez viszonyított gyarapodása 2013-ban 54%-os volt, 2014-ben 10%-os a növekedés.

Zenei részleg	Állománybavétel			
	2012	2013	2014	változás 2013-hoz
CD	188 db	214 db	164	77%
DVD	242 db	359 db	427	119%
kotta	38 db	0 db	34	n.a.
hangoskönyv	0 db	0 db	48	n.a.
	468 db	573 db	673	117%

3.1.2. Apasztás – gondozás

(Folyóiratok, audiovizuális és elektronikus dokumentumok is.)

Terveink között szerepelt 2014-re, hogy elsőként a fiókkönyvtárak állományának selejtezése történik meg; az elavult, illetve a kevésbé használt többes példányok kivonását céloztuk meg. Miután ezekben a gyűjteményekben az elmúlt időszakban nem volt apasztás (nem a BMK tulajdonában, kezelésében voltak), várható volt, hogy a 2013. évinél nagyobb arányú lesz az állományból kivont dokumentumok száma. Mennyiségi tervet nem készítettünk, a használható, vonzó állomány kialakítása volt a cél. A fiókkönyvtárakban 1 347 dokumentum törlése történt meg, a kivonás folytatódik. A videokazetták állományrész rendezése is elkezdődött azzal, hogy áttekinthetővé vált tárolásuk, de a selejtezés befejező szakasza, az adminisztráció 2015-re maradt. Különösen nagy körültekintést igényel a DVD-lemezek törlése, mert kölcsönzési jogdíjjal, emelt áron vásároljuk azokat, és nagyon hamar elhasználódnak.

Apasztás	2012		2013		2014	
Tervszerű állományapasztás	757 db	81 176 Ft	297 db	48 701 Ft	1 347 db	66 475 Ft
Természetes elhasználódás	405 db	243 941 Ft	289 db	171 380 Ft	397 db	365 633 Ft
Megtérített követelés	23 db	25 049 Ft	14 db	19 683 Ft	16 db	14 357 Ft
Behajthatatlan követelés	428 db	474 311 Ft	175 db	212 105 Ft	0 db	0 Ft
Összesen	1 613 db	824 477 Ft	775 db	451 869 Ft	1 760 db	446 464 Ft

Dokumentumtípusok szerint az alábbiak szerint alakult a fogyás.

Törlés 2014-ben	db	Ft
Könyv	1 685	255 745,90
Hangoskönyv	1	1 284,00
DVD	13	72 591,00
Videokazetta	60	115 493,00
Hangkazetta	1	1 350,00
Összesen	1 760	446 464,00

A gyűjteményből tárgyévben apasztott dokumentumok száma dokumentumtípusonként

Törlés	2013-ban db	2014-ben db	változás %-ban 2013-hoz képest
Könyv	769	1 685	219%
Hangkazetta	1	1	100%
DVD	1	13	1300%
CD-ROM	4	0	0%
Hangoskönyv	0	1	n.é.
Videokazetta	0	60	n.é.
Összesen	775	1 760	227%

Szakmai mutatók II/2

3.1.3. Ellenőrzés – védelem

(Folyóiratok, audiovizuális és elektronikus dokumentumok is.)

Állományvédelem	2014-ben magvalósult	2015-re tervezett
1. Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	164	100
2. Muzeális dokumentumok száma	1473	1475
3. Restaurált muzeális dokumentumok száma	1	1
4. Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	4281	4285
5. Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	324	325
6. A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	9	10

Szakmai mutatók VI/1-6

A 2016. évi soros állományellenőrzésre készül a gyarapítással, feldolgozással foglalkozó osztály. 2014-ben a fiókkönyvtárak átvétele és a KSZR szolgáltató helyek állomány-nyilvántartásának kialakítása már úgy kezdődött el, hogy az előkészítést segítse, ez a munka folytatódik 2015-ben.

Az állomány védelme érdekében az alábbi intézkedések történtek, illetve történnek:

- A takarító személyzet eszközeinek állapotát és mennyiségét folyamatosan figyelemmel kíséri a gazdaságvezető, a közfoglalkoztatottak személyének változásakor a munkabeosztást igyekszünk célszerűvé tenni. Az egyeztetés folyamatos.
- Az épület közös tereinek működési rendje eltérő, a könyvtár számára vagyonsvédelmi szempontból nem biztonságos; emiatt több alkalommal kértünk az épület üzemeltetőjétől új jogosultságokat és új zónakiosztást. A kért módosítások csak részben valósultak meg. Az épület tulajdonjogának megváltozásával rendeződhet a riasztással (tűz- és betörés/törés) kapcsolatos problémánk, ez csak 2015-re várható.
- Az olvasói terek kisebb átrendezése megtörtént. Elkészült a zenehallgatást és filmnézést lehetővé tevő szoba, ahol biztonságosan tudjuk működtetni a televíziókat, illetve zenehallgatásra is (a gyermekkönyvtár és az olvasóterem zavarása nélkül) van lehetőség.
- A nehezen belátható terek felügyeletével időnként (kiállítási tér és tárgyak védelme céljából) közfoglalkoztatott munkatársakat bízunk meg.

Állományvédelmet szolgáló gépek	
számítógép	5
szerver	1
A3-as szkennel	2
A4-es szkennel	1
Összesen	9

3.1.4. Feldolgozás, állományfeltárás

Gyűjteményfeltárás	2014-ben magvalósult	2015-re tervezett
5. Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,5	0,5
6. Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve	3	3
7. A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	99	99

Szakmai mutatók III/5-7

Feldolgozott dokumentumok	2013		2014	
	BMK db	KSZR db	BMK db	KSZR db
könyv	3 913	483	5192	2998
időszaki kiadvány	124	0	38	6
brosúra	9	0	17	1
térkép	0	0	2	0
kotta	0	0	1	1
CD	6	0	173	16
DVD	0	4	317	6
	4 052	487	5 740	3 028
Összesen	4 539 db		8 768 db	

A feldolgozott dokumentumok száma összesen 8767 db, melynek 53 %-a a KSZR szolgáltató helyeken használható. A dokumentumok teljes leírása és tárgyszavazása megtörténik a feldolgozás folyamatában. A leírások egy része esetében csak a példányadatok pótlását kellett elvégezni, mert a dokumentum leírása egy korábbi feldolgozás eredményeként már szerepelt az adatbázisban. Többkötetes, több éven keresztül kiadott művek (pl. Szép versek) esetében az adott kötetek adatait kellett rögzíteni és a példányadatokat pótolni. Ha új leírást készítünk, a FSZEK adatbázisából, illetve a MOKKA adatbázisból töltjük le a mű adatait, ilyenkor a javítás, pótlás és tárgyszavazás szükséges. Idegen nyelvű könyvek, helyi kiadványok, térképek és CD-ROM-ok esetében a teljes leírás helyben készül. A bibliográfiai leírások mélységüket tekintve teljes leírások; tartalmazzak minden, a szabványoknak megfelelő adatelemet, szakjelzetet és tárgyszavakat. A brosrúkról egyszerűsített leírás készül: szerző, cím, kiadás, ISBN-szám és ahol szükséges, tárgyszó.

2014 áprilisától – a zenei könyvtáros gyermekgondozási szabadsága miatt – a zenei dokumentumok (CD, hangoskönyv, DVD és kotta) feldolgozása jelentős többletmunkát adott a feldolgozó könyvtárosoknak. Az 514 db dokumentum leírásához új munkafolyamatot kellett kidolgozni, rendszeresíteni.

A raktári jelzet, az állományegység vagy a kölcsönzés típusának változása miatt 704 db könyv adatain kellett módosítani. A javítás minden esetben rekatalogizálást (javítás, pótlás, tárgyszavazás) is jelentett.

Az olvasók számára különösen hasznos, hogy 658 db könyv tartalomjegyzékét is csatoltuk a leírásokhoz. A gyűjteményes munkák tartalomjegyzékében címre és esetenként szerzőre lehet visszakeresni. A teljes analitikai feltárást későbbi időpontra halasztjuk, a feldolgozó osztály napi munkájába ez a tevékenység csak kis részben fért bele.

Folyamatos feladatot ad a békési raktár állományának géprevitele, a lelőhelyadatok javítása. A távolság miatt ez a munka nehézkes; szállítási, elhelyezési logisztikai feladat.

Az állomány töredéke (kb. 1%) nem kereshető vissza elektronikus úton az adatbázisban. Ez a Régi Könyvek állomány nagyobb részét és az 1945 előtt kiadott (főként idegen nyelvű) könyveket, valamint a folyóiratokat érinti.

A MOKKA adatbázishoz való csatlakozásunk egy korábbi technikai probléma miatt késett. 2014-ben sikerült a hibát elhárítani, a központi adatbázis informatikusainak segítségével 2014-re a MOKKA adatbázisban láthatók a BMK dokumentumai is.

A Békés Megyei Könyvtár adatbázisába 2013-ban 273 db, a KSZR adatbázisába 6 db új leírás készült, 2013-ban összesen 279 db, 2014-ben 316 db, ez 13%-os növekedés.

Helyben készült bibliográfiai tétel	2013		2014	
	BMK	KSZR	BMK	KSZR
	db	db	db	db
	273	6	275	41
Összesen	279		316	

2013-ban 101 db 1945 előtt kiadott könyv került be a tömör raktárba, amelyeket rekatalogizálni kellett, 2014-ben ilyen irányú munkára nem volt szükség.

2013-ban 1168 db, 2014-ben 704 db könyv leírását módosítottuk. A jellemző okok: raktári jelzet vagy a kölcsönzés típusának változása, illetve állományegységből való áthelyezés. A javítás minden esetben rekatalogizálást is jelentett.

2013-ban 244 db, könyv tartalomjegyzékének felvétele történt meg tárgyszavazással. Címre és esetenként szerzőre lehet visszakeresni. 2014-ben ilyen tevékenységre nem jutott idő.

2014-ben már nem használunk papír alapú leltárkönyvet csak a Corvina adatbázisban történik az elektronikus formátumú leltározás és a KSZR-adatbázis kiépítése is. A munkafolyamat további észszerűsítése a jelenlegi létszám és munkabeosztás miatt nem lehetséges.

2014 év végére befejeződött a békési raktár állományának gépre vitele, a lelőhelyadatok javítása. Ennek köszönhetően a teljes állomány gyors visszakereshetősége biztosított.

3.1.5. A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (99%)

A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága az előző évihez hasonlóan 99%. Az állomány töredéke (kb. 1%) nem kereshető vissza elektronikus úton az adatbázisban. Ez az Régi Könyvek állományrészt jelenti, az 1945 előtt kiadott (főként idegen nyelvű) könyveket. Ennek az állományrésznek a feltárása speciális szakértelmet igénylő munka. Jelenleg nincs hozzáértő munkatársunk és külső szakember megbízására eddig nem volt forrás.

Munkafolyamatok

2014-ben a Márai-program két fordulója az NKA Könyvtámogatási program, a nemzetiségi támogatás, az ODR-támogatás, a British Council adománya jelentett a tervezetthez képest jelentős többletmunkát a feldolgozásban. A Márai és az NKA támogatásból kapott dokumentumok állományba vétele, feldolgozása rövid határidős feladat volt, ami miatt az előre tervezett többi munkafolyamatot kellett megszakítani.

A 2014-ben munkakipróbálás keretében, illetve az első munkahelyes programban részt vevő kisegítő munkatársak elvégezték a Békési raktárban lévő köteteink adatainak adatbázisban történő átjavítását. Az elvégzett munka ellenőrzése a 2015-ös év feladata lesz.

Több kistelepülés könyvtárának állományrendezésében vettek részt a feldolgozó könyvtárosok és kisegítőik (közfoglalkoztatottak, kulturális közfoglalkoztatottak, munkakipróbálók, első munkahelyesek, diákmunkások).

3.2. Tájékoztatószolgálat, tájékoztató eszközök

- Olvasóterem, gyermek olvasóterem, helyismereti és egyéb szakszolgálatok, csoportos látogatások. (Szöveges ismertető. Tendenciák bemutatása.)

3.2.1 Olvasóterem

Az olvasóteremben működő tájékoztató szolgálat feladata a helyismereti és a zenei tájékoztatás, itt van lehetőség kutatómunka végzésére, itt található a folyóiratok tára, a Régi Könyvek állományrész, a térképek, a pedagógiai és egyéb szaktájékoztatásban használható gyűrikönyvek gyűjteménye. Itt van lehetőség az online adatbázisok használatára (pl. EBSCO, NAVA), itt lehet igényelni a könyvtárközi szolgáltatást, itt állítják össze a születésnapújságot a könyvtárosok.

Jellemzően újságírók, kutatási céllal érkező írók, tanárok, nyugdíjasok a mindennapos látogatók. Itt jelentkezik a referenz kérdések legnagyobb része.

2014-ben a zenei könyvtárost helyettesíteni kellett, sajnos nem találtunk megfelelő végzettséggel és gyakorlattal is rendelkező helyettest. A tér célszerű átszervezésével kialakítottuk a hangos és a csendes tevékenységeknek megfelelő olvasói munkahelyeket. Az új helyiség az olvasóterem és a gyermekkönyvtár közötti részen épült ki, gipszkarton falazattal. A szoba méretei lehetővé teszik a szolgáltatás bővítését, így 2014 év végétől két tévén is lehetséges a filmnézés, melyből az egyik 3D filmek vetítésére is alkalmas. A bakelitmez állomány helyben használatát segítő lemezjátszó került a szobába a CD- lejátszó mellé.

Az új beiratkozási rendnek köszönhetően 2014 második felében jelentős mértékben megnőtt a filmeket, zenei anyagokat kölcsönzők száma.

A könyvtárosok munkagépei a nagy igénybevétel (születésnapújság készítése, digitalizálás, képformázás, másolások számának növekedése) miatt jelentős mértékben elhasználódtak. Az olvasók számára az olvasóteremben új számítógépes munkahelyet alakítottunk ki.

A tájékoztató szolgálat jól dolgozik, de további bővítésre azért van szükség, mert a helytörténeti, helyismereti kutatótevékenységre, a gyűjtemény népszerűsítésére, további feltárási lehetőségek megvalósítására nagyon kevés idő jut. A Békési Gyűjtemény valamint a Régi Könyvek gyűjteményrész jobb hasznosítása csak jelentős mértékű könyvtárosi kutatómunkával, részletesebb tartalmi feltárással, az állományrész digitalizálásával érhető el. Megfelelő végzettségű önkéntes, közfoglalkoztatott vagy állandó munkatárs beszerzése lehetne a megoldás, de törekvéseink mindeddig eredménytelenek maradtak.

Helyismereti, helytörténeti szempontból a **Békési Gyűjtemény** kiemelt jelentőségű állományrész. A Békés megyével kapcsolatos dokumentumok folyamatos gyűjtésén, elérhetővé tételén túl elsődleges feladatnak tekintjük a gyűjtemény digitalizálását.

A korábbi évekhez hasonlóan a hagyományos dokumentumok helyben használata, illetve a kutató munka igényével érkező olvasók száma csökken, viszont nő az audiovizuális dokumentumok kölcsönzésének mértéke. Az állományrész kölcsönzési statisztikája javult, elsősorban a folyamatossá tett dokumentumbeszerzés (AV-anyagok, DVD filmek) következményeként. Egyre fokozódó mértékben népszerű szolgáltatás a Születésnapú újság készítése; 2013-ban 101 db megrendelést teljesítettek az olvasóterem munkatársai, addig 2014-ben 183 db készült el, ami 80%-os növekedést jelent.

Olvasóterem	2013		2014		változás %
Az olvasóterem és zenei részleg látogatói együtt	9 555	fő	10 120	fő	106%
Csoportos foglalkozáson megjelentek	230	fő	190	fő	83%
Helyben használt dokumentumok száma	13 650	db	15 180	db	111%
Helyben használt CD, DVD száma	819	db	825	db	101%
Telefonos tájékoztatás	3 276	alk.	3 036	alk.	93%

Az olvasótermi állomány népszerűsítése céljából az épület közlekedőtereiben elhelyezett monitorok (a könyvtár által használt tereken túl is) segítségével folyamatos a könyvajánlás, így az épületben működő más intézményekbe érkezők (Békés Megyei Hírlap, KLIK, Pedagógiai Intézet, Tüzeléstechnikai Kft. stb.) is kapnak indirekt tájékoztatást az állományról.

Csak a könyvtárban érhető el a következő adatbázisok: EBSCO, NAVA, OPTEN jogtár és cégtár, továbbá az elmúlt években helyben digitalizált evangélikus egyházi anyakönyvek. Használatuk nem nagymértékű, de folyamatosan keresik egyéni érdeklődők családkutatás céljából.

3.2.2. Kölcsönzőtér, tájékoztató szolgálat

A Békés Megyei Könyvtár épületének térkiképzése miatt az egyes könyvtári tereket, különböző funkciókat egymástól távol találják az olvasók. A bejáráshoz közeli, a közlekedőterben elhelyezett kölcsönzőpultnál történik a dokumentumok visszavétele, a beiratkozás és az olvasók tájékoztatása: programokról, szolgáltatásokról, továbbá az épületben működő egyéb intézményekkel kapcsolatos alapvető tudnivalókról.

A könyvtár földszinti könyvkiválasztó övezetében zajlik a legnagyobb forgalom. Naponta átlagban 80-100 fő tér be helyben használat és kölcsönzés céljával. Két szakképzett könyvtáros áll a betérők rendelkezésére, a szakirodalmi és a faktográfiai tájékoztatás egyaránt feladatuk. A kölcsönzőtérben a visszaosztást, a raktári rend megtartását közfoglalkoztatott munkatársak végzik, de a könyvkölcsönzés a könyvtárosnál történik.

Csoportos látogatásokon leggyakrabban a középiskolás korosztály vesz részt. A könyvtár jó kapcsolatot ápol a városi és megyei oktatási intézményekkel, bár az elmúlt két évben azt tapasztaljuk, hogy egyre nagyobb problémát jelent az iskolán kívüli, könyvtárban tartott órák/foglalkozások megszervezése. 2013-ban 230 fő (20 csoport) látogatta meg a kölcsönzőteret, 2014-ben 195 fő (10 csoport), az előző évnek csak 85%-a. Középiskolások és közfoglalkoztatotti továbbképzés keretében megjelentek voltak a könyvtárbemutatókon részt vevők.

A könyvtár kapcsolatot tart a British Council Intézettel. Együttműködési megállapodásunk szerint külön állományrészt helyeztünk el a bejáráshoz közel, ahol a

Nagy-Britanniával kapcsolatos dokumentumok, angol nyelvkönyvek kaptak helyet. 2014-ben két alkalommal csatlakozott a BMK a British Council Intézet és a partnerekönyvtárak Brit Sarok hálózata kvíz-versenyéhez. A Jane Austen életével, írásaival kapcsolatos program címe: „Pride and prejudice 200”. A játék 2013-ban kezdődött és 2014-ben folytatódott. A fődíjat (Kindle 5 elektronikus olvasót) Koncz Kinga békéscsabai könyvtártag nyerte.

2014-ben a földszinti kölcsönzőtérből kiköltöztettük az informatikus könyvtárosok munkaszobáját, helyére a tankönyvtári állományrész került. A célszerű csere oka az volt, hogy a korábban távolabbi raktárban őrzött könyveket most hamarabb és kényelmesebben lehet elérni, illetve az informatikus munka jobb munkakörülmények (levegő, fény, hangszigetelés) között végezhető. Így a pedagógiai állományrész elérése nagymértékben javult.

3.2.3. Gyermekkönyvtár

A gyermekrészleg az emeleten, a folyosóról külön bejáraton át megközelíthető. Állománya a korábbi gondos gyarapításnak köszönhetően jó összetételű, állapota azonban erősen romlik. 2014-től két könyvtáros várja a látogatókat (1 pedagógus végzettségű, 1 informatikus könyvtáros). Csoportokat, egyéni látogatókat fogadnak. Kérésre foglalkozásokat tartanak, illetve a könyvtár és más kulturális intézmények programjaihoz igazodva programokat szerveznek (pl. diavetítés, bábelőadás, kézműves foglalkozás, tábor, vetélkedő, bemutató, találkozó, verseny, papírszínházi előadás). A gyermekkönyvtár csoportos látogatóinak nagyobb része óvodás, az egyéni látogatók többsége iskolás.

A gyermekkönyvtár tevékenységi köre jelentősen bővült az elmúlt évben. Gyakori az óvodákban tartott könyvtári foglalkozás, illetve kéthetente vagy mesedélutánra vagy diafilmvetítésre hívják a szombat délutáni látogatókat. Kevés a kétfős létszám ahhoz, hogy további foglalkozási formákat vezessenek be, illetve ahhoz, hogy a gyermekkönyvtár honlapja naprakész legyen, hogy akár online kapcsolatot lehessen tartani a könyvtárosokkal.

A gyermekkönyvtár 2015. évi feladata a gyermekportál forgalmának növelése, a mesedélutánok népszerűsítése, a korábbi gyakorlatnak megfelelő programszervezés bővítése. Népszerűsíteni kell a gyermekzsúr (könyvtári programok alkalmi csoportok számára) lehetőségét.

Gyermekkönyvtári csoportos látogatások

A csoportos látogatások száma 2013-ban nem nőtt a várakozásnak megfelelően egyik részlegben sem, annak ellenére, hogy feltételeztük, a kötelező iskolai foglalkozások közül többnek a könyvtár adhat helyet.

A csoportos látogatások számának növelése érdekében 2014-re tervet készítettünk arra, hogy kollégiumi csoportokat, iskolai osztályokat mely programokra hívunk meg. Tapasztalatunk, hogy a jövőben még több olyan informatikával kapcsolatos bemutatót célszerű tartani, amely valamilyen versenyhez, vetélkedőhöz kapcsolódik.

Csoportos látogatások száma	óvodások		általános iskolások		vidéki (ált. isk.)	
	alkalom	fő	alkalom	fő	alkalom	fő
51 alkalommal 1494 fő						
foglalkozás, könyvtárlátogatás	2	30	17	360	7	224
Mesejárt (óvodában)	2	64	0	0	0	0
meghirdetett program	4	105	16	602	3	110
Összesen:	8	199	33	962	10	334

A gyermekkönyvtári csoportos látogatások száma az elmúlt évhez képest jelentősen nőtt: összesen 49 alkalommal érkeztek gyerekcsoportok, 2 alkalommal pedig a gyermekkönyvtárosok látogattak el óvodába.

2014-ben 334 fő érkezett vidéki csoporttal. A 2013. évi 60 főhöz viszonyítva ez több mint ötszörös emelkedés.

A kétsopronyi általános iskolából a gyermekkönyvtár megismerése céljából egy 12 fős osztályt láttunk vendégül. Mezőhegyesről 12 fő vett részt a „Pöttyös kalandok” mesés ismeretterjesztő foglalkozáson.

Egy olyan projekt megvalósításához csatlakoztunk, amelyben a Nemzeti Művelődési Intézet kulturális intézményekbe utaztatott hátrányos helyzetű településeken élő tanulókat. 5 csoportban (Kamut, Murony, Bucsa, Szabadkígyós, Geszt) 200 gyermek játszott irodalmi játékokat, ismerkedett a megyei könyvtárral, könyvekkel.

Az Ünnepi Könyvhéthez kapcsolódó „Csillagda” programra Gerláról érkezett 2 osztály, Újkígyósról pedig 1 osztály; együtt 110 fő.

A gyermekrészleg látogatóinak száma: 2013-ban 7 838 fő volt, 2014-ben 9 180 fő.

Látogatók a gyermekkönyvtárban (fő)	2013	2014	Változás
Összesen:	7 868	9 480	120%

Olvasással kapcsolatos gyermekkönyvtári programok

február 14.	Nemzetközi Könyvajándék Nap - irodalmi játék	20 fő
március 19.	Mesedélután (Esély Pedagógiai Központ)	10 fő
március 25.	Munkácsy kisinasai – óvodásokkal (Evangélikus Óvoda)	25 fő
április 11.	Költészet napi délelőtti óvodásoknak	80 fő
április 17.	Pöttyös kalandok a kertben (előadás, mese, játék)	30 fő
április 18.	Mese a tarka pillangóról – mese és kézműves foglalkozás	10 fő
április 19.	Szorgos méhecskék kalandjai – előadás, mese, mézkestoló	10 fő
május 7.	Mezőhegyesi csoportnak játékos foglalkozás: Pötty könyv	12 fő
május 13.	NMI pályázata - kamuti ált. iskolásoknak irodalmi játék	35 fő
május 14.	NMI pályázata - muronyi ált. iskolásoknak irodalmi játék	35 fő
május 15.	NMI pályázata - bucsai ált. iskolásoknak irodalmi játék	40 fő
május 25.	Édes-mézes gyermeknap (könyvajánlás, könyvkiállítás)	600 fő
május 28.	NMI pályázata - szabadkígyósi ált. iskolásoknak irodalmi játék	40 fő
május 29.	NMI pályázata kapcsán geszti ált. iskolásoknak irodalmi játék	40 fő
június 20.	Könyvtári éjszaka (görög játékok)	120 fő
június 23-27.	Munkácsy olvasótábor	21 fő
szept. 29.	Népmese napi könyvajánlás	
október 10.	Akváriumavató - könyvajánlás	20 fő
október 14.	Evangélikus iskola könyvajánlás, ismertetés az osztálynak	26 fő
október 16.	OKN – Kiss Ottó – rendhagyó irodalomóra	78 fő
október 31.	Meseszombat – felolvasás	10 fő
november 3.	Mesejártat – óvodában tartott könyves foglalkozás	29 fő
november 13.	Kétsopronyi csoport – Érdekességek a BMK-ban (Régi könyvek)	11 fő
dec. 1-19.	Adventi könyves játék	11 fő
dec. 3.	Kerek világ - Fogyatékos személyek világnapja alkalmából	72 fő
dec. 4.	Karácsonyra hangolva – biblioterápiás foglalkozás	8 fő
dec. 8.	Mesejártat - óvodában tartott könyves foglalkozás	35 fő
dec. 12.	„Mesebeli tájakon – Finnország” – finn írók könyveinek kiállítása, bibliográfia készítése	24 fő
dec.14.	Téli képeskönyvek összegyűjtése iskolai csoport részére	14 fő
dec.30.	Mazsolás délután – felolvasás	10 fő
		1476 fő

Információkereséssel kapcsolatos gyermekkönyvtári programok:

2014. december 1-19.	Adventi könyves játék	11 fő
----------------------	-----------------------	-------

2014-ben a témaköre a méz, a méhészet volt. A látogatók számát a nagy forgalom miatt pontosan nem tudtuk mérni, megközelítően 600 érdeklődő volt a könyvtárban.

Munkácsy-**olvasótáborban** vett részt 21 tanuló. A tábor remekül sikerült, interaktív módszerekkel megismerkedtek a festő életével, alkotásaival, ellátogattak a Munkácsy Múzeumba, a Munkácsy Emlékházba, az Evangélikus Nagytemplomba, a gyerekek kézműveskedtek és főleg együtt játszottak, olvastak. Többen ígérték, hogy jövőre is szeretnének csatlakozni a résztvevők közé. A táborozók többsége békéscsabai volt, 1-1 tanuló érkezett vidékről: Kétegyházaról, Telekgerendásról és Kondorosról.

2014. szeptember 29-én a **Népmese Napja** alkalmából két programmal vártuk a gyerekeket:

A "Mesék az ágak hegyin es túl..." Soós Emőke és Lovas Gábor előadása volt, a résztvevők az Esély Pedagógiai Központból 32 fő, valamint az Evangélikus Általános Iskolából 50 fő. Délután diavetítés Benedek Elek meséiből.

Az Országos Könyvtári Napok alkalmából Kiss Ottó tartott rendhagyó irodalomórát. A programon 2 osztály vett részt (Szlovák Általános Iskola, Kazinczy Általános Iskola) összesen 78-an voltak.

December 3-án, a fogyatékos személyek világnapja alkalmából érzékenyítő órát, játékos foglalkozást tartottunk, „Kerek világ” címmel. A résztvevő osztályok: Waldorf tanulóközösség 20 fő, és két osztály az Evangélikus Általános Iskolából, 27 és 25 fő.

2014. december 4-én „Karácsonyra hangolva” címmel biblioterápiás foglalkozást tartottunk. A foglalkozáson feldolgozott irodalom: Saint-Exupéry: A kis herceg című könyvének egyik részlete. A résztvevők az Esély Pedagógiai Központból érkeztek, összesen 8 fő.

„Mesebeli tájakon – Finnország” címmel Juhász Orsolya (pedagógus) tartott előadást Finnországról, a Téliapóról, majd kézműves foglalkozáson vettek részt a gyerekek. A programot az Europe Direct finanszírozta.

2014 őszén útjára indult a „**Mesejárt**”. A gyermekkönyvtárosok minden hónap egyik hétfőjén meglátogatnak egy óvodai csoportot: mesét, játékot és ajándékot visznek a gyerekeknek. A programra szeptemberben lehetett regisztrálni, és a jelentkező óvodák között kisorsoltuk az időpontokat.

„**Meseszombat**” néven havonta egy alkalommal diafilmvetítéssel, papírszínházzal, felolvasással, kézműveskedéssel várjuk a gyermekeket.

A gyermekkönyvtár átalakítása

Új polcok zárják le a gyermekkönyvtár és az olvasóterem közötti teret, és kissé átalakult a gyermekkönyvtári belső elrendezése is. Hátral helyet kapott egy diafilmvetítésre is alkalmas kuckó, és előtte előadásoknak, foglalkozásoknak is megfelelő részt alakítottunk ki.

Berendezésünk gyarapodott egy 112 literes akváriummal, melynek különlegessége, hogy a benne elhelyezett élőlények felajánlások révén kerültek hozzánk (halak, csigák és növények). Az akvarisztikával kapcsolatos könyvek, újságok mindig az akvárium mellett kínálják az információkat.

3.2.4. Europe Direct Tájékoztató Központ

A Békés Megyei Könyvtár az Európai Bizottság támogatásával információs szolgáltatást végez. Az iroda napi tevékenységei:

- ED projekt koordinálás (települési könyvtárakkal, támogatóval)
- lakossági tájékoztatás (e-mail-ben, telefonon vagy személyesen feltett Európai Unióval kapcsolatos kérdések megválaszolása)
- programok/rendezvények összeállítása, előkészítése, lebonyolítása és dokumentálása, a rendezvényekről szóló összefoglalók és az azokat alátámasztó dokumentumok, fotók feltöltése az ED hálózat intranet felületére
- a Békés Megyei Europe Direct honlap működtetése
- együttműködés városi és megyei rendezvények szervezésében
- kiadványrendelés és terjesztés
- promóciós anyagok rendelése, terjesztése

A Europe Direct Iroda valamennyi szolgáltatásával és programjával a megyei könyvtár szolgáltatásaira hívja fel a figyelmet. A programokon többek között szolgáltatások ajánlása, könyvismertetés is történik. Működését az Európai Bizottság biztosítja. Működéséről évente áprilisban elszámol, a részletes beszámoló is áprilisban készül el. 2014/2015-re összesen 18 400 euró támogatást kapott az iroda, melyből az alábbi programok valósultak meg 2014. január 1. és december 31. között: 19 saját program 2792 résztvevővel, a 7 harmadik fél által szervezett programon 1401 látogató volt.

3.3. Könyvtári szolgáltatások és a működtetésükhöz szükséges infrastruktúra

(az ellátott szolgáltató helyek és a fiókkönyvtárak adatait külön részben kérjük feltüntetni és bemutatni)

3.3.1. Nyitva tartás (heti nyitvatartási idő, hétfői nyitva tartás, tendenciák)

Az ünnepekhez, munkaszüneti napokhoz igazított rendkívüli nyitva tartást a honlapon már év elején közzé tesszük, illetve időben kifüggesztjük a könyvtárak ajtáján.

Az e-mail címüket megadó olvasókat elektronikus levélben is tájékoztatjuk, illetve a hírlevél-szolgáltatást igénylők is időben értesülnek a változásról. A fiókkönyvtárak nyitva tartási ideje az elmúlt évben jelentősen megnövekedett, további változást nem tervezünk.

Nyitva tartás

- Nyitva tartás a felnőttek számára működtetett terekben a központi könyvtárban

heti nyitvatartási idő: 42 óra teljes szolgáltatással

13 óra ügyeleti szolgáltatás

hétfői nyitva tartás: 5 óra/hét

BMK	ügyelet	nyitva
hétfő	9-14	14-19
kedd-péntek	9-11	11-19
szombat	---	14-19

- Nyitva tartás a gyermekkönyvtárban
 heti nyitvatartási idő: 36 óra teljes szolgáltatással
 hétvégi nyitva tartási idő: 4 óra/hét teljes szolgáltatással

Gyermekkönyvtár	ügyelet	nyitva
hétfő	---	14-18
kedd-péntek	---	11-18
szombat	---	14-18

- Nyitva tartás a fiókkönyvtárakban

Fiókkönyvtárak	Lencsési Könyvtár	Jamina Könyvtár	Mezőmgyer
hétfő	11-18	---	A művelődési ház nyitva tartási idejében.
kedd-péntek	11-18	11-18	
szombat	14-18	---	
Heti nyitva tartás	39 óra	28 óra	min. 15 óra
Hétfégi nyitva tartás	4 óra	---	min. 2 óra

A mezőmgyeri nyitva tartásban történt változás 2014-ben. Közfoglalkoztatott alkalmazásával a 3. negyedévtől a heti nyitva tartás 20 óra.

Tendenciák:

A közfoglalkoztatotti állomány összetétele (többen felsőfokú végzettségűek) lehetővé tette, hogy a fiókkönyvtárak nyitva tartási idejét is növeljük. A tartalmi munka is jelentősen javult.

Mezőmgyeren elkezdődött az állomány átrendezése, selejtezése, a hiányos adminisztráció rendezése.

A Lencsési Könyvtár a lakótelep rendezvényeihez igazodva 3 alkalommal (Szent István nap, András nap, Halloween) rendkívüli nyitva tartással várta az érdeklődőket.

A Jamina Könyvtárban rendszeressé váltak a gyerekeknek tartott foglalkozások, 3 számítógéppel többen használhatnak az olvasók, egy egészségklub is rendszeres vendége fiókkönyvtárnak.

Összefoglalva: a fiókkönyvtárakban folyó tevékenység az előző évekhez képest jelentősen javult, ezt a látogatók száma és a kölcsönzési statisztika is jelzi. A minőségi tartalmi munka megvalósításához szükséges lenne, hogy minden fiókkönyvtárban legyen legalább 1 fő hosszú távon foglalkoztatott munkatárs.

Az adatok elemzésekor figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy 2013. előtt a Lencsési Könyvtár iskolai könyvtárként, iskola épületében működött, az átlagosnál nagyobb mértékű, szünetekre is jellemző számítógép-használattal.

3.3.2. Infrastruktúra (információs infrastruktúra, egyéb IKT)

A könyvtár korábbi informatikai fejlesztéseinek és a Tudásdepó-Expressz projektnek (TIOP-1.2.3) köszönhetően minden munkatárs megfelelő informatikai eszközzel dolgozhatott 2012-ig, de 2014-re már nyilvánvalóvá vált, hogy az eszközpark jelentős felújításra szorul. Kiegészítésre, eszközök cseréjére kell gondolni a digitalizálási tevékenység ellátásához is, mert a fénymásolók elhasználódtak, a csak erre a célra használt szkanner elkopott, nem tudunk jó minőségű másolatot készíteni. Az informatikai rendszer (hálózat) működőképes, de folyamatosan pótolni kell kisebb-

nagyobb eszközöket (pl. switch, szerver, vonalkód-olvasó). 2014-ben két új szerver (levelezést és az IKR-t kiszolgáló) beállítása történt meg, melyek működése 2015-ben érezteti hatását. 2014 végén a teszt üzemmódban még különböző korrekciókra van szükség, illetve a szolgáltatókkal való egyeztetés is időt igényel.

Korábban a földszinti kölcsönzői térben az olvasók 20 számítógépet használhattak különböző szoftverekkel. A számítógép-használatra egyre kevesebb az igény, ezért 4 gépet munkaállomásként hasznosítunk belső munkára (digitalizálás 3 gépen közfoglalkoztatottakkal), 1 az olvasóteremben olvasói/kutatói gépként hasznosul, 1 pedig hardverhiba miatt javításra vár. A feleslegessé vált számítógépasztalt a jaminai fiókkönyvtárban helyeztünk el, ahol 4 új – pályázaton nyert – gép célszerű elhelyezését teszi lehetővé.

6 olyan speciális számítógép van a könyvtárban, melyeket látássérültek használhatnak. Folyamatosan van a teremben látássérült látogató; az egyéni munka is mindennapos, és hetente csoportnak tart bemutatót/továbbképzést a Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete (2014-ben 104 alkalommal összesen 364 fő). Továbbra is feladat, hogy az eszközök használatát szélesebb körben és nagyobb intenzitással kell népszerűsíteni. Az egyesületi körön túl több egyéni érdeklődőt is tájékoztatni kell. A 2014-ben rendszeressé vált hírlevél és rádióreklám, továbbá a 2015-re tervezett városi újságban történő folyamatos megjelenés segítheti a népszerűsítést. A látássérültek számítógép-használatát lehetővé tevő speciális gépek beszerzésekor a térség könyvtárosainak továbbképzésére is gondoltunk, 2014-ben ez nem történt meg, 2015-re halasztott feladat.

A költséghatékony megoldások előnyben részesítésével folyamatos a számítógépek helyben történő javítása. Felújítottunk 3 asztali számítógépet, melyeket a feldolgozó osztályon és a digitalizálásban használnak a munkatársak.

Az informatikai szolgáltatások a nap minden szakában (nyitva tartás, ügyeleti időszak) elérhetők, tapasztalatunk szerint az igényeknek megfelelőek.

A BMK számára legszükségesebb informatikai eszközök beszerzését 2014-ben a KSZR projekt számára tervezett informatikai eszközbeszerzés mértékének figyelembevételével végeztük, mert 2014-re nem terveztünk informatikai közbeszerzést.

3.3.3. Eszközök

2014-ben eszközbeszerzés elsősorban a KSZR szolgáltató helyek részére történt. A külső szolgáltató helyeken használatos eszközök (pl. laptopok) a BMK egységes nyilvántartásában szerepelnek. Az átvételről két példányban készül elismervény, így a központi könyvtár és a szolgáltató hely is megfelelő tájékoztatást tudhat magának.

2014. utolsó negyedében elkészült az olvasóterem és a gyermekkönyvtár közötti hangszigetelő fal, mely mindkét tér használata szempontjából elengedhetetlen volt. A gyermekkönyvtár felől a teljes falra új polcokat készítettünk, tárolásra alkalmas becsukható részekkel, célszerű magasságú szabadpolcos felülettel. További, raktározási célra is alkalmas polcok készültek a gyermekkönyvtárba, a diavetítésre és kiscsoportos foglalkozásra is használt, üvegfalal elhatárolt térbe is. A tér átrendezésével (tankönyvtár kiköltöztetése) minőségi javulást értünk el, de a térrendezést folytatni kell. További polccsere szükséges és a tevékenységek bővülésével újabb funkcióknak kell teret biztosítani.

Elkészült a zenehallgatásra, TV-nézésre alkalmas tér. Új 3D-s TV-t azzal a céllal vásároltunk, hogy szélesíteni tudjuk a használói kört. Ugyanez volt a cél a bakelit lemezek lejátszását lehetővé tevő eszköz beszerzésével is.

3.3.4. Innovatív megoldások

2014-ben a stabil működés megteremtésének ideje a központi könyvtárban, a KSZR szolgáltató helyeken és a fiókkönyvtárakban is.

Néhány új típusú projekt indítását terveztük:

Megnevezés	Leírás, ismertető	Eredmény
Gyermekzsúr	A gyermekkönyvtár szolgáltatásainak, játékaiknak, vetélkedőinek felhasználásával hétvégi gyermekprogramot szervezünk	Nem volt elegendő a népszerűsítése, 2015-ben új terv készül.
Bőröndkönyvtár	Adott témához kapcsolódó könyvecsomag eljuttatása óvodákba, idősotthonokba.	Az óvodai látogatások csak a 2. félévben kezdődtek, a csomag kihelyezése az igények felmérése után 2015-ben valósul meg.
Lapozgató	A főterre kihelyezett könyvtári szolgáltató pont lehetőségeinek bővítésére „mozgó könyvtárat”, triciklit vásárolunk.	A Lapozgató egész nyáron működött, pályázati forrás hiányában a triciklit nem vásároltuk meg.
Irodalmi felolvasó	A középiskolás korosztály számára olyan felolvasó délutánokat szervezünk, ahol a résztvevők által felolvasott irodalmi alkotásokat videóra vesszük, az elektronikus könyvtárban elhelyezzük.	A helyi szerzők bemutatkozó videofelvételeinek elkészítése elkezdődött (4 szerző), a középiskolások bevonása az „Irodalmi megfajta” című beszélgetőkör indításával kéthetente valósul meg 2015-ben is.
Könyvtári szilveszter	Vidám irodalmi műsorral fűszerezett szilveszteri vacsora szervezése	A költségkeret ismeretében nem vállalkoztunk a megszervezésre, elmaradt.

December 3-án, a fogyatékos emberek világnapján „Kerek világ” címmel **érzékenyítő órát** szervezett általános iskolák alsó tagozatosai részére. Az érzékenyítő nap helyszíne a könyvtár nagyterme, valamint a hozzá kapcsolódó klubterem volt. Négy különböző ponton voltak megtalálhatóak az egy-egy fogyatékosági típust képviselő szervezetek/intézmények, a saját eszközeikkel, játékaikkal. A rendezvényben közreműködő intézmények: Esély Pedagógiai Központ; Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete; Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Békés Megyei Szervezete; Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete.

Egy osztálynak összesen 1 órája állt rendelkezésre, hogy a négy helyszínen kipróbálhassák a szervezetek által hozott játékokat, életvitelt segítő eszközöket: vakok részére kialakított sakk, Rubik-kocka, vonalzó, csörgő labda, felolvasó szoftver, kerekesszékes akadálypálya, jelnyelvi játékok; valamint beszélgethettek érintettekkel.

3 osztály volt a vendég: egy Waldorf tanulóközösség (20 fő), és két osztály az Evangélikus Gimnáziumból (27 és 25 fő).

Nem terveztük a „**Köszikávé nap**” megszervezését, de kapcsolódtunk a kezdeményezéshez azt remélve, hogy újabb potenciális olvasókat nyerhet a könyvtár. Népszerű volt a program. Azt, hogy az adományozási akciónak köszönhetően mennyivel gyarapodott a használók száma nem tudtuk objektíven mérni.

2013-ban indított, folytatásra érdemes projektek

A szolgáltatások népszerűsítése érdekében újdonságként kínáljuk a **+1 olvasó** akciót. A kezdeményezés azt jelenti, hogy aki fontosnak tartja, hogy minél többen – a rászorulóknak is – hozzájussanak a könyvtári szolgáltatásokhoz és adományozni szeretne erre a célra, megtehesse. Egy adott árkategóriát kiválasztva megvásárolhat egy kártyát, melyet a betérő látogatók közül a rászorulóknak megkaphatnak. Az előző évhez hasonlóan vannak érdeklődők, de nagyobb mértékű propagandát kell kiépítenünk, ahhoz, hogy az adományozók száma növekedjen.

Lakossági javaslatra **gyerekzsúr** szervezésére vállalkozunk, ami a gyermekkönyvtár szolgáltatásainak igénybevételét jelenti pl. születésnapi programként, térítés ellenében. 2014-ben 1 igény érkezett, a népszerűsítést javítani kell.

2014-ben innovatív megoldás

Az olvasói szokások, a hangzó és képi dokumentumok használata megfigyelésének, eredményeképpen **új beiratkozási rendszert** vezetünk be 2014-ben. Reméltük – a számok bizonyítják – , hogy nőni fog a látogatók és a látogatások száma is. Háromféle lehetőséget választhat a beiratkozó: ingyenes regisztrációs jegyével napilapokat olvashat és tájékoztatást kérhet, programokon vehet részt; látogatójegyével (1000 Ft) több szolgáltatói teret használhat, de pl. a zeneszobát nem; teljes jogú beiratkozásával (2500 Ft) minden szolgáltatás igénybevételére jogosult, ezzel megvásárolja a hangzó és képi dokumentumok kölcsönzésének lehetőségét is. Az újítást örömmel fogadták az olvasók.

Új kezdeményezés, hogy a gyermekkönyvtárosok „**Mesejárat**” címmel óvodákba kihelyezett foglalkozást tartanak. Mesélnek, játszanak a gyerekekkel, könyvtári könyveket és ajándékot (a könyvtár jelképére emlékeztető táltos paripát) visznek magukkal, meghívják a könyvtárba a csoportot és a gyerekeket a szüleikkel együtt.

Az állománygyarapító osztály a gyorsabb **adatbevitel** elérése céljából a korábbtól eltérő munkamenetet vezetett be. A korábbi sorrend (leltározás, leírás) megfordítása eredményesnek bizonyult, nőtt a hatékonyságuk. További elemzések után újabb észszerűsítési lehetőséget keresnek annak érdekében, hogy a beérkező dokumentum minél hamarabb juthasson az olvasókhöz.

Új kezdeményezés volt, hogy az **állampolgári** eskütételen részt vevőket ingyenesen igénybe vehető beiratkozással (olvasójeggyel) ajándékozzuk meg, felajánlva, hogy igényeik szerint információhoz jutásuk is akadálymentes legyen.

3.3.5. Honlap hány nyelven érhető el – tartalomfrissítések gyakorisága

A honlap teljes egésze magyar, a statikus része angol nyelven érhető el. 2014-ben komoly problémát jelentett, hogy egy technikai hiba miatt (a fejlesztők dolgoznak a hiba kijavításán) csak az egyik nyelvű verziót fogadja el a rendszer, nem enged szabad váltást. Az angol nyelvű tanári végzettségű könyvtári szakember feladata továbbra is angol nyelvű összefoglalók készítése a hírek, információk, aktualitások esetében is.

A <http://konyvtar.bmk.hu> könyvtári honlap tartalomfrissítése legalább heti gyakorisággal történik. A programok aktualitása határozza meg a hírek rovat frissítését, illetve a Facebook oldal beágyazottsága miatt a „Keress bennünket a Facebookon!” modul pedig sűrűbben frissül. A munkatársak a Békés Megyei Könyvtárt érintő híreken túl más, általában a könyvtárakkal, olvasással kapcsolatos érdekességeket is elhelyeznek a közösségi oldalon.

A honlap segítségével több szolgáltatás távolról is elérhető, pl. hosszabbítani lehet.

A www.bmk.hu (Békés Megyei Könyvtárak Portál) portál fejlesztése folyamatos, frissítése, karbantartása a KSZR szolgáltató helyek beintegrálása miatt nem fejeződött be 2014-ben.

3.3.6. Fogytékossággal élők könyvtárhasználata

A Vakok és Gyengénlátók Egyesülete Békés Megyei Szervezetével több évre visszatekintve kiváló a kapcsolatunk. Tanfolyamokat szerveznek a számukra kiépített, speciális számítógépekkel felszerelt termünkben, melynek megközelítését vakvezető szőnyeg teszi könnyebbé. Egyéni használók számára is ajánlják a speciális könyvtári számítógépeket, egyéb eszközöket. Három alkalommal tartották közgyűlés típusú rendezvényeiket a könyvtárban, amikor a szolgáltatásokról, új hangoskönyvekről is kapnak tájékoztatást.

2014-ben a SINOSZ Békés Megyei Egyesülete a gyerekek számára szervezett érzékenyítő napon vett részt bemutatóval, illetve működteti a központjába kihelyezett letéti könyvtárat. A könyvhasználat népszerűsítéséhez (tanításhoz) kért segítséget 2014-ben nem tudtuk megadni.

A fiókkönyvtárak átvétele több szervezési problémát is jelentett, s nagyobb arányú fejlesztést is igényel. A Jamina Könyvtár megközelítése nem akadálymentesített. Csak lépcsőn, szűk előtérrel keresztül lehet bejutni az épületbe. Megoldandó feladat, a 2015-ben megalakult városrészi önkormányzathoz fordultunk segítségért 2015 elején.

A mezőmegyeri fiókkönyvtárba és a Lencsési Könyvtárba való bejutás akadálymentes. A terek használatának akadálymentesítése 2015-re jelent feladatot.

3.3.7. Közhasznú információs szolgáltatások

A könyvtárosok közül heten e-tanácsadói végzettséggel rendelkeznek. Bármilyen elektronikus ügyintézésrel kapcsolatos probléma megoldásában segítenek. Különösen gyakori az Erzsébet Programmal kapcsolatos információkérés, a pályázatok regisztrálásában való segédkezés, az önéletrajz elkészítéséhez nyújtott segítség. Középfokú informatikai végzettségű közfoglalkoztatott munkatárs segítségével zökkenőmentes ez a szolgáltatás.

Problémát jelentett 2014-ben, hogy az E-Magyarország Centrum BMK-ra vonatkozó adatkezelési hiányait sokáig nem tudtuk korrigálni. Folyamatosan figyeljük a nyilvánosságra hozott információkat, folyamatosan egyeztetünk a Centrum munkatársaival.

2014-ben is hiányolták az olvasók – szélesebb körben a lakosság, hogy a korábbi évektől eltérően a NAV nem tartott ügyfélfogadást a könyvtárban. Ígéretet kaptunk a következő évi projekt megvalósítására. 2014-ben nem volt személyes adótanácsadás, de

információt továbbítottunk az elérhetőségről, a rendkívüli nyitva tartásról az érdeklődők számára.

3.4. Könyvtárhasználat bemutatása

(szövegesen és számokkal is) Beiratkozott olvasók, könyvtárlátogatók száma (helyben-használat), távhasználat, kölcsönzött dokumentumok száma, irodalomszolgáltatás, könyvtárközi dokumentumszolgáltatás, helytörténeti gyűjtemények használata, zenei és e-dokumentumok, gyűjtemények használata.

Könyvtárhasználat (KSzR nélkül)	2013.	2014.	változás %-ban 2013-hoz
Beiratkozott olvasók száma (fő)	7 051	7 321	103,8%
helybenhasználat (db)	36 775	39 647	107,8%
távhasználat (db)	1 381 359	13 854 735	1002,9%
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	122 632	127 483	103,9%
Helyben használt dokumentumok (db)	257 527	259 478	100,7%
Könyvtárközi kölcsönzés - küldött dok.(db)	137	149	108,7%
Könyvtárközi kölcsönzés - kapott dok. (db)	647	677	104,6%
Irodalomszolgáltatás (db)	n.a.	n.a.	n.a.
Helytörténeti gyűjtemény használata (fő)	1 265	1 711	135,0%
Zenei gyűjtemény használata (fő)	9 555	10 678	111,7%
E-dokumentumok kölcsönzése (db)	n.a.	n.a.	n.a.

Beiratkozott olvasók, könyvtárlátogatók (helybenhasználat)

2014 nyaratól a korábbiaktól eltérően három módot választhatnak a könyvtár használatára az érdeklődők. Örömmel fogadták az újítást, hiszen ingyenesen regisztrálhatnak, akik csak napilapot olvasni járnak (szinte minden nap legalább 50 fő), kedvezményes 1000 Ft-ért a belső olvasói terek dokumentumait is igénybe vehetik, a teljes beiratkozási díjért pedig minden szolgáltatást elérnek.

Az új könyvtárrá válásnak, illetve a korábinál gazdagabb dokumentumkínálatnak köszönhető, hogy az országos tendenciával (csökkenés) ellentétben a beiratkozottak, a helyben használók száma nő. Bizonyosan van szerepe a könyvtár növekvő kedveltségének, hogy gyakoriak voltak az irodalmi és zenés programok, a könyvtár szolgáltatásait is népszerűsítő kiállítások.

A központi könyvtár használatára jellemző, hogy a helyben igénybe vehető szolgáltatásokat kérők száma nő. 2012-ben a helyben használat 13%-kal csökkent, 2013-ban csak 10%-kal. 2014-ben sem a helyben használat sem a helyben használt dokumentumok száma nem csökkent, hanem kis mértékben nőtt az előző évihez képest. A javuló tendencia egyértelmű. Az okok között a szélesedő dokumentumkínálat, a terek elválasztása (hangszigetelés, fényviszonyok) és az olvasók visszajelzése alapján tudjuk, hogy a folyamatosan működő fűtési rendszer, a kényelmesebb olvasói terek is szerepet játszottak.

Távhasználat

A technikai eszközök (mobil internet, okostelefon) elterjedésével természetesen nő a távhasználatok száma. Az előző évihez viszonyított tízszeres növekedés azonban elsősorban a Békés Megyei Elektronikus Könyvtár, a BékésWiki tartalmi

gyarapodásának és az év során az Emlékevekhez (Munkácsy, Ybl, Holokauszt, I. világháború) kapcsolódó játékoknak, versenyeknek, bemutatóknak is köszönhető.

Kölcsönzött dokumentumok száma

A kölcsönzött dokumentumok száma az előző évihez képest kis mértékben nőtt, közel azonos mértékben, mint a könyvtártagok száma.

Annak ellenére, hogy 2013-ban és 2014-ben a korábbi évekhez képest jelentős gyarapodás történt, a 2014. évi kérdőíves vizsgálat arra mutat rá, hogy az olvasók legkevésbé az állomány frissességével elégedettek, szeretnék még nagyobb választékot, szívesen vennék, ha a sikerkönyvekből azonnal sok példány lenne.

A 2013. előtti hiányokat még nem sikerült pótolni, valószínűleg ez is oka az olvasók hiányérzetének. Az elégedettségre vonatkozó írásos értékeléssel párhuzamosan azonban gyakori a szóbeli pozitív visszajelzés.

A következő évi gyarapításnál, a feldolgozó tevékenység módjának újraszervezésénél figyelembe kell venni az olvasók véleményét ahhoz, hogy a kölcsönzött dokumentumok számának növekedése is jelezze majd a pozitív tendenciát.

Az olvasóteremben sokrétű tevékenységet végeznek a munkatársak. Itt találhatják az érdeklődők a zenei dokumentumokat, a Békési Gyűjteményt (helyismeret, helytörténet), a Régi Könyvek gyűjteményt, a folyóirattárat, a csak helyben használható szak- és szépirodalmat. A munkatársak részt vesznek a digitalizálásban (Viharsarok, Viharsarok Népe, kb. 2000 oldal) és a születésnapú újság is itt készül.

A nyári szünetben megtörtént a videogyűjtemény leválogatása a duplumok, idegen nyelvű ismeretterjesztő filmek, torna és aerobik-kazetták, nyelvleckék, humor, rajzfilmek egy része, illetve a DVD-lemezen meglévő filmek a tömörraktárba kerültek.

Új műfaji csoport jött létre a DVD-gyűjteményben, az életrajzi témacsoport.

A zenei CD-állományt is témacsoportoztuk a hatékonyabb keresés érdekében.

A **zenei** állomány forgalmára jellemző a helyben használat. A kölcsönzések száma jelentős mértékben nőtt 2014. második félévében, amikor a beiratkozás módjában változás történt. Az alap beiratkozási díjért minden szolgáltatás igénybe vehető, nem kell külön kérni a zenei vagy videós tagságot.

2014-ben megnőtt a könyvkiemelések, DVD-CD ajánlások gyakorisága (Állati jó nap a könyvtárban, az animáció világnapja, magyar színésznők, karácsony), a bibliográfiák készítésének száma (pl. március 15., Munkácsy, első világháború, OKN, egészségmegőrzés, Wenckheim-család, csabai kolbász).

A közlekedőtérben elhelyezett monitorokra az új beszerzésű DVD-ről, CD-ről, könyvekről, kottákról képes ajánló készült (266 db).

Könyvtárközi dokumentumszolgáltatás

2013-ban a BMK állományából küldött művek száma 586 dokumentum, 2014-ben 600 db, ez 2%-os növekedést jelent az előző évhez képest. A BMK-ba beérkezett, de nem teljesített kérések aránya 8%, az előző évi 9 %-hoz képest, ez szintén javulást jelent.

Annak elemzése, hogy miért nem tudunk közel 10%-nyi kérést teljesíteni, az olvasóteremben dolgozó munkatársak feladata. Több évre visszamenőleg nem tudunk összehasonlítást végezni elegendő információ hiányában, de a következő évi adatok ismeretében már 3 évre visszatekintve várható érdemi következtetés megfogalmazása.

A BMK által kért művek	2013	2014	változás %
könyv	85	88	104%
másolat	0	5	500%
elektronikus dokumentum	46	47	102%
nem teljesített	6	9	150%
Összesen	137	149	109%

A havi forgalmat vizsgálva jól látható, hogy az Országos Könyvtári Napok idején e szolgáltatás iránt is nagyobb az érdeklődés, mint más időszakokban.

2014 A BMK által kért művek száma					
hónap	könyv	másolat	elektronikus	nem teljesített	Összesen
1	9	0	8	3	20
2	4	0	3	2	9
3	7	0	1	0	8
4	11	0	0	0	11
5	7	0	2	0	9
6	8	0	2	0	10
7	3	0	3	0	6
8	9	0	0	0	9
9	12	0	3	3	18
10	2	0	22	0	24
11	7	0	3	0	10
12	9	5	0	1	15
Összesen	88	5	47	9	149

A Békés Megyei Könyvtár állományából 2013-ban 586 db dokumentumot kértek más könyvtárak, 2014-ben 677 db-ot, a növekedés 15 %-os. A könyvtártól kért művek számának növelése csak kis mértékben függ a szolgáltatás minőségétől. Befolyásolni úgy tudjuk, hogy széles körben tesszük láthatóvá az állományunkat, a nálunk elérhető dokumentumok körét. A kistelepüléseken dolgozó munkatársakkal folyamatosan kell konzultálni arról, hogy ez a szolgáltatás teszi lehetővé a falvakban élők számára a nagyobb esélyű hozzáférést, az életesélyek javulását. A lehetőségről kaptak már tájékoztatást, a könyvtárközi kölcsönzés technikáját már tanítottuk. A folyamatos használatra kell ösztönöznünk a partnereket.

A BMK-ból elküldött művek száma 2013-ban										
kapott kérések	elektronikus	előjegyzés	könyv	másolat	kotta	hangos-könyv	VK	kazetta	nem teljesített	elküldött összesen
647	55	31	518	25	3	5	1	5	61	586

A 2014. évi részletező táblázatot vizsgálva láthatjuk, hogy továbbra is a könyvek iránti igény a legmagasabb, az összes beérkezett kérés 89%-a. A kérések 88%-át tudtuk teljesíteni.

A BMK-ból küldött kérések száma (más könyvtár állományából igényeltünk dokumentumot) 2012-ben 193, 2013-ban 137, 2014-ben 149 volt, az előző évhez viszonyított változás 8%-os növekedés. A kért, de nem kapott dokumentumok száma 2013-ban 6 db, 2014-ben 9 db volt; az összes kérésnek rendre 4%-a, illetve 6%-a.

2014	Beérkezett kérés									Előj. kv	Teljesített									Nem teljesített								
	könyv	CD-ROM	videó	hangskönyv	kotta	DVD	elektronikus	másolat	összesen		könyv	CD-ROM	videó	hangskönyv	kotta	DVD	elektronikus	másolat	összesen	könyv	CD-ROM	videó	hangskönyv	kotta	DVD	elektronikus	másolat	összesen
01.	44	1	1	0	0	1	2	0	49	1	41	1	0	0	0	2	0	45	3	0	1	0	0	0	0	0	4	
02.	72	0	0	0	0	0	4	0	76	3	66	0	0	0	0	2	0	68	6	0	0	0	0	0	2	0	8	
03.	44	0	1	0	0	1	9	2	57	2	40	0	1	0	0	1	8	52	4	0	0	0	0	0	1	0	5	
04.	70	0	0	0	0	0	3	1	74	1	65	0	0	0	0	3	1	69	5	0	0	0	0	0	0	0	5	
05.	46	0	0	0	0	3	3	0	52	0	45	0	0	0	0	3	3	51	1	0	0	0	0	0	0	0	1	
06.	27	0	10	0	0	0	2	0	39	0	23	0	0	10	0	0	0	33	4	0	0	0	0	0	2	0	6	
07.	27	0	0	0	0	0	1	1	29	2	25	0	0	0	0	0	1	27	2	0	0	0	0	0	0	0	2	
08.	31	1	0	0	0	0	2	0	34	4	30	0	0	0	0	2	0	32	1	1	0	0	0	0	0	0	2	
09.	57	0	1	0	0	0	6	0	64	0	49	0	1	0	0	6	0	56	8	0	0	0	0	0	0	0	8	
10.	84	0	2	0	1	0	7	0	94	4	70	0	2	0	1	0	7	80	14	0	0	0	0	0	0	0	14	
11.	55	1	0	0	0	0	3	3	62	5	53	0	0	0	0	3	1	57	2	1	0	0	0	0	0	2	5	
12.	46	0	0	0	0	0	1	0	47	5	36	0	0	0	0	1	0	37	10	0	0	0	0	0	0	0	10	
	603	3	15	0	1	5	43	7	677	27	543	1	5	10	1	4	38	5	607	60	2	1	0	0	0	5	2	70

Irodalomszolgáltatás

A könyvtár a rendezvényekhez, programokhoz rendszeresen készít tematikus irodalomjegyzéket, dokumentumajánlást.

Az online elérhető adatbázisok használati lehetőségének bővülésével megváltozott az irodalomszolgáltatás iránti igény. A felsőoktatásban tanulók a legtöbb információt közvetlenül tanáraiktól kapják, a felsőoktatási könyvtárakban online módon elérik.

A kutatók a saját szakterületük online információforrásait hamar megismerik, s nem kérnek könyvtárosi segítséget.

Az átlag felhasználók számára nyújtott segítség is többnyire kimerül néhány webcím megadásában. Mindezekkel együtt a tájékoztatásban dolgozók naponta kb. 3-6 alkalommal végeznek irodalomszolgáltatás típusú tájékoztatást. Erre vonatkozó pontos adatrögzítést nem végzünk.

Egyéb szolgáltatások

A 2012-ben indult a születésnapú újságok (27 db) készítése, egyre népszerűbb szolgáltatás. 2013-ban 101 db-ra volt igény, ez kb. háromszoros növekedés, 2014-ben 183 teljesített megrendelés volt, ami közel kétszeres teljesítmény. Helyben vagy más könyvtárból kért másolat felhasználásával készülnek el az egyedi „újságok”, majd nyomdai szolgáltatást igényelve személyes megbeszélés után igény szerint történik a kötetés, a fűzés, mappázás.

Születésnapú újság (db)	2013	2014	Változás %
Műbőr kötésben	35	59	168%
Dossziében	6	3	50%
Füzet (átlátszó előlappal vékony karton hátlappal)	18	22	122%
Füzet (átlátszó előlappal vastag karton hátlappal)	20	48	240%
Kötés nélkül	22	51	232%
Összesen	101	183	181%

Olvasói klubok

Főként nyugdíjasok az internet használatát tanuló és gyakorló klub tagjai. Éves tematika alapján, a klubtagok igényeihez igazodva alkalmanként 8-12 fő részvételével zajlanak a foglalkozások, 2014-ben a 2013. évi tematikához hasonlóan összesen 10 alkalommal.

A Békés Megyei Helyismereti Klub tagjai 9 alkalommal találkoztak, általában 6-8 fő részvételével. Helytörténeti kutatómunkát végeztek, több helyismereti és fotósétát szerveztek, aktív részesei, alkotói a könyvtár épületében rendezett fotókiállításoknak. Például: 10. Sz. Általános Iskola megnyitásának évfordulója alakalmából készült kiállítás, dokumentumgyűjtemény.

Az internet klub Google csoportja 33 taggal aktív, a Békés Megyei Helyismereti klub Google csoportjának 28 rendszeresen közreműködő tagja van.

Fiókkönyvtárak

2014-ben az olvasói igényeket személyes megkerdezéssel, egyéni kérések rögzítésével kívántuk kielégíteni. Kérdőívezést is terveztünk, de a megfelelő idővel és kompetenciával rendelkező határozott időre foglalkoztatott munkatárs a tervezetthez képest hamarabb kapott jobb munkalehetőséget. A kérdőívezést 2016-ra halasztjuk.

A fiókkönyvtárakban elérhető új dokumentumok száma az olvasói réteg szélesítését jelenti. Fontos az is, hogy a városközponton kívül élők is jobb eséllyel érhessek el a könyvtári szolgáltatásokat.

A Lencsési és a Jamina Könyvtárak adatrögzítése 2014-re már megfelelő, a könyvtári személyzet részben állandó, nagyobb részt rövid időre megbízott közfoglalkoztatott munkatárs. A mezőmegyeri fiókkönyvtár rendezése folyamatban van, a forgalomra vonatkozó adatok rögzítése csak a 4. negyedévtől megbízható, csak azóta van olyan munkatárs, aki pontos adatokat tud szolgáltatni.

Mindkét fiók használatáról tudjuk, hogy a helybenhasználat (számítógépek használata, folyóiratok olvasása, programokon való részvétel) a jellemző. A dokumentumkínálatot folyamatosan növeljük, a folyóiratok megrendelését is módosítottuk, bővítettük.

A Lencsési Könyvtárban 2014-ben olyan programok voltak, amelyek a lakótelep lakossága számára a korábinál szélesebb körben tudtak információt nyújtani. Jelentős változást hozott az is, hogy a Lakótelepi Információs Szolgáltató Iroda (LISZI) a könyvtárban szervezett olvasásnépszerűsítő programokat 2014-ben 6 alkalommal.

Beiratkozottak (fő)	felnőttek		gyerekek		összesen	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Jamina	341	293	n.a	123	341	416
Lencsési	1 323	648	n.a	235	1 323	883
Együtt	1 664	941	n.a	358	1 664	1 299

Látogatások (alkalom)	felnőttek		gyerekek		összesen	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Jamina	796	1 966	242	1 030	1 038	2 996
Lencsési	1 355	4 884	1 022	4 681	2 377	9 565
Együtt	2 151	6 850	1 264	5 711	3 415	12 561

Kölcsönzött kötetek (db)	felnőttek		gyerekek		összesen	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Jamina	234	3 152	107	823	341	3 975
Lencsési	1 152	1 799	171	321	1 323	2 120
Együtt	1 386	4 951	278	1 144	1 664	6 096

Meg kell vizsgálnunk, hogy mi az oka annak, hogy a Lencsési Könyvtárban a kölcsönzött kötetek száma duplájára nőtt, jelentős a látogatások számának növekedése is miközben az olvasók száma csökkent. Az állomány elhelyezésének megváltoztatása, a választék további bővítése mellett hatékonyabb népszerűsítést kell végezni.

3.5. Elektronikus könyvtár – digitalizálás – e-infrastruktúra

Távolról elérhető és helyben igénybe vehető szolgáltatások és az azok működtetéséhez szükséges IKT eszközök

A távolról elérhető szolgáltatások folyamatosan egyre népszerűbbek. Népszerűsítésükre bemutatókat, ismertetőket szervezünk az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok alkalmából rendszeresen, illetve alkalmanként iskolákban, klubokban.

- Békés Megyei Elektronikus Könyvtár (<http://ek.bmk.hu/jadox/portal/>)
- BékésWiki online helyismereti enciklopédia (<http://bekeswiki.bmk.hu>)
- Europe Direct honlap (<http://ed.bmk.hu/>)
- EuropeanLocal adatbázis (<http://europeanlocal.bmk.hu/jadox/>)
- Gyermekportál (<http://konyvtar.bmk.hu/web/gyermekportal>)
- Békés Megyei Könyvtárak Portál (<http://ekteszt.bmk.hu/>)
- Katalógushasználat a honlapról (Corvina IKR: <http://konyvtar.bmk.hu/>)
- Hosszabbítás a honlapról (<http://konyvtar.bmk.hu>)

A Békés Megyei Elektronikus Könyvtár (<http://ek.bmk.hu/jadox/>) Békés megye könyvtárainak közös elektronikus könyvtára, amely Békés megyéről, a megye településeiről szóló, illetve valamilyen módon a megyéhez kapcsolódó dokumentumokat szolgáltatja a megye lakosságának, segíti az oktatást, tájékozódást, valamint a helyismereti információszolgáltatását a települések múltja, lakossága, értékei iránt érdeklődők számára.

Alapvető célja, hogy összegyűjtse, rendszerezze és elektronikus formában bárki számára hozzáférhetővé tegye a dokumentumokat. Ingyenes és nyilvános szolgáltatásként minden hálózathasználónak egyforma eséllyel biztosítsa a digitális tartalmakhoz való hozzáférést.

Műfaji megkötés nélkül gyűjti és szolgáltatja azokat a magyar és idegen nyelvű elektronikus dokumentumokat, illetve a nyomtatott dokumentumok digitalizált változatait, melyek nem kereskedelmi célú, számítógépes formátumban történő szabad terjesztése megengedett.

Tartalom szerint:

- A Békés megyére és a megye településeire vonatkozó anyagok: a megye településeinek történetével és jelenével foglalkozó dokumentumok, valamint a települések jövőjére vonatkozó tervek, fejlesztési koncepciók, stb.
- A Békés megyében kiadott művek.
- A Békés megyei szerzők bárhol és bármilyen nyelven megjelent műveinek digitalizált változata, illetve azon szerzők művei, akik életük során valamilyen módon kötődtek a megye valamelyik településéhez.

- Az intézmény régi hírlap- és folyóirat-állományát.
- A Békés megyéhez kapcsolódó képes és videó dokumentumokat.

Megjelenési mód szerint:

- Nyomtatásban megjelent művek digitalizált változata.
- Elsődlegesen elektronikus formában megjelenő művek (tanulmányok, szakdolgozatok, egyéb kéziratok, fotók, videók stb.).

Az elektronikus könyvtárban elérhető dokumentumok köre a közfoglalkoztatásban résztvevők alkalmazásával bővül. Könyvtáros irányításával szkennelnek, képet szerkesztenek, korrektúráznak.

A munkaszervezést nehezíti, hogy a közfoglalkoztatottak 3 havonta váltották egymást, s ez elég rövid idő ahhoz, hogy a munkát megtanulják, megfelelő minőséget tudjanak produkálni. Sok utóellenőrzést igényel a tevékenység.

A BékésWiki online enciklopédia 2014-ben elsősorban önkéntes munkatárs közreműködésével gyarapodott. A regisztrált szerkesztők listája 65. 2014-ben 102 tartalommal rendelkező lap készült.

A BékésWiki facebook oldala 17 taggal működik, a kedvelések száma: 143.

A közfoglalkoztatottak bevonásával készülő elektronikus dokumentumok (képek, könyvek, újságcikkek stb.) és az évfordulókhoz, megemlékezésekhez kapcsolódó programoknak, játékoknak köszönhető, hogy a website-használat jelentős mértékben nő. A megtekintett oldalak száma tízszeresre, a látogatási alkalmak száma tizenhatszorosára nőtt, a belépők száma pedig csak háromszoros, azt jelzi, hogy a látogatási intenzitás nő; vagyis többen nézik meg az általunk kínált tartalmakat, s akik nézik, a korábbinál jóval többször és jelentősen több oldalon keresnek.

Website-használat	Megtekintések (oldal)		Látogatások (alkalom)		Egyedi látogatók (IP-cím)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
BékésWiki	101 239	152 540	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
konyvtar.bmk.hu	643 498	2 920 758	34 165	127 271	11 838	45 219
gyermekkonyvtar.bmk.hu	194 631	154 166	15 007	23 812	2 537	5 789
ek.bmk.hu	322 449	8 771 524	4 890	605 563	3 100	11 039
europeanlocal.bmk.hu	119 542	1 855 747	11 662	304 075	8 358	13 679
Összesen:	1 381 359	13 854 735	65 724	1 060 721	25 833	75 726
változás		1003%		1614%		293%

Állományvédelmi okból digitalizált dokumentumok		
könyv	14	db
kis- és aprónyomtatvány	2 096	db
kép	675	db
Összesen:	2 785	db

Digitalizált folyóiratok		
Körösvidék (1944. 60 szám)	449	oldal
Békés (223 szám)	895	oldal
Békés Megyei Hírlap (1944. 38 szám)	152	oldal
Összesen:	1 496	oldal

A 2014. évi statisztika (az előző évhez hasonlóan) egyértelműen bizonyítja, hogy a legnagyobb növekedést mutató szolgáltatási igény a távolról elérhető lehetőségek tekintetében tapasztalható. A Békés Megyei Könyvtár korábbi projekteknek köszönhetően kifejlesztett olyan honlapokat, amelyek lehetővé teszik e szolgáltatások elérését. 2014-ben a honlapok továbbfejlesztése folyamatos volt.

Szolgáltatás	2014-as fejlesztése I/N	Részletek
Honlap	I	A meglévő honlaphoz a KSZR modul kialakítása, hírlevélküldő szolgáltatás illesztése folyamatban volt, az online fizetési lehetőség kialakítása forrás hiányában elmaradt.
OPAC	I	A Corvina IKR KSZR adatbázisának kialakítása elkezdődött, a tesztelési időszak alatt a munkatársak tanítása is elkezdődött
Adatbázisok	I	A KSZR működésével kapcsolatos adatbázis fejlesztése folyamatos
Referenz szolgáltatás	I	A portál segítségével online referenz szolgáltatásra folyamatosan van lehetőség
Közösségi oldalak	I	A Facebook oldal rendkívül kedvelt, mellette a fiatalabb korosztályt elérő közösségi oldal működtetésére a terv elkészült (Pinterest), aktívva tétele 2015-ben lehetséges
Hírlevél	I	A könyvtári honlaphoz és a Corvina adatbázishoz kapcsolódó hírlevélküldő rendszer kialakítása nem valósult meg, a szerver beüzemelésének késése miatt. A hírlevélküldés e-mailben történik (konyvtar.bmk.hu/hirlevel.hu oldalról is elérhető) kétheti rendszerességgel.
RSS	I	A megyei portálon működik
Digitalizálás	I	A gyakran használt régi napilapok digitalizálása a kutatómunkához, a születésnapi újságok készítéséhez szükséges. Mikrofilmek digitalizálása. A Munkácsy Emlékével kapcsolatos dokumentumok (5 könyv).

A központi könyvtár adatainak vizsgálatokor látszik, hogy jelentős a távhasználatok számának növekedése. 2012-ben 3 %-os volt a növekedés az előző évhez képest, 2013-ban több mint hétszeresére nőtt, 2014-ben több mint tízszeres (1 381 359-ről 13 854 735-re)

A honlapok, az Elektronikus Könyvtár, a BékésWiki fejlesztése, a több, teljes szöveggel elérhető dokumentum vonzza az érdeklődőket. Korábbi adataink nincsenek, de nem is adnának pontos képet, hiszen a tartalom bővítése jelentős mértékben 2013-tól volt lehetőség

2014-ben közfoglalkoztatott munkatársak végeztek digitalizálást könyvtáros irányításával és ellenőrzésével.

4. Megvalósult és folyamatban lévő pályázatok

Az éves költségvetésre jellemző, hogy pályázati támogatás nélkül nem lennének megvalósíthatók a programok, a nagyobb beszerzések, fejlesztések.

Egy felsőfokú végzettségű, pályázati gyakorlattal rendelkező munkatárs teljes munkaidejében végzi a pályázatfigyelést, a pályázatírást, a megvalósítással járó adminisztrációt, az elszámolásokat.

4.1. Hazai pályázatok

A hazai pályázatok közül a Nemzeti Kulturális Alap pályázatainak tudunk nagy eséllyel fejlesztesre, programok megvalósítására pályázni. Ilyen támogatásból tudjuk pl. évek óta a Régi Könyvek állományrészt portalanítani, javítani.

Állományvédelmi eszközökre sikerrel pályáztunk; savmentes tároló dobozokat nyertünk a Régi Könyvek egyes dokumentumainak megóvása céljából, illetve az aprónyomtatványok tárolása, védelme lesz így megoldott.

Eredményesen pályáztunk kulturális események megvalósítására is. Az irodalmi és a zenei kollégiumnál egyaránt nyertek pályázataink (lásd: lenti táblázat).

Másodszorra pályáztunk és most el is nyertük a „Családbarát munkahely” megtisztelő címet, vele pénzügyi támogatást az EMMI/NCSSZI pályázatán.

Nemzetiségi feladatellátásunkat segíti 3 nyertes pályázat (2 szlovák, 1 roma).

A Kölcsey Alapítvány Testvérkönyvtár pályázatán már 2013-ban is indultunk: A nagyváradi megyei könyvtár számára vásároltunk ennek a projektnek köszönhetően magyar nyelvű könyveket 50 000 Ft-ért. 2014-ben az Arad megyei könyvtár számára 100.000 Ft támogatást nyertünk, 46 db magyar nyelvű könyvet adtunk át szeptemberben a „Pillanatok a közkönyvtárak életében” című nemzetközi konferencián a „A.M. Xenopol Megyei Könyvtár” igazgatójának.

Általában elmondható, hogy a hazai pályázatokon sikerrel indulunk, de ezek az összegek csak kisebb fejlesztések, programok megvalósítását teszik lehetővé.

4.2. Uniós forrású pályázatok

A kulturális szakemberek továbbképzésére indított **TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0015** azonosítószámú projektben szakmai és nyelvi továbbképzéseken vettek részt könyvtárosaink, szinte kivétel nélkül mindenki. A projekt teljes körűen fedezi a képzés díját, az útiköltséget, szállást, étkezést és a taneszközöket.

A Jamina Könyvtár (fiókkönyvtár) informatikai fejlesztését célzó nyertes **TIOP-1.2.3-11/1-2012-0416** azonosítószámú projekt 1 839 090 Ft értékben tette lehetővé a géppark fejlesztését. 4 db számítógéppel valamint a hozzájuk tartozó szoftverekkel, 1 könyvszkennerral, 1 f/f lézernyomtatóval és 1 projektorral gyarapodott a könyvtár, melyek ünnepélyes átadása 2015. januárban lesz.

4.3. Az eredmények rövid összefoglalója

A hazai kiírású pályázatok között szép számmal találunk kifejezetten könyvtárakat célzó, azok szakmai feladatainak megvalósítását lehetővé tevő felhívásokat, melyeken jó nyerési eséllyel indítjuk projektterveinket, ám ezeket a projekteket az uniós pályázatokkal összevetve kisebb összegű támogatottság jellemzi.

Az uniós pályázatok esetében jóval nagyobb összegű támogatásról beszélhetünk, ám a kiírások csekély része vonatkoztható közgyűjteményekre, könyvtárakra.

Az új pályázati ciklusban (2014-2020) elsősorban a vidékfejlesztés összefoglaló cím alatt kell más, közel sem rokon területekkel együtt támogatásért folyamodni.

Az előttünk álló pályázati ciklusban intézményünk számára nagyon fontos – a szakmai feladatokat célzó projektek megvalósításán túl – informatikai és intézményi infrastruktúrafejlesztést, energetikai korszerűsítést (nyílászáró csere, világításkorszerűsítés) célzó pályázati források felkutatása.

Ssz.	Kíró	Cím	Cél	Összeg	Státusz
1.	EMMI	TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0015 Könyvtárosok továbbképzése a Békés megyei könyvtárak korszerű szolgáltatásainak működtetése érdekében	Továbbképzések megvalósítása	29.574.400Ft konzorciumban össz. / 11.435.920Ft BMK	nyert megvalósított
2.	EMMI	TIOP-1.2.3-11/1-2012-0416 A feltételek bővítése... Főpályázó: a korábbi Gerlai ÁMK, mai Hajnal-Lenkey-Jázmin utcai ÁMK	Informatikai infrastruktúrafejlesztés (konzorciumi partnerként)	1.839.090Ft	nyert megvalósított
3.	EMMI	Otthon a könyvtárban	„Családbarát munkahely” cím elnyerése, családbarát programok és fejlesztések megvalósítása	600.000Ft	nyert folyamatban
4.	EMMI	Barborka – rejtvényfüzet, mely behálózza az országot	A Békés Megyei Könyvtár már 20 éve jelenteti meg a „Bystrozraka Barborka” című, szlovák nyelvű, irodalmi, gyermek rejtvénypályázati programfüzetet. Cél: a 2014-es megjelentetés.	100.000Ft	nyert megvalósított
5.	EMMI	Szlovák irodalmi délutánok a Békés Megyei Könyvtárban	Szlovák irodalmi délutánok szervezése a Békés Megyei Könyvtárban	100.000Ft	nyert megvalósított
6.	EMMI	Cigánykerék – Roma kulturális napok	Kulturális események megvalósításán keresztül a hagyományok megőrzése, megismertetése, átadása fiatalabb korosztályok számára, a más kultúrából származó emberek kölcsönös elfogadásának elősegítése	400.000Ft	nyert folyamatban
7.	Kölcs ey Alapít vány	Testvérkönyvtár program	Magyar nyelvű könyvek beszerzése és eljuttatása az "Alexandru D. Xenopol" Arad Megyei Könyvtár számára	100.000Ft	nyert megvalósított elszámolt
8.	NKA	Hálózások és hókuszpókus	Éjszakai irodalmi program lebonyolítására iskolásoknak a Békés Megyei Könyvtárban	200.000Ft	nyert folyamatban
9.	NKA	Irodalmi könyvtárbusz rendezvényei lebonyolítására általános iskolásoknak	Irodalmi könyvtárbusz rendezvényei lebonyolítására általános iskolásoknak	250.000Ft	nyert folyamatban
10.	NKA	Találkozunk a könyvtárban!	Országos Könyvtári Napok Békés megyei rendezvényeire	1.500.000Ft	nyert megvalósított elszámolt
11.	NKA	Könyvtári zenei estek Cseh Istvánnal és Vozár M. Krisztiánnal	Könyvtári zenei estek Cseh Istvánnal és Vozár M. Krisztiánnal	120.000Ft	nyert folyamatban
12.	NKA	A könyvtárban hangoskodni: szabad - jazz koncertek a Békés Megyei Könyvtárban	A könyvtárban hangoskodni: szabad - jazz koncertek a Békés Megyei Könyvtárban produkció megvalósítására	200.000Ft	nyert folyamatban
13.	NKA	Operamesék	Operamesék című ismeretterjesztő koncertsorozatok megvalósítására	240.000Ft	nyert folyamatban
14.	NKA	Zene és költészet produkció megvalósítására	Zene és költészet produkció megvalósítására (Ágnes, Szélkiáltó, Ferenci & Rackajam)	395.000Ft	nyert folyamatban
15.	NKA	A BMK helyismereti, helytörténeti gyűjteményének	Savmentes tárolók beszerzése	268.000Ft	nyert folyamatban

		biztonságos tárolását segítő eszközök beszerzésére			
16.	NKA	Novecento	Monológ Matta Lóránt előadásában	480.000Ft	nem nyert
17.	NKA	Közönségtalálkozó	Közönségtalálkozó Frei Tamással a Békés Megyei Könyvtárban	464.500Ft	nem nyert
18.	NKA	A vers mindenkié	I. Békéscsabai Slam Poetry Verseny megrendezésére	530.000Ft	nem nyert
19.	NKA	Könyvtári információs és közösségi hely a kistéleplülésen - segédlet	Segédlet elkészítésére a Békés megyei KSZR működtetéséhez	499.936Ft	nem nyert
20.	ME	Civil Alap – 2014.	Magyar Holocaust Emlékév - 2014	2.190.000Ft	nem nyert

Összegezve 2014-ben:

Bírálat alatt:	0 db
Elszámolt:	2 db
Folyamatban:	9 db
Megvalósított:	6 db
Nyert/Nem nyert:	15/5 db

A nyertes és nem nyert pályázatok aránya 3:1. A megírt pályázatok 75%-a nyert. A nem nyertes pályázatok a kiírásnak megfeleltek, az elutasítás oka forráshiány volt.

5. Képzési, menedzsment, közművelődési és PR

5.1.Képzés, továbbképzés

5.1.1. Dolgozók képzése

(A könyvtárban dolgozó kollégák képzése, továbbképzése (tervezett képzések megvalósulása, részt vett kollégák száma, típusa.)

2014-ben önerőből járt szakmai képzésre a személyügyi referens, a képzésének költségeihez nem járult hozzá az intézmény, csupán a konzultációs és vizsganapok idejére adott felmentést a munkáltató. Tanulmányait a Szent István Egyetem Gazdasági és Társadalomtudományi Kar Vezetés Szervezés Mesterszakán folytatta.

Informatikus könyvtáros MA képzésben vett részt az igazgatóhelyettes, a képzés költségeihez az intézmény a tandíj 80%-ával hozzájárult.

A képzések a beiskolázási tervnek megfelelnek.

2014-ben a könyvtárosok képzése a TÁMOP projektben valósult meg (befejeződött) az alábbi táblázat szerint:

TÁMOP-3.2.12- könyvtárosok képzése		2013		2014	
Képzés címe		óra	fő	óra	fő
1.	Angol nyelvi képzés A1 - 150 óra - TIT, Békéscsaba	103	2	47	2
2.	Angol nyelvi képzés B1 - 210 óra - TIT, Békéscsaba	96	10	114	10
3.	Német nyelvi képzés A2 - 210 óra - TIT, Békéscsaba	99	4	111	4
4.	Az elektronikus könyv E-könyv, e-könyv olvasó, e-könyv hozzáférés. Az e-book a digitális kultúrában és a könyvtári világban. - INKA 80ó, 1x4nap	80	1	80	4
5.	A helytörténetírás módszerei, a publikálás formái és lehetőségei; helyismereti-helytörténeti információk közzététele könyvtári honlapokon - KI 60ó, 2x4nap	60	2		
6.	Online irodalmi adatbázisok - KI 30ó, 2x2nap			30	1

7.	Angol szaknyelvi tanfolyam könyvtárosok részére (Special English Language Course for Librarians), 60ó, KI, Bp.	60	1		
8.	Zenei könyvtári ismeretek I. 30ó, KI, Bp.	30	1		
9.	Zenei könyvtári ismeretek II. 30ó, KI, Bp.	30	1		
10.	Könyvtári vezetői ismeretek I. 30ó, KI, Bp.	30	1		
11.	Könyvtári vezetői ismeretek II. 30ó, KI, Bp.	30	1		
12.	Könyvtári vezetői ismeretek III. 30ó, KI, Bp.	30	1		
13.	Könyvtári vezetői ismeretek IV. 30ó, KI, Bp.	30	1	30	1
14.	Interaktív portálok üzemeltetése könyvtári környezetben 60ó, KI, Bp.	60	1		
15.	Kiadványszerkesztési és prezentációkészítési feladatok megoldása a könyvtárban 120ó, KI, Bp.	120	1		
16.	Hatékony kommunikáció a könyvtárosi hivatásban, 60ó, KI, Bp.			60	1
17.	Konfliktushelyzetek hatékony kezelése könyvtári környezetben 60ó, KI, Bp.	60	1		
18.	A fejlesztő biblioterápia alkalmazásának lehetőségei a gyerekkönyvtári munkában (60ó, KI, Szentendre)			60	1
19.	Ügyfélszolgálati tréning a könyvtári minőségfejlesztésért (30 óra, 4 nap, INKA, Bp.)			30	1
20.	Ügyfélszolgálati tréning II. - gyakorlat (30 óra, 4 nap, INKA, Bp.)			30	1
21.	A digitális írástudástól az információs műveltségig (30 óra, 4 nap, INKA, Bp.)			30	1
22.	Digitalizálás előkészítése és kivitelezése, digitális könyvtárak létrehozása (30 óra, 4 nap, INKA, Bp.)			30	1
23.	A könyvtárak minősítése és a Könyvtári Közös Értékelési Keretrendszer (60ó, 8nap, KI, Bp.)			60	2
24.	LINUX adminisztrátori ismeretek (30 óra, 4 nap, INKA, Bp.)			30	1
25.	Felkészülés az iskolai közösségi szolgálat fogadására a közgyűjteményekben (30 óra, 4nap, KI, Bp.)			30	1
	Összesen:	918	29	772	32

A projekt végső elszámolása 2015. januárban esedékes.

5.1.2. Használóképzés

(száma, típusa: akkreditált továbbképzés, digitális és olvasási kompetenciafejlesztés, szövegértés-fejlesztés, egyéb élethosszig tartó tanulást támogató nem formális és informális képzés)

Használóképzés	tervezett 2014-re	megvalósult 2014-ben
akkreditált továbbképzés	0	0
digitális kompetenciafejlesztés	6	16
olvasási kompetenciafejlesztés	2	6
szövegértés fejlesztés	1	1
egyéb	0	0

Használóképzés	2013		2014		előző évhez képest részt vevők %
	képzés száma	résztevők (fő)	képzés száma	résztevők (fő)	
akkreditált továbbképzés	0	0	0	0	
digitális kompetenciafejlesztés	1	12	16	90	170%
olvasási kompetenciafejlesztés	35	210	6	125	59%
szövegértés fejlesztés	0	0	1	15	
egyéb	0	0	0	0	
Összesen	36	222	23	230	103%

Akkreditált képzés indítását nem terveztük.

A digitális kompetenciafejlesztés érdekében a kistelepülési könyvtárosok számára 2 csoportban informatikai továbbképzést szerveztünk. A megyei és központi könyvtári szolgáltatások igénybevételének megtanítása a cél. A továbbképzésen 2 alkalommal adatbázisok használatáról, további két alkalommal az internetes könyvtári szolgáltatási lehetőségekről kaptak információkat. Konzultációra, gyakorlatra is volt lehetőség.

Az olvasási kompetenciafejlesztés témában a két fiókkönyvtárban szervezünk 3-3 alkalmas nem formális oktatást iskoláskorúak számára, szövegértés fejlesztés programot a Lencsési lakótelep nagycsoportos óvodásai számára.

Az internetklub foglalkozásai a digitális kompetenciafejlesztést célozzák. Több kistelepülésen volt számítógép-használatot tanító továbbképzés, beavató foglalkozás.

5.2.Menedzsment és minőségfejlesztési tevékenységek

5.2.1 Menedzsment tevékenység

A személyügyi referens szervezeti kultúra témában kezdett kutatást 2013-ban, az ezzel kapcsolatos kérdőívek feldolgozása az első negyedév végére elkészült.

A könyvtárosok egyéni kompetenciáinak feltérképezését a 2. negyedévre terveztük, a megvalósítás 2015-re húzódik.

Mindkét adatgyűjtés a hatékony munkaszervezést, az egyéni képességeknek leginkább megfelelő munkabeosztást célozza.

Az intézmény vezetősége rendszeressé tudta tenni a munkamegbeszéléseket, a korábbi évekhez viszonyítva különösen hatékonyá vált a gazdasági vezetővel való tervezőtevékenység.

Korábban az igazgatóhelyettes egyben az olvasószolgálati osztály vezetője is volt. A hatékonyabb munkavégzés érdekében a két feladat 2014-ben különvált. Az új osztályvezető az olvasóteremben ügyeletet ellátó, informatikusi végzettséggel rendelkező kolléga lett. Munkatársai hamar elfogadták, támogatják munkáját.

Nagyon sok energiát igényelt a Könyvtárellátási Szolgáltatás megszervezése munkatársakra és a vezetésre vonatkozóan is. A hatékony működtetés érdekében további munkatársak bevonása elengedhetetlen.

A KSZR tevékenység megvalósítására létrejött munkacsoport működésének célszerűsítése szükségszerűvé vált annak ellenére, hogy az éves tervben szereplő tevékenységet végrehajtottuk, bizonyos tevékenységekben többletmunkát végeztünk (pl. Bucsa könyvtárának kialakítása).

Az intézményvezető a Közalkalmazotti Tanács tagjait a szervezetet érintő tervezett változtatásokról tájékoztatta, véleményt kért (szakmai és működtetési kérdésekben egyaránt). Kialakulóban van az a működési mód, amelyben a KT szervezetben betöltött szerepe hatékonyá lesz.

5.2.2. Minőségirányítás

– pld. használói elégedettségmérés stb.

A minőségfejlesztési munkacsoport megalakításához, a tevékenység megszervezéséhez, megvalósításához külső szakértőt kértünk fel. A szakértő országosan elismert menedzser, könyvtári minőségügyi szakértő.

A személyügyi referens kérdőíves felmérést végzett a szervezeti kultúrára vonatkozóan. A felméréssel az elmúlt évek változásainak feltérképezése mellett cél a hatékonyabban (költségmegtakarító, párhuzamosságokat elkerülő) működő szervezet kialakítása. A felmérés eredményét a 2015. évi minőségfejlesztési munkafolyamatban felhasználjuk.

Az emberi erőforrással való gazdálkodás gyakorlatát a 2015. évi minőségfejlesztési folyamatban célszerű kiemelten kezelni, mert a 2014. évi gyakorlat tovább ésszerűsítendő.

A 2013. évben kezdődött olvasói elégedettségi kérdőív feldolgozása megtörtént, az eredménye a könyvtár honlapján elérhető. Az összesített adatok, a következtetések további felhasználása a minőségfejlesztési folyamatban 2015-ben folytatódik.

Az intézményi minőségi kézikönyv egyes dokumentumai 2014-ben elkészültek (pl. stratégiai terv, küldetésnyilatkozat, minőségpolitika), de a kézikönyv végleges formájának kialakítása a 2015. évi minőségfejlesztési munkafolyamat végére alakul ki.

5.3. Rendezvények

A 2014. évi rendezvények száma, a rendezvények koncepciójának bemutatása, az elérni kívánt célok és célcsoportok meghatározása. A célokhoz alkalmazott rendezvénytípusok, kiemelt rendezvények bemutatása. Összefoglaló elemzés mennyiségi mutatókkal a rendezvények hasznosulásának értékelésével. (Az értékelés nem rendezvényenként értendő. A rendezvénytár mellékletben csatolható.)

Tervezett rendezvények száma: 55 az előző évi 137%-a
Tervezett résztvevői szám: 11 000 fő az előző évi 117 %-a

Rendezvény, kiállítás	2014-ben magvalósult	2015-re tervezett
1. A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen és az azokon résztvevők száma	32/7356	52/7500
2. Tárgyévben szervezett konferenciák száma és az azokon résztvevők száma	1/80	4/320
3. A könyvtárban szervezett időszak kiállítások száma és látogatóinak száma	18/1800	20/2000
4. Tárgyévben a családok számára meghirdetett rendezvények száma és az azokon résztvevők száma	3/2136	5/2500
5. A megyei könyvtár esetében az általa ellátott kistélepüléseken szervezett rendezvények száma és az azokon résztvevők száma	970	30 422
6. Egyéb rendezvényeken résztvevők száma	7356	9000

Szakmai mutatók V/1-6

A korábbi évek rendezvénystruktúráján és a rendezvények szervezésének **koncepcióján** nem változtattunk. Koncepciónk szerint minden, a könyvtár munkatársai által és/vagy a könyvtárban tartott rendezvény célja az olvasás, illetve a könyvtár szolgáltatásainak megismertetése, népszerűsítése. Minden rendezvény irodalomhoz, az ismeretszerzés különböző formáihoz kapcsolódik. Fontosnak tartjuk, hogy irodalomajánlás, forrásközlés, könyvkiállítás (vagy kiemelés) csatlakozzon a programokhoz. Törekszünk arra, hogy az év során rendezett programok lehetőség szerint a legtöbb könyvtári gyűjteményt, szolgáltatást bemutassák.

Az elérni kívánt **célok** változatlanok:

- A könyvtár szolgáltatásainak megismertetése
- Olvasásnépszerűsítés
- A digitális kompetenciák fejlesztése
- Esélyteremtés, a központi szolgáltatások megismertetése
- Társadalmi szerepvállalás

A rendezvények **célcsoportjai:**

- Iskoláskor előtti korosztály
- Iskolások (általános iskolások és középiskolák diákjai)
- Fiatal felnőttek
- Aktív, munkavállaló korosztály
- Munkanélküliek, álláskeresők
- Hátrányos helyzetű fiatal felnőttek
- Megváltozott munkaképességű felnőttek (pl. SINOSZ)
- Nyugdíjasok

A rendezvénytípusok:

- Könyvbemutató (minden célcsoport)
- Író-olvasó találkozó, közönségtalálkozó (minden célcsoport, potenciális beiratkozók)
- Csoportos foglalkozás (iskoláskor előtti, iskolások, szervezetek)
- Klubok (nyugdíjasok, fiatal felnőttek)
- Kiállítások (minden célcsoport, személyes látogatók)
- Bemutatók (megváltozott munkaképességűek, hátrányos helyzetűek)
- Előadások, felolvasóestek (minden célcsoport, potenciális beiratkozók)
- Online játékok, pl. Békés Wiki helyismereti vetélkedő (távhasználók)
- Külső helyszínen tartott tájékoztató, szolgáltatás (a lakosság széles köre, potenciális használók)
- Könyvcseré (személyes használók, potenciális beiratkozók)
- Tábor (iskoláskorúak)
- Pályázat (iskoláskorúak)
- Kampány, országos és/vagy kiemelt rendezvény (a lakosság széles köre, potenciális partnereke – egyének, szervezetek, intézmények)

Kiemelt rendezvények:

- Internet Fiesta
- Városi gyereknap
- Ünnepi Könyvhét
- Lapozgató (szolgáltatási kínálat a főtéren)
- Könyvtári éjszaka
- Országos Könyvtári Napok

○ Internet Fiesta

Tematikus, országos könyvtári akció, melyhez 15. alkalommal csatlakozott a Békés Megyei Könyvtár. A márciusi hét célja az internetes szolgáltatások megismertetése minél szélesebb olvasóközönséggel. A 2014. évi központi téma: „Net – kultúra – könyvtár”. A Békés Megyei Könyvtár 2014-ben a több kistéleplési könyvtárban tartott találkozókat, melyek célja a helyismereti, helytörténeti kutatómunka technikájának bemutatása volt. Az akció alkalmával a települések könyvtárosai is tájékoztatást kaptak a megyei könyvtár munkatársaitól.

Az Internet Fiesta résztvevőinek számát nem tudtuk pontosan mérni, mert nem csak helyszíni, személyes megjelenésű programok voltak, hanem a honlapok, portálok segítségével elérhető tájékoztatók, ismertető, bemutatók.

2014-ben a Fiesta hetében a BMK 10 programot valósított meg legalább 211 fő részvételével.

Program	Dátum	Részvevők			
Az e-book használata 1.	2014.03.20	7	BMK	bemutató, tesztelés	mindenki
Az e-book használata 2.	2014.03.20	5	BMK	bemutató, tesztelés	mindenki
Az e-book használata 3.	2014.03.21	9	BMK	bemutató, tesztelés	mindenki
Az e-book használata 4.	2014.03.21	4	BMK	bemutató, tesztelés	mindenki
Az e-book használata 5.	2014.03.22	11	BMK	bemutató, tesztelés	nyugdíjas
Munkácsy 1-2.	2014.03.22	7	BMK	Filmvetítés Munkácsy Mihályról. A NAVA szolgáltatásának bemutatása	felnőttek
Kisinasok és a festészet	2014.03.25	25	BMK	Munkácsyról óvodásoknak	kölyök
Az e-book Békés megyében	2014.03.27	10	BMK	E-book olvasókról, publikálási lehetőségekről	mindenki
Megyei információkereső verseny	2014.03.28	56	internet	Információkereső verseny	iskolások
Munkácsy online kvíz	2014.03.20	77	internet	online kvíz	mindenki

o **Ünnepi Könyvhét**

A 2014. évi ünnepi könyvhéthez kapcsolódó események június 10-19. közötti időszakban zajlottak. A könyvtár 11féle programot szervezett a könyves standok köré, illetve a könyvhéthez kapcsolódva a könyvtárban. A Bárka folyóirat csatlakozott helyi szerzők könyvbemutatóival és a hagyományos könyvhétzáró irodalmi délutánnal. A Napsugár Bábszínház ingyenes előadása színesítette a programot.

A Békés Megyei Könyvtár programjait elsősorban interaktív tevékenységekre építve szervezte könyvtári, és a Főtéren megvalósuló szabadtéri helyszínen. A cél irodalmi alkotások megismertetése, a legújabb kiadású könyvek bemutatása volt.

A könyvheti sátrak, a könyvadás mellett megvalósított programok az alábbiak voltak.

Könyvhét		csoportok	létszám	helyszín
kedd	Planetárium	8	240	bérelt + BMK
szerda	Kávészünet	4	90	kistelephelyen
csütörtök	Kávészünet	0	250	Főtér
csütörtök	Kávészünet	2	60	kistelephelyen
csütörtök	könyvsátrak	0	1500	Főtér
csütörtök	Csányi Vilmos /dedikálás	0	150	Főtér
kedd	Greco Krisztián /könyvbemutató	0	85	BMK
szerda	helyi írók videón	0	15	BMK/portál

Azon résztvevők számát, akik a konkrét programokon megjelentek 2390 főre becsültük, de ez a könyvsátrak látogatóit, az utcai programokon résztvevőket nem tartalmazza.

o **Városi gyereknep**

A Városi Gyereknep három egymás melletti épületben működő városi fenntartású kulturális intézmény (Csabagyöngye Kulturális Központ, Munkácsy Mihály Múzeum, Békés Megyei Könyvtár) közös rendezvénye. Nem csak egy időben, de közös koncepcióra (keretjátékra) építve szerveztük a programot. A korábbiaknál szélesebb körben mozgatta meg a lakosságot a rendezvény, mert a

szélesebb programkínálaton, tágasabb térhasználaton kívül lehetővé vált a különböző korú gyerekek elkülönülése, a programtípusok közül a személyiséghez leginkább illeszkedő játékok választása. A könyvtár játékos feladatai különösen sok szülő dicséretét kapták. A 2014. évi gyermeknap témaköre a méz, a méhészet volt.

○ Lapozgató (szolgáltatási kínálat a főtéren)

Az Ünnepi Könyvhéttől augusztus végéig a Jókai Színház előtt (az Ibsen Kávéház utcai bútorai mellett) állt a Lapozgató, a kihelyezett könyvtári szolgáltató hely. Könyvcseré, napilapok olvasása, személyes és szórólapos könyvtári tájékoztatás programokról, könyvekről. A lakosság által megkedvelt szolgáltatás, a nagy érdeklődésre való tekintettel a tervezettnél hosszabb ideig volt elérhető. Könyvet, újságot, szöveggönyt olvashattak a járókelők, időnként a Jókai Színház szervezett zenés órákat.

Különlegesség volt, hogy a könyvcseré lehetőség 24 órás volt, akár éjszaka is olvasnivalóhoz juthatott bárki.

A nemzetközi írás/olvasás napot is a Lapozgató helyszínére szerveztük. A nem könyvtárlátogatók érzékenyítésére, bevonására jó lehetőség az utcai megjelenés. Az egy délutános programon kb. 200 érdeklődő vett részt a nyelvi játékokban, a felolvasáshoz kötődő rajzolásban.

○ Könyvtárak éjszakája

Hagyományossá lett a Könyvtári Éjszaka a Szent Iván Éjhez legközelebb eső pénteken vagy szombaton. 2014-ben egyéb városi programokhoz igazítottan június 21-én tartott nyitva éjfélig a könyvtár. Ezen az estén az olvasók kedvezményeket kaptak (beiratkozás, késedelmi díj elengedése, kölcsönzési kedvezmények), illetve olyan programokon vehettek részt, amelyek Görögországot mutatták be, címe: „Mediterrán éjszaka” volt. Természetesen könyvbemutatók, előadások, könyvek és honlapok segítségével megoldható játékok és feladatok adták a nap programját.

A 11 féle program között újdonság volt az élményfotózás. A látogatók száma elérte az 500 főt.

○ Országos Könyvtári Napok

Az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozat októberben a könyvtárak szolgáltatásainak népszerűsítése céljából megrendezett eseménysor, alcíme: Könyvtárak összefogása.

2014-ben a központi téma: „**Találkozzunk a könyvtárban!**”. A hét programjainak megvalósítása a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával történt. Könyvbemutatók, akciók, kedvezmények, kiállítások várták az érdeklődőket, tájékozódni a központi honlap segítségével is lehetett: <http://osszefogas.kjmk.hu/> A Békés megyei települési könyvtárak rendezvényeinek szervezését is segíti a megyei könyvtár, kapcsolatot tart a nyilvános könyvtárakkal, segít az előadók felkutatásában, közvetít, illetve a központi pr-anyagok helyszínre juttatását végzi. Békéscsabán 13 program valósult meg, könyvtári akciók, kedvezmények voltak. A résztvevők száma megközelítően: 1 500 fő volt.

Rendezvénytípusok: előadás, játékos foglalkozás gyermekeknek, könyvbemutató, író-olvasó találkozó, helytörténeti előadás, dedikálás, helyismereti kirándulás, megzenésített versek koncertje.

Az Országos Könyvtári Napok megyei rendezvényeinek adatai:

Résztevő települések száma:	74
Közreműködő könyvtárak száma:	25
Együttműködő intézmények száma:	1
Programok száma összesen:	98
Helyben (települések+ BMK) megvalósuló:	15
Kistérségben megvalósuló:	80
Magyei szintű online megvalósuló:	3

- előadások (13)
- Találkozó szakemberekkel (6)
- bemutatók (6)
- kiállítások (6)
- vetélkedők, versenyek (6)
- foglalkozások (8)
- könyvbemutatók (6)
- író-olvasó találkozók (6)

A könyvtár önálló rendezvényeihez csatlakozik a külön pályázati költségvetésből működő Europe Direct Tájékoztató Iroda. 2014-ben 11 önálló rendezvényt szervezett, 3 alkalommal csatlakozott más intézmény által szervezett programhoz.

Résztevők száma saját rendezvényein 2 332 fő, a csatlakozó programokon 666 fő volt.

Tervezett rendezvények száma:	55 db
Megvalósult rendezvények száma:	71 db
Tervezett résztvevői szám:	5 737 fő
Megvalósult résztvevői szám:	9 062 fő

A 2013. évihez viszonyítva a rendezvények száma nőtt, a résztvevők száma kis mértékben csökkent.

A résztvevők száma meghaladta a tervezettet, a rendezvények száma is több lett.

Külső partnerrel (NMI Békés Megyei Irodája) közösen, pályázati támogatásból terveztük a könyvtári témanapot 5 iskola részvételével. A résztvevő iskolák száma: 5, a gyerekek száma 190 volt.

A tervezett 2 táborból 1 valósult meg, a téma Munkácsy Mihály és a festészet volt.

A hagyományos karácsonyi koncert december 10-én nagy sikerrel zajlott, a résztvevő száma: 67 fő.

A rendezvények, népszerűek, minden alkalommal több új olvasó iratkozik be, illetve a régebbi partnereink új szolgáltatásokat ismerhetnek meg; kedveltségünk, a könyvtárhasználat intenzitása nő, ezt mutatja a beiratkozottak számának változása

A jelenlegi munkatársi létszámmal – még közfoglalkoztatottak segítségével mellett is – nagy feladat az akciók megszervezése, lebonyolítása.

Kiállítások a BMK-ban

Minden kiállítás valamilyen könyvtári eseményhez kapcsolódik, a cél a dokumentumok és szolgáltatások népszerűsítése. Minden kiállításhoz könyvajánlás is kapcsolódik, illetve ha lehetséges, internetes portálokat is ajánlunk. 2014 végétől egy terminált arra a

célra is tudunk használni, hogy a kiállítások mellett további információkat adjon az adott témában érdeklődő látogatóknak.

A kiállításokon részt vevők nem írnak alá jelenléti ívet, így létszámukat csak megbecsülni tudjuk.

- Bíró András amatőr festő kiállítása
- Németh Miklós festőművész festményei
- Jarhma Khala – meditatív festmények
- A vasfüggöny léte és vége – tablósor
- Tevan Andor nyomdász, könyvkiadó születésének 125. évfordulója – életmű
- Háborús relikviák – I. világháború
- Trója projekt. Görög öltözetek – kamarakiállítás
- Az Európai Unió városai – fotókiállítás, Nagyvárad
- Seres Barbara – Bábgyalogló iskola óvodásainak kiállítása
- Herman Ottó, a polihisztor – tablósor
- Növényábrázolások. Danyik Tibor és Kóra Judit illusztrációiból
- „Zümmögő” – rajzpályázat gyerekek számára
- Közlekedésbiztonság gyermekszemmel – rajzkiállítás
- Fábrián Tamás természetfotói – emlékkiállítás
- Ybl Miklós – életmű bemutatása
- Ybl Miklós építészeti emlékei Békés megyében – fotókiállítás
- Ledzy Judit kézimunkáinak kiállítása
- Pókháló – Sági Zoltán grafikái

Könyvbemutatók:

- Fekete Pál: Sírjára nem jutott virág
- Kiss Ottó: Szusi apó álmod lát
- Tinkó Máté: Amíg a dolgok rendeződnek
- Dés Mihály: Pesti barokk
- Nádasdy Borbála: Úton-útfélen
- Oláh Gyöngyi: Csodálatos gyógyulásom története
- Hirsch Gábor: Békéscsaba – Auschwitz-Birkenau retúr
- Grecsó Krisztián: Megyek utánad
- Csányi Vilmos: Segítség, kutyás lettem! És Jeromos, a barátom
- Ledzényi Pálné: Az út
- Tóth Krisztina: A londoni mackók
- Tóth Krisztina: Akvárium
- Péter Erika: Szín-házikó
- Körmendi Nóra:

5.4. Kiadványok, szakmai publikációk

(beleértve a webes kiadványokat is)

Szakmai publikáció az Országos Könyvtári Napokra készült, amikor videokonferenciával csatlakozott a BMK a Komárom megyei könyvtár programjához. A prezentáció témája az informatikai eszközöket használó klubok működése volt.

A tervezett KSZR-segédlet elkészítésére nem nyertünk támogatást, nem készült el 2014-ben.

A Munkácsy-pendrive elkészült, jutalmazásra, propaganda célra állítottuk össze. Tartalma a BMK által digitalizált (nem jogdíjas) könyv szövege, Munkácsyval kapcsolatos zenés programunk felvétele, bibliográfia.

Tudományos kutatás	2014-ben magvalósult	2015-re tervezett
1. Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év) Hungarikum: Csabai kolbász	110	200
2. Tudományos kutatások száma Hungarikum: Csabai kolbász	1	1
3. A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	1	3
4. Idegen nyelvű publikációk száma	0	1
5. Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	1	1
6. A könyvtár által kiadott kiadványok száma	1	2
7. A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	4	6
8. A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	2	5
9. A könyvtár által szervezett konferenciák száma és az azokon résztvevők száma	0	0
10. A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	18	10
11. Képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	32	4

Szakmai mutatók: IV/1-11.

A MKEBMSZ titkárát szakmai véleményezésre kérte fel önkormányzat városi könyvtár magasabb vezetői állásának betöltésére kiírt pályázathoz.

Konferenciákon való részvétel: NetworkShop 2fő, Gödöllő 4fő, Qulto Konferencia 2fő, Qulto Konferencia 2. alkalom 2fő, Babakonferencia 4fő, Pillanatok a közkönyvtárak életéből 4 fő

Szakmai publikációként a tatabányai könyvtárral közös videokonferencia alkalmából készült prezentációt tekintjük.

Kiadvány:

Hírlevél kéthetente. Forrás: <http://konyvtar.bmk.hu/hirlevel>, mindösszesen 24 szám jelent meg, melyeket elektronikus úton továbbítunk az érdeklődőknek, illetve a honlapon megtalálhatók. Nyomtatott, rövidített formája a könyvtárban elérhető.

5.5.PR tevékenység

(pl.: a könyvtárról szóló sajtómegjelenések is)

2013-ban elkészült az intézmény egységes új arculata, azóta folyamatosan használjuk minden megjelenési formában: nyomtatott és elektronikus kiadványokon, szóróanyagokon.

Békéscsaba Megyei Jogú Város honlapján a valamennyi intézmény programját közös naptárban feltüntetve <http://www.bekescsaba.hu/programajanlo> programajánlóban folyamatosan közöljük a programokkal kapcsolatos tudnivalókat. Az intézményi honlap és a Facebook oldal frissítése mindennapos, használatuk népszerű minden rendezvény, esemény kapcsán.

A helyi rádiókkal, televízióval, a nyomtatott sajtó képviselőivel a titkárság tart kapcsolatot. Az informatikusok gondoskodnak a hírlevélküldés folyamatosságáról.

A helyi sajtóban, a helyi televízióban és rádióban általában a rendezvényekkel kapcsolatban jelentek meg tudósítások. Az előző évhez viszonyítva jelentős változás, hogy az egyik helyi rádióval (Rádió1/MegaRádió) szerződést kötöttünk, melynek következtében nem csak a programajánlóinkat hallhatták a rádióhallgatók, de több reklám is készült (pl. könyvtári éjszaka, karácsonyi programok)

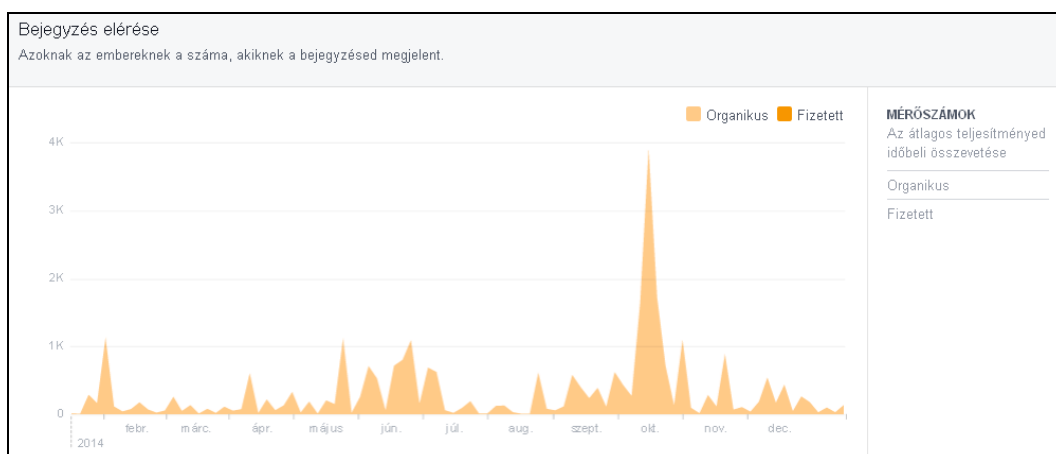

Folyamatos és gyakori volt a könyvtár honlapján és a Facebook oldalán a hírközlés, a meghívók továbbítása, a kapcsolattartás. Hatékony ez a forma, sok látogatót így érünk el.

A könyvtár Facebook oldal statisztikája: 819 kedvelés, 110 látogatás; 170 taggal működik csoportja.

A bejegyzések (329 db) megjelenítése: 253 756 alkalommal történt meg, az elért emberek (egyedi felhasználók) száma: 113 071.

Az alábbi grafikon szemlélteti, hogy nincs fizetett bejegyzésünk, továbbá, hogy a könyvtári éjszaka (június vége) és az Országos Könyvtári Napok (október közepe) időszaka a leginkább intenzív.

Széles rétegeket érünk el a Facebook segítségével, ez látszik a földrajzi megoszlásból.

Ország	Rajongóid	Város	Rajongóid	Nyelv	Rajongóid
Magyarország	758	Bekes, Békéscsaba	480	magyar	738
Egyesült Királyság	5	Budapest, Budapest	51	angol (brit)	15
Románia	4	Szeged, Szeged	23	angol (amerikai)	12
Svédország	2	Bekes, Gyula	21	német	3
Svájc	1	Bekes, Békés	12	olasz	2
Szerbia	1	Bekes, Szarvas	11	Svéd	2
Németország	1	Bekes, Újkígyós	9	portugál (brazíliai)	1
Olaszország	1	Bekes, Doboz	7	francia (Franciaország)	1
Amerikai Egyesült Államok	1	Bekes, Kondoros	6	indonéz	1
Szlovákia	1	Debrecen, Debrecen	6	szlovák	1

2014-ben minden programhoz készült elektronikus formátumú szórólap, a nagyobb rendezvényekhez a szükséges mennyiséget helyben nyomtattunk, illetve nyomdai kivitelezést kértünk (pl. karácsonyi üdvözlőlap, kiállítási meghívó).

Év végére kártyanaptárt készítettünk, egyedi karácsonyi üdvözlőlapot nyomtattunk.

A főtéri könyvtári Lapozgató és könyvcseré akció idején (június, július, augusztus) többféle tájékoztató kiadvány készült, melyek közül legkedveltebbek a QR-kódokat tartalmazó könyvjelzők voltak. Ezek vagy könyvtári szolgáltatásokhoz, vagy egyes békéscsabai épületekről, személyekről szóló szócikkhez vezetnek az érdeklődőt.

Rendszeresen felhasználtuk olvasásnépszerűsítő célra az Országos Könyvtári Napok központi anyagait, emellett helyi népszerűsítő plakátokat, szórólapokat készítettünk.

A könyvtár népszerűsítése a cél az ajándékkupon akcióknak is, az olvasó más számára fizet szolgáltatási díjat.

A Csaba Rádió és a Csabai Mérleg folyamatosan adott hírt a könyvtári eseményekről, a Csaba TV alkalmanként, de a programbeszámolókon túl 2014-ben 3 alkalommal hívott meg 30 perces beszélgetésre (könyvhét + OKN + évösszefoglaló) azon túl, hogy az Országos Könyvtári Napok reklámfilmjét is sugározta.

A Csabai Mérlegben leggyakoribb a megjelenésünk. 2013-ban 24 hír, 2014-ben 31 hír jelent meg a könyvtárról. Újságíróik rendszeres látogatói a könyvtár rendezvényeinek.

Különösen hatékony a Csabai Mérleg, hiszen minden békéscsabai család otthonába eljut. 2014-ben a Csabai Mérlegben nem hirdettünk, csupán a programjainkról, eseményeinkről jelentettek meg rövid tájékoztatást, mégis erről kaptuk a legtöbb visszajelzést az olvasóktól.

A Hír6 portál 10 alkalommal jelentetett meg cikket a könyvtári programokról, gyakran kiváló minőségű képes összefoglalóval.

A Békés Megyei Hírlapban a Békés Megyei Könyvtárról 2013-ban 14 alkalommal, 2014-ben 7 alkalommal jelent meg hír, mert kevesebb pályázati összeget használtunk hirdetésre. A legdrágább hirdetési forma.

A Europe Direct Tájékoztató Iroda külön Facebook oldalt működtet, ahol az Európai Uniót érintő híreken túl a könyvtár szolgáltatásait is népszerűsíti. Az oldal kedvelői (2013-ban 114, 2014-ben 1728, ez 15-szörös növekedés) minden esetben hírt kapnak a könyvtári programokról. A 2014. évi sajtómegjelenések (Mega FM, Rádió1, Beol, Csabai Mérleg, Gyulai Hírlap, CSAK) száma: 9.

ED Facebook oldalának kedvelői:

	2013	2014	változás
január	14	116	829%
február	23	115	500%
március	29	116	400%
április	44	120	273%
május	54	123	228%
június	56	126	225%
július	75	146	195%
augusztus	81	164	202%
szeptember	100	166	166%
október	100	164	164%
november	107	184	172%
december	114	188	165%
	797	1728	217%

6. Megyei könyvtár területi feladatellátása

6.1. Kötelesspéldányokkal kapcsolatos feladatok

A kötelesspéldányok elektronikus rögzítése, feltárása 2013- második felében elkezdődött, az adatbázis nyilvánossá tétele 2014-ben lett volna feladat. Teljes szövegű feltárásukat terveztük közfoglalkoztatott munkatársak bevonásával, de ezt nem tudtuk megvalósítani, mert az aktuális évfordulókhoz, emlékévekhez kapcsolódó feladatok a tervezettnél több munkát adtak a munkatársaknak.

Ugyancsak a közfoglalkoztatásban részt vevők kb. 2000 db aprónyomtatványt digitalizáltak, melyeket betöltöttünk az Elektronikus Könyvtárba és a MANDA-ba.

A kötelesspéldányok (könyvek, folyóiratok, aprónyomtatványok) folyamatosan, de egyre kisebb számban érkeznek, szinte csak a helyi kiadású lapokat küldik a települések.

A Békés megyei, helyi vonatkozású lapok elektronikus feldolgozása megkezdődött, teljes szövegű feltárásukat terveztük, de munkatárs-váltás miatt ez csak 2015-ben folytatódhat.

Az aprónyomtatványok egy részét már savmentes dobozban tároljuk, állapotmegóvásuk ezzel biztosított. Elektronikus feltárásukra lenne szükség, melyhez az előrendezés megtörtént már korábban megtörtént. Csak létszámhiány a munka elvégzésének akadálya.

6.2. ODR tevékenység

(szövegesen adatokkal)

A Békés Megyei Könyvtárban két munkatárs szervezi a könyvtárközi kölcsönzés adminisztratív teendőit. A szolgáltatás tartalma, hogy a Békés Megyei Könyvtár állományában nem meglévő dokumentumokat az országos elektronikus adatbázis segítségével más könyvtárból megrendeljük az olvasó számára, illetve a saját állományunkból mások kérésére dokumentumot postázunk hagyományos vagy elektronikus úton. A korábbi években kizárólag könyveket kértek könyvtárközi kölcsönzés során. 2013-tól gyakrabban előfordul, hogy más dokumentumtípust igényelnek az olvasók: könyv, hangkazetta (nyelvi, hangoskönyv), CD, DVD, kotta, elektronikus formátumú folyóiratcikkek.

A szolgáltatás megvalósítását központi támogatás segíti. A támogatás mindig egy évre szól, adott év május elsejétől, következő év április 30-ig. A pénz az adott támogatási év végén érkezik a könyvtár számlájára.

A postaköltségre előirányzott összeg korábban fedezte a könyvtárközi kölcsönzésben küldött dokumentumok postaköltségét, de a 2014. évi adatok ismeretében a következő évben valószínűleg meg kell fizettetnünk a postaköltséget a kérőkkel.

Az ODR támogatásból megvalósított dokumentumvásárlás fő szempontjai:

- elkopott, nagyon keresett kötetek pótlása
- kevés példányszámban meglévők gyarapítása
- új tudományterületek, népszerű témák irodalmának bővítése.

Az ODR forgalom részletes adatrögzítését szöveges megjegyzésekkel látjuk el a saját statisztikánk értékelése céljából.

Kedvelt és gyakori, jó színvonalon ellátott terület az ODR-tevékenység, melynek a kistelepusi szolgáltató helyeken való elterjesztése volt a cél 2014-ben. Megismertettük, ajánljuk, de még nem jelentkezik az igény nagyobb számban.

2013-ban 660 000 Ft támogatást kaptunk, ebből 460 000 Ft-ot dokumentumvásárlásra, 200 000 Ft-ot postaköltségre – könyvtárközi dokumentumok küldésére – fordítottunk a felhasználás egy éve alatt; 2013.05.01. és 2014.04.30. között. A dokumentumok megvásárlása teljes egészében a támogatási időszak végén, a 2014-es évben történt. 2014-ben 450 000 Ft támogatást kaptunk: 250 000 Ft-ot dokumentumvásárlásra, 200 000 Ft-ot postaköltségre. A felhasználás ideje a 2014.05.01. és 2015.04.30. közötti időszak.

Az országos adatbázishoz való kapcsolódásunk korábban – saját hibánkon kívül – több problémát is felvetett. 2014-ben javult a helyzet, a hiba elhárítása céljából a munkatársak folyamatosan egyeztettek, kategóriákat pontosítottak. További tesztelés és egyeztetések szükségesek.

Az ODR-támogatás (központi támogatás arra a célra, hogy a szolgáltató könyvtár állománya felkészült legyen a más könyvtárak számára történő kölcsönzésre) összege csökkenő tendenciát mutat. 2009-ben 1 800 000 forint volt, melyet teljes egészében dokumentumok vásárlására fordíthattuk. 2010-től már szakfeladatra bontva postaköltség elszámolására és dokumentum beszerzésére (200 000 + 400 000) is költhettünk. 2011-ben és 2012-ben is meghatározott bontásban érkezett 500 000 – 500 000 forint. 2013-ban 660 000 (200 000 + 460 000) forintot volt erre a célra költhető. 2014-ben mindössze 450 000 Ft a felhasználható.

Ebből a támogatási keretből többnyire szakirodalmat vásárolunk, mely dokumentumok átlagára magas, így egyre kevesebb példányszám beszerzése lehetséges.

Év	Összeg	Db
2009	1 800 000	745
2010	400 000	178
2011	275 000	119
2012	330 000	152
2013	468 644	168
2014	117 717	48

* A 2014. évi támogatási összeg felhasználási ideje: 2015. április lesz, a táblázat a december 31-ig megérkezett dokumentumokat tartalmazza.

Míg a korábbi gyakorlat szerint kizárólag könyveket kértek könyvtárközi kölcsönzés során, mára minden dokumentumtípust igényelnek az olvasók. Könyv, hangkazetta (nyelvi, hangoskönyv), CD, DVD, kotta. Folyóiratcikkek fénymásolva, szkennelve.

6.3. Területi ellátó munka

Szöveges összefoglaló a könyvtári együttműködés szervezése, szolgáltatások, fejlesztések: szakmai tanácsadás, képzések, pályázatok, rendezvények, együttműködés, szervezési megoldások, dokumentum- és információszolgáltatás, a normatíva és az érdekeltség-növelő támogatás felhasználásának alakulásáról.

Szakmai feladatok szervezése

- A területi ellátásban változás 2014-ben, hogy a tevékenység ellátását az igazgatóhelyettes szervezte.

- A települési könyvtárakkal való kapcsolattartás online és elektronikus úton történt. Információkat közvetítettünk elektronikus úton, személyes találkozások alkalmával, telefonon. **Szakmai napot** szerveztünk, melynek nagyon jó volt a fogadtatása. Korábban csak az MKE BMSZ rendezvényeit tudtuk nyilvánossá tenni a szakmai információk közvetítése céljából, ez nem volt elegendő. Az egyes szakmai tevékenységekre vonatkozó műhelymunka megyei szintű megszervezése szükséges. A 2014. évi programban terv szerint megvalósult a minősített könyvtár követelményeivel kapcsolatos téma; a célszerű gazdálkodás, az olvasókörök témái helyett viszont a szakfelügyeleti látogatásokra való felkészülés lett aktuális.
- A települési könyvtárak közös portálja (www.bmk.hu) korábban elkészült, 2014-ben további korrekciókat végeztünk. A portálhoz kapcsolódó hírlevél szolgáltatást sajnos nem tudtuk kiépíteni. Az RSS szolgáltatás minőségének javítása aktuális.
- Az érdekeltség-növelő támogatás igényléséhez szükséges adatok begyűjtése, rendszerezése és a Könyvtári Intézetbe történő továbbítása 2014. február 20-ig megtörtént.
Negatív tendencia:
Megyei szinten csökken az érdekeltség-növelő támogatást érvényesítő nyilvános könyvtárak száma, mert a települési könyvtárak nem tudják teljesíteni a nyilvános könyvtári jegyzékre kerülés feltételeit (pl. működés, forgalom).
- A megyei könyvtár munkatársa felelős a központi statisztikai adatszolgáltatás megszervezéséért, hibátlan lebonyolításáért. A feladatellátás az év első negyedévében megtörtént, a tájékoztató levél postázása után egyéni egyeztetések alkalmával nyújt segítséget (pl. értelmezésben, adatközlési technikákban) a kolléganő.

2014-ben a területi ellátásban megvalósult tevékenységek:

- önálló szakmai nap szervezése
- megyei levelező-lista működtetése
- MKE BMSZ programjain való részvétel
- megyei szintű könyvtárközi kölcsönzés szervezése
- kötelező statisztikai adatszolgáltatás gondozása
- a folyamatos kapcsolattartás új formáinak kialakítása (különös figyelemmel a közepes méretű települések nyilvános könyvtáira)

Megyei levelező-lista működtetésével e-mail-es kapcsolattartást valósítunk meg a megye valamennyi települési könyvtárával. Ilyen módon tudják a könyvtárak tájékoztatni programjaikról a többi települést (bmkonyvtarak@bmk.hu, hivatalos címek könyvtáranként).

A megyei könyvtár a lista használatával küld értesítéseket, felhívásokat, tájékoztatókat. A levelező-lista karbantartása, koordinálása a megyei könyvtár informatikusának feladata. A szolgáltatás folyamatos volt.

A levelező-lista mellett írásos tájékoztatókat is kaptak a könyvtárak konkrét feladatok esetében (pl. érdekeltség-növelő támogatás).

Személyes találkozásokra adtak alkalmat a MKE Békés Megyei Szervezete szakmai napjai. A szakmai napok többsége a megyei könyvtárban volt.

6.4.A kistélepülési könyvtári ellátás megszervezése

- rövid összefoglaló, részletesen a külön éves jelentésben kell csak beszámolni

A szolgáltatás központi kiegészítő támogatás felhasználásával történik, a működést rendelet szabályozza; külön éves munkaterv, ötéves fejlesztési terv elkészítése kötelező. Osztályokat átívelő munkacsoport szervezi a tevékenységet: olvasószolgálatos, informatikus, gyűjteményszervezők.

A kistélepülési könyvtári ellátásban 43 település vett részt 2013-hoz hasonlóan. 2014 végén a 2015. évi szolgáltatás megvalósítására 1 könyvtárral bővült a szolgáltatásban részt vevők köre, a kaszaperi könyvtár kapcsolódik a KSZR rendszerhez. 12 településen a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár közreműködésével történt a szolgáltatás, teljes körű a szolgáltató helyek gondozása.

Az Orosháza közeli települések közül 4 szolgáltató hely számára feldolgozó tevékenységet végzett a Justh Zsigmond Városi Könyvtár, de a feltételek változása miatt 2014-ben a BMK vette vissza a feladatellátást.

A KSZR tevékenység 2014. évi költségfelhasználása

Személyi jellegű kiadások összesen		240 000 Ft
Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra		240 000 Ft
Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai		0 Ft
Személyi juttatások járulékai összesen		58 320 Ft
Személyi juttatások járulékai		58 320 Ft
Dokumentumszolgáltatás		9 968 105 Ft
	Könyv	5 930 042 Ft
	Folyóirat, napilap	2 861 340 Ft
	Nem hagyományos dokumentumok	1 176 723 Ft
Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)		0 Ft
Információs szolgáltatás		0 Ft
Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), Honlap-fejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás		0 Ft
Közösségi szolgáltatás		4 893 890 Ft
Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás		564 940 Ft
Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése		4 328 950 Ft
		121 889 Ft
Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)		121 889 Ft
		418 865 Ft
Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmolux, olvasójegy stb.		15 735 Ft
Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.		403 130 Ft
Szolgáltatások infokommunikációs költsége		0 Ft
Nem adatátviteli célú távközlési díjak		0 Ft
Adatátviteli célú távközlési díjak		0 Ft
Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja		0 Ft
Szolgáltatások szállítási költsége		400 258 Ft
Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)		400 258 Ft

Állománygyarapodás, KSZR

A KSZR állomány gyarapodása dokumentumtípusonként

Állománygyarapodás 2014. KSZR	db	Ft
Könyv	4 731	10 207 483,-
Időszaki kiadvány, évkönyv	8	15 010,-
Nem hagyományos dok., hangoskönyv	416	1 196 542,-
Nem hagyományos dok., DVD	12	21 978,-
Folyóirat, heti-, napilap	303	2 861 340,-
Összesen	5 470	14 302 353,-

A táblázat 31, a BMK által ellátott könyvtári szolgáltató hely állománygyarapítására vonatkozó adatot tartalmazza.

A KSZR állomány gyarapodása a beszerzés forrása szerinti bontásban:

Állománygyarapodás 2014. KSZR	db	Ft
KSZR költségvetési keret (könyv + folyóirat)	3 592	9 952 905,-
NKA könyvtámogatási program	1 292	2 970 610,-
Ajándék	337	742 265,-
Egyéb forrás	249	636 573,-
Összesen	5 470	14 302 353,-

A Békés Megyei Könyvtárban – a KSZR állománygyarapodás során – 2014. évben a Corvina IKR-ben tartalmi és formailag feltárt dokumentumok száma:

könyvtári dokumentumok típusa	db
könyv	2 998
vegyes dokumentum	1
időszaki kiadvány	6
hangzó dokumentum	16
DVD	6
összesen:	3 027
ebből analitika	26
új leírás	41

A Békés Megyei Könyvtár a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény 122. §. (7) bekezdés a) pontja szerint hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást folytatott le „Nyomtatott könyvdokumentumok beszerzése, szállítása könyvtári ellátás céljából keretszerződés keretében” tárgyban. Eredményeként a Könyvtárellátó Nonprofit Kft-től 33% kedvezménnyel, a Libri-Shoptline Nyrt-től 25% kedvezménnyel tudunk könyveket vásárolni. A kedvezmény közel 3 millió Ft megtakarítást eredményezett, mely az átlagárat tekintve kb. 1 000 db többletgyarapítási lehetőséget biztosított az állományokban.

Állományapasztás, állományrendezés, katalogizálás (KSZR)

Csárdaszállás község könyvtári szolgáltató helyén 2014. július hónapban az állomány rendezése, leválogatása történt. A leválogatás után a községi könyvtár állományából 487 db (14 747,60 Ft) dokumentum elhasználódás/megrongálódás címén kivonásra került.

Ecsegfalva község könyvtári szolgáltató helyén, a könyvtáros személyében történő változás miatt, 2014. augusztus hónapban teljeskörű, fordulónapi állományellenőrzést végeztünk. Az

állományellenőrzési jegyzőkönyv 2014. október 17-én elkészült. A feltárt hiány nem haladja meg a könyvtári állomány ellenőrzéséről és az állományból történő törlésről szóló szabályzat (3/1975 (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet) szerinti kálón belüli hiányt. Megengedett hiány címén törlésre került 87 db dokumentum 19 745,90 Ft értékben.

Bucsa község könyvtári szolgáltató helyén állományrendezést végeztünk. A községi könyvtár új épületbe költözött, a könyvtári dokumentumok leválogatását, polcra rendezését elvégeztük. A leválogatott dokumentumok állományból való törlését elkezdtük.

Kötegyán község könyvtári szolgáltató helyén a könyvtár helyiségének teljes felújítása után a dokumentumok könyvtárba való visszapakolását elkezdtük 2014. november hónapban.

A könyvtári szolgáltató helyek állományának retrospektív feltárását elkezdtük. A katalógusok Corvina IKR-be történő beépítését Kamut, Bucsa község állományával kezdtük.

Dokumentumszolgáltatás

A könyvtárközi kölcsönzés igénylésében nagy visszatartó erő a lakosság részéről a postaköltség finanszírozása. A kölcsönzések száma azokon a településeken magasabb, ahonnan rendszeresen jár önkormányzati autó Békéscsabára.

A kistépelüléseknek könyvtárköziben küldött dokumentumok száma	
eredetiben	308
elektronikusan	43
fénymásolatban	30

Információs szolgáltatás

2014-ben 4x5 órás felhasználó tanfolyamokat szerveztünk, eleget téve a számítógépes és informatikai szolgáltatások megismertetésére, népszerűsítésére, az információszerzés és a különböző tanulási formák segítésére vonatkozó feladatainknak. Októbertől 9 településen (Bélmegyer, Biharugra, Csabacsúd, Csanádapáca, Ecsegfalva, Gerendás, Geszt, Kétsoprony, Tarhos) zajlott képzés, településenként 10 személy vehetett részt, a létrehozott mobil oktatóterem kapacitásának megfelelően. A tanfolyamok szervezését 2015-ben a többi településen is folytatjuk.

Tematika:

- Számítógép-használat (adatbázis-kezelés)
- Szövegszerkesztés
- Internethasználat
- Információszerzés az interneten
- Interneten igénybe vehető könyvtári szolgáltatások – az ODR szolgáltatásai
- Helyismereti dokumentumok, helyismereti wiki

2014. negyedik negyedévére elkészült a KSZR könyvtárak közös portálja, mely a tervek szerint a szolgáltató helyek saját információit fogja közvetíteni, a fórum és közös levelezőrendszer kialakítása még folyamatban van, csakúgy, mint a tartalmi feltöltés egy része.

A szolgáltató helyeket működtető települések helyismereti információit (dokumentumok) a Békés Megyei Elektronikus Könyvtár adatbázisában megjelenítjük. A helyismereti digitális tartalmak gyarapodását hivatott elősegíteni a könyvek szkennelésére alkalmas eszköz megvásárlása.

Közösségi szolgáltatások

A kistelepülési rendezvények, foglalkozások hagyományosan a nagy ünnepkörökhöz kapcsolódnak, jelentősebb számú látogatót ezekben az időszakokban tudnak megszólítani a könyvtárak. Ezek a rendezvények nagyon fontosak a településeken a helyi identitás erősítésében. Két fő rendezvénytípus kapcsolódik hozzá; folklór előadásokkal összekötött kézműves foglalkozások, és zenés rendezvények. 2014-ben is folytatódott a hagyomány, Békéscsaba, Békés megye ismert színészei, előadói, irodalmi alkotói sok előadói délutánon, esten szórakoztatták a helyi lakosság különböző korosztályait.

A kistelepülések könyvtárainak életében minden, rendszeresen tartott közösségi foglalkozás a könyvtárhasználatot is élénkíti, így továbbra is fontos feladat, hogy a szolgáltató helyek otthont adjanak a már jól bevált foglalkozásoknak, összeszokott közösségeknek. Számos településen heti/havi rendszerességgel gyűlnek össze különböző kézműves foglalkozásokra, kóruspróbákra, amatőr festők találkoznak a könyvtárak épületében.

Az információs műveltség részeként a könyvtárak olvasásfejlesztő, olvasásnépszerűsítő programjai is fontosak, hiszen az olvasás a kikapcsolódás mellett az információszerzésnek, és a tanulási folyamatnak is alapja. A könyvtárak rendszeresen tartanak mesedélutánokat a legkisebbeknek. Rendhagyó irodalomórákon vehetett részt Kiss Ottó és Péter Erika költők jóvoltából sok település iskolásai.

A szolgáltató helyeket az idén is bevontuk az Őszi Könyvtári Napok rendezvénysorozatba, előzetes jelentkezés alapján a békéscsabai programokra beszállítottuk a kistelepülési könyvtárak érdeklődőit.

A Nagyváradi Tavirózsa Fotóklub Európai városok fotósorozata 5, a Hermann Ottó kiállítás 9, az Ybl kiállítás 5 településre jutott el az idén. A települések helyi alkotóinak kiállításai, illetve a környező települések alkotóinak bemutatkozási lehetősége is élénkítően hat a könyvtári életre.

	rendezvények	résztevők
Békéssámson	10	765
Bélmegyer	84	1 848
Biharugra	93	1 245
Bucsa	11	4 180
Csabacsúd	12	495
Csabaszabadi	8	149
Csárdaszállás	3	80
Csanádapáca	17	647
Ecsefalva	15	534
Gerendás	31	219
Geszt	22	524
Hunya	43	1 438
Kamut	33	393
Kardos	3	65
Kardoskút	40	1 550
Kertészsziget	4	191
Kétsoprony	43	300
Körösnagyharsány	17	492
Körösújfalú	28	214
Kötegyán	0	0
Lökösháza	171	1 978
Méhkerék	55	1 336
Mezőgyán	18	221
Okány	43	956
Örménykút	3	1 095

Pusztaföldvár	102	7 978
Sarkadkeresztúr	53	1 229
Tarhos	2	50
Telekgerendás	2	140
Újszalonta	1	30
Zsadány	3	80
Összesen	970	30 422

Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossgal élők számára

A speciális könyvtári szolgáltatásokra vonatkozó 2013-as igényfelmérés alapján megállapítottuk, hogy a könyvtárakban hangoskönyv-állomány kialakítására van szükség, mely elsősorban a vakok és gyengénlátók könyvtári szükségleteit hivatott kielégíteni, de tapasztalatok alapján a könyvtár más olvasóközönsége is szívesen kölcsönzi ezt a dokumentumfajta. Ennek megfelelően könyvtáranként hangoskönyv alapállomány kialakítását kezdtük meg, mely 12 címet jelent könyvtáranként (31x12=372 db 1 167 276 Ft).

Szakmai képzés, továbbképzés

A kistélepülések könyvtári dolgozói részére szakmai képzettségüknek megfelelően 2 szinten tartottunk tanfolyamot. A szakképesítéssel nem rendelkezők részére könyvtárkezelői tanfolyamot, számítógép- és internethasználói tanfolyamot szerveztünk, a szakképesítéssel rendelkezők számára tartott tanfolyam témaválasztása a szakmai lépéstartást célozta. A KSZR működése közben felmerülő statisztikai adatszolgáltatás feladatainak megtárgyalása és a távsegítség nyújtás technikai kérdéseinek elsajátítása is a továbbképzés részét képezte. A lebonyolítás mindkét szinten 2-2 csoportban zajlott.

1. Szakképesítéssel nem rendelkező könyvtári dolgozók

- Könyvtárkezelés
- Fájllkezelés
- Operációs rendszer ismerete
- Szövegszerkesztés
- Internet alapismeretek
- Corvina alapismeretek

2. Szakképesítéssel rendelkező könyvtárosok

- Corvina Integrált Könyvtári Rendszer – kölcsönző modul
- Könyvtári adatbázisok
- Honlap szerkesztése
- Korszerű infokommunikációs ismeretek, „távolségi segítségnyújtás” az interneten keresztül.

Eszközbekzerzés

A KSZR feladatokra kapott központi kiegészítő támogatás felhasználásával a kistélepülési ellátás céljára gépkocsit vásárolunk az év első felében.

A 2010-ben, pályázati támogatás felhasználásával történt nagyobb arányú számítógép vásárlás előnyei mára nem tapasztalhatók. Az olvasói és a munka célra használt gépek is elhasználódtak, felújításuk, pótlásuk szükséges. Az időközben történt feladatbővülés újabb szerverek beállítását is igényli.

A géppark védelmét szolgáló vírusvédelem használati ideje lejár, emiatt új előfizetésre, a kistelepuségi ellátás miatt pedig licence bővítésre van szükség.

A Corvina Integrált Könyvtári Rendszer szoftverkövetési költségei mellett további fejlesztésére is kell költséget számolni, mert a szolgáltató helyeket az elektronikus úton elérhető központi szolgáltatások fogadására fel kell készíteni. A megyei könyvtár jogszabályban rögzített kötelező tevékenysége a kistelepuségi ellátás.

A kistelepusélek infokommunikációs gépparkjának kialakítása 2013-ban megtörtént, 2014-ben csupán kiegészítő eszközvásárlásra került sor: 2 db laptop, 1 db projektor, 4db monitor, 1 db blue ray lejátszó, 3 db fényképezőgép, 1 db diktafon, 4 db spirálozó, 4db lamináló, 1 db mikrofon, 1 db vetítövászón, 31 db headset.

A települési könyvtárak számára vásárolt eszközök

Eszköz KSZR	db	Ft
Laptop	2	327 406,-
Projektor	1	93 853,-
Monitor	4	126 492,-
Blue ray lejátszó	1	35 999,-
Fényképezőgép	3	140 589,-
Diktafon	1	18 923,-
Lamináló	4	140 716,-
Spirálozó	4	111 252,-
Mikrofon	1	86 000,-
Vetítövászón	1	30 607,-
Headset	31	38 719,-
Összesen:	53	1 150 556,00 Ft

A Békés Megyei Könyvtár feladatai közé tartozik a digitális írástudás és információs műveltség elsajátításának segítése a térség kistelepusélein, így a kistelepuségi eszközpark kialakítása után 2014-ben elengedhetlenné vált a tudásközvetítést lehetővé tevő, könnyem mozgatható központi eszközpark, úgynevezett mobil oktatóterem kialakítása. Ez az „oktatóterem” egyrészt lehetővé teszi a települések könyvtári dolgozóinak továbbképzését, valamint a településeken végzett felhasználó- képzésekhez is ezeket az eszközöket használjuk.

A KSZR könyvtárak közös honlapjának működtetési alapfeltétele a megfelelő szerver és winchester beszerzése volt, így lehetőség nyílt a közös portál elindítására.

A települések ellátása komoly logisztika feladatot jelent a megyei könyvtár számára, így szükségessé vált egy nagy csomagterű személygépkocsi megvásárlása, mely lehetővé teszi a szállítást, a szakmai segítségnyújtást, és az oktatás lebonyolításának zökkenőmentességét.

Az év folyamán több vándorkiállításra került sor a megye kistelepusélein, az egységes, esztétikus kiállítási arculat érdekében szükség volt utaztatható plakáttartó állványok megvásárlására.

Az összes kistelepülést szolgáló eszközök

eszköz	db	Ft
Laptop és Win8 operációs rendszer	10	1770000,-
Projektor	1	242 760,-
Vetítővászon	1	30 607,-
Tablet	4	352 000,-
Kamera	1	46 000,-
E-könyv olvasó	1	36 000,-
Könyvszkennér	1	538 050,-
Szerver	1	253 746,-
Winchester	8	217 424,-
plakáttartó állvány	10	416 560,-
személyautó Dacia MCV Arctic 1.2	1	3 711 001,-
Összesen:	39	7 614 148,00Ft

A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumának könyvtári szakmai eszközfejlesztési, és korszerűsítés támogatására kiírt pályázatán 4 település (Csabasabadi, Kötegyán, Sarkadkeresztúr, Zsadány) nyert támogatást, így a megyei könyvtár jelentős szakmai segítségnyújtásával a könyvtári szolgáltató terek megújultak a településeken.

	Beiratkozott olvasók száma (hó utolsó napján / fő)	Könyvtárhasználat - KSZR													
		14 éven felüliek száma								14 éven aluliak száma					
		Regisztrált használók könyvtárhasználat	Nem beiratkozott olvasók könyvtárhasználat	Internethasználók száma	Internethasználat száma	Telefon, fax, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok száma	Helyben használt dokumentumok száma	Regisztrált használók könyvtárhasználat	Nem beiratkozott olvasók könyvtárhasználat	Internethasználók száma	Internethasználat száma	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok
I. név		5 511	2 021	1 773	3 226	881	30	6 592	2 854	3 057	1 616	1 182	2 395	4 908	1 450
II. név		5 262	2 616	1 887	3 235	688	19	6 658	2 606	4 050	982	1 667	3 346	5 874	1 666
III. név		3 231	1 549	1 146	1 541	440	96	4 622	2 076	2 473	833	1 406	2 771	1 987	1 669
IV. név		2 156	1 743	942	1 785	329	70	4 466	1 646	2 400	661	1 074	1 575	2 111	1 349
Éves:		16 160	7 929	5 748	9 787	2 338	215	22 338	9 182	11 980	4 092	5 329	10 087	14 880	6 134

6.5. Nemzetiségi könyvtári ellátás bemutatása

A nemzetiségi ellátással kapcsolatos feladatokat egy prémiuméves munkatárs szervezi. Elsősorban a szlovák nyelvterületet érintő beszerezéseket és programokat tudja megvalósítani. Tervben volt a román nyelvet ismerő kolléga bevonása, de 2014-ben nem tudtunk sort keríteni ennek a tevékenységnek a beindítására.

Pályázatok:

Az Országos Szlovák Önkormányzat 40 000 Ft-tal támogatta a „Bystrozraká Barborka” szlovák rejtvényfüzet nyomdaköltségét, mely 26 szlovák nyelvet oktató iskolába jutott el 500 tanuló számára.

Az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Egyházi és Nemzetiségi Támogatások Igazgatása 100 000 Ft támogatást ítél meg, szintén a „Bystrozraká Barborka” szlovák rejtvényfüzet elkészítésére, a résztvevők jutalmazására.

Az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Egyházi és Nemzetiségi Támogatások Igazgatása további 100 000 Ft-tal járult hozzá szlovák irodalmi rendezvények szervezéséhez.

Békéscsaba Megyei Jogú Város Szlovák Önkormányzatától 10 000 Ft-ot kapott a könyvtár jutalomkönyvekre, melyeket a szlovák nyelvi foglalkozásokon adtunk a résztvevőknek.

Irodalomkutatás:

Gyóni Gézáról – a Szlovák Kultúra Háza munkatársainak

Michaldáról – olvasói kérésre

Szlovák várakról – olvasói kérésre

A nemzetiségi ellátással foglalkozó könyvtáros részt vett a kistélepülési szolgáltató helyek új könyvtárosainak képzésében, így alkalom adódott arra, hogy a kistélepüléseken jelentkező nemzetiségi ellátásban vállalható szerepet is tisztázzák.

Szlovák nyelvű könyvtárhasználati foglalkozások száma: 4 alkalom (92 fő).

Témakörök:

- Könyvtárhasználati tudnivalók
- Húsvét
- Tavasz

Nemzetiségi közösségi identitást erősítő szlovák programok száma: 5 (655 fő)

A szlovák nemzetiségi identitás erősítésére áprilisban a felnőttek számára könyvbemutató, felolvasó délután volt Ledzéni Judit: Az út című könyvének bemutatója. Életrajzi bemutató után az író leányai és unokái olvastak fel. A résztvevők száma 60 fő volt. Az alkotó népi iparművész alkotásaiból (hímzéseiből, saját készítésű babáiból) kiállítás megrendezésére is sor került, amely 1 hónapig volt látható. Látogató kb. 500. fő. Két előadóművész színesítette a programot (gitár, ének).

Az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Egyházi és Nemzetiségi Támogatások Igazgatósága a szlovák nemzetiségi identitás erősítésére benyújtott pályázat támogatásával 2 szlovák gyermekirodalmi délutánt sikerült megvalósítani a békéscsabai szlovák iskola együttműködésével, 2 osztályos részvételével (55 fő). A rendezvényeken az új szlovák nyelvű könyvek bemutatására, részletek felolvasására került sor. 7 tanuló szavalattal és szlovák népdalok eléneklésével színesítette a programot.

Iskolai tehetséggondozás

A korábbi évek gyakorlata szerint elkészült a „Bystrozraká Barborka” című szlovák rejtvényfüzet. A szlovák nyelvű Bibliával kapcsolatos játékos feladatokat tartalmazó kiadványt 22 településen 26 szlovák nyelvet oktató iskolában összesen 500 tanuló kapta

meg. A legtöbb pontot elért munkákat szlovák nyelvű gyermekkönyvekkel jutalmaztuk. Támogatók voltak az OSZÖ és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Egyházi és Nemzetiségi Támogatások Igazgatósága.

A Békéscsabai Szlovákok Szervezete programjának – irodalmárok Fuhl Imre, Hattinger Gábor, Hrivnák Mihály, Kormos Sándor, Jan Kukucska –, írók és költők találkozájának adott helyszínt a BMK. A rendezvény résztvevői lehettek még a békéscsabai írók képviselői: Banner Zoltán, Barta Kálmán, Szilágyi András. A szlovák és magyar szerzők műveik felolvasásával mutatkoztak be egymásnak és a közönségnek. Az alkotók könyvtárban található kiadványainak bemutatására is sor került. A rendezvényen részt vett az EMMI főosztályvezetője, és Kraszlán István, főtanácsadó. A résztvevők száma: 40 fő.

Nemzetiségi dokumentumbeszerzés

Igényfelmérést végeztünk a nemzetiségi dokumentumok beszerzéséhez 4 német, 1 roma 1, 4 román, 5 szlovák település bekapcsolásával.

A beszerzést az Országos Idegennyelvű Könyvtárral együtt koordináljuk. Összesen 155 db dokumentum jutott el a településekre 390 000 Ft értékben.

A korábbi hagyományoknak megfelelően több intézmény ajándékozott könyvet a Békés Megyei Könyvtárnak, valamint a szlovák és román tagkönyvtáraknak. A Békés Megyei Könyvtár feldolgozás után juttatta el a dokumentumokat a szlovák és román nemzetiségi szolgáltatást nyújtó városi és kistéleplési könyvtárakba.

A Szlovák Kutatóintézettől 4 féle szlovák nyelvű dokumentumot kaptunk, 8 könyvtárba eljuttattuk. A Szlovák Kultúra Házától megkaptuk a Čabjansky kalendárt.

5 féle szlovák nyelvű folyóirat jár a könyvtárba: L'udové noviny, Národné noviny, Život, Zornička, Včielka.

A Magyarországi Román Kutatók és Alkotók Közössége 10 féle dokumentumot, ajándékozott a megyében működő 14 könyvtárnak.

Kapcsolatok

A Szlovák Kutató Intézettel és a Szlovák Kultúra Házával folyamatos a kapcsolattartás, meghívást kaptunk az általuk szervezett rendezvényekre, illetve a BMK is szívesen fogadja a kéréseiket, programjaikat.

Megjelenés a Médiában

- Vándor Andrea: Ledzy Judit Az út: Judita Ledzyová: Cesta = Csabai Mérleg, 2014. április 19.
- Ildika Ocsovszká: Literárne stretnutie s Juditou Ledzyovou = L'udové noviny, 2014. május.
- Zuzana Lonovičová: Písanie a tvorba dá sílu: Nová kniha „Cesta” a krásne ručné práce Judity Ledzy v župnej knižnici=Čäben, 2014. április.
- Vándor Andrea: Bystrozraká Barborka = Csabai Mérleg, 2014. december 4.

A Megyei Könyvtár által biztosított nemzetiségi dokumentumok száma: 4 646 db.

6.6. Statisztikai feladatok és adatszolgáltatás

beküldött (kitöltött) statisztikai adatlapok száma, saját statisztikai feldolgozást végeznek-e?

A központi statisztikai adatgyűjtést statisztikus végzettséggel is rendelkező könyvtáros szervezi, végzi évek óta. A megye minden könyvtárát ellátja információkkal, segíti az elektronikus kitöltő rendszer használatának megtanulását. Az adatok leadása előtt személyes konzultációt szervez, kérésre.

A központi statisztikai adatgyűjtést statisztikus végzettséggel is rendelkező könyvtáros szervezi, végzi évek óta. Feladata a beküldött adatlapok regisztrálása, ellenőrzése, egyeztetése a könyvtárakkal, a hibák kijavítása.

A megye minden könyvtárát ellátja információkkal, segíti az elektronikus kitöltő rendszer használatának megtanulását. Az adatok leadása előtt személyes konzultációt szervez, kérésre Békés megye települési-, főiskolai- és szakkönyvtárainak. értesítése az éves statisztika adatszolgáltatásról a Könyvtári Intézet számára.

Az elektronikus adatszolgáltatás a <http://kultstat.emmi.gov.hu> weboldalon történik, a kulturális statisztikai adatgyűjtő rendszerben. A könyvtárak önállóan töltik ki a statisztikai adatlapot. Az ellátott települési szolgáltató helyek papíralapú jelentést küldenek, amelyhez a BMK munkatársai segítséget nyújtanak.

Adatszolgáltató könyvtárak	2010. évi adatszolgáltatás	2011. évi adatszolgáltatás	2012. évi adatszolgáltatás	2013. évi adatszolgáltatás
összesen	88	86	85	93
ebből papíron küldött jelentést	28	23	23	34

A központi statisztikai adatokat megyei szinten is ismerjük, használjuk, 2014-ben ezen túl, külön statisztikai adatgyűjtést csak a KSZR szolgáltató helyek működésének feltérképezésére végeztünk, a kiértékelés 2015-ben történik meg. Az éves terv készítéséhez használatos adatlapot tekintettük alapnak, kisebb változtatással használtuk.

7. Munkaterven kívüli feladatok teljesítése

Munkaterven kívüli feladatot nem láttunk el 2014-ben.

8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

8.1. Létszám és bérgazdálkodás

(*változás magyarázat*)

Békés Megyei Könyvtár munkatársainak száma 2014-ben az előző évi 32 főről 34 főre nőtt. Év közben a létszám összetételében is voltak kisebb változások, melyek a szakmai területen dolgozókat érintették. A zenei gyűjteményt gondozó kolléganő szülei szabadságra ment, helyettesítésére felsőfokú végzettségű munkatársat vettünk fel.

2014 év folyamán összesen 77 fő alkalmazott vett részt az intézmény munkájában valamilyen foglalkoztatási formában. Az éves átlagos statisztikai létszám 48,3 fő volt.

A közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma 8 fő volt.

Az általuk végzett jellemző tevékenységek:

- iratrendezési, adminisztratív,
- állományrendezési és digitalizálási,
- segédkönyvtárosi
- intézmény takarítási feladatok ellátására

A Járási Munkaügyi Kirendeltségek által nyújtott és a TÁMOP–1.1.2-11/1-programokból finanszírozott „Első munkahely garancia” és „Munkakipróbálás” elnevezésű programok keretében 2014 év folyamán összesen 10 fő vett részt az intézmény munkájában. A program keretében főleg diplomás pályakezdő munkanélkülieket alkalmaztunk 3-tól 9 hónapig terjedő időszakokra.

Diákok foglalkoztatása július és augusztus hónapban 15-15 fő részvételével valósult meg. Napi 6 órában a Járási Munkaügyi Központ által nyújtott 100 %-os támogatás intenzitás mellett. Fő tevékenységük a sajtófigyelés, szórólapozás és egyéb aktuális, a nyári csökkentett nyitva tartási időben elvégzendő adminisztrációs és karbantartási tevékenység volt.

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által a TÁMOP-1.1.1-12/1 „Megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának segítése” elnevezésű program keretében intézményünk 4 fő, megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatására pályázott sikerrel, akik 9 hónapon át segítették az intézmény munkáját napi 4 órában. Főként a fiókkönyvtárak működtetésében vettek részt. A támogatás intenzitása 100 %-os volt. Ennek a foglalkoztatásnak a hozadékként intézményünknek 2014-ben nem kellett megfizetni a rehabilitációs hozzájárulás összegét

Összességében megállapítható, hogy időszakonként 6-30 fő egészítette ki a 34 fős engedélyezett létszámot. A nyári diákmunkát figyelmen kívül hagyva havi átlagban 13 fő tudott a Járási Munkaügyi Kirendeltségeken kérelmezett és nagyrészt általuk finanszírozott programok és a közfoglalkoztatás keretében kiegészítő tevékenységet folytatni. Ezek a foglalkoztatási formák a fent említett okok miatt az intézmény költségvetését csekély mértékben terheltek meg.

Bérgazdálkodás tekintetében a 2014-es évben a személyi juttatásokra fordított összeg 101 537eFt volt a munkáltatót terhelő járulékokkal együtt. A támogatott foglalkoztatáshoz történő intézményi hozzájárulás előre nem tervezhető, mivel előre nem tudható a közfoglalkoztatáshoz történő állami hozzájárulás mértéke.

A takarítás rendjében, a takarítói munkakörökben jelentősebb változás nem történt. Közfoglalkoztatottak látják el a tevékenységet, sajnos gyakori a személyi változás.

2014-ben jutalmat nem tudtunk adni, béren kívüli juttatásként a havonta személyenkénti 8 000 Ft-os Erzsébet utalványt sem tudtuk terv szerint folyamatosan biztosítani. Év végén visszamenőleg havi 5 000 Ft összegű utalványt kaptak a munkatársak.

A közfoglalkoztatottak munkáját kinevezett könyvtári szakemberek irányítják, felügyelik.

8.2. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása

(változás magyarázat, előirányzat módosítások, infrastrukturális fejlesztés, gépjármű beszerzés stb.)

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2013. év tény	2014. évi terv	2014. évi tény	változás % 2013-hoz
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	11 584	5 085	8 449	73%
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz, beiratkozási díjhoz köthető bevétel (nem fenntartótól származó bevételek)	4 161	4 285	5 803	139%
	- ebből beiratkozási díjbevétel (forint)	2 540	n.a.	2 887	114%
	- ebből a késedelmi díjbevétel (forint)	799	800	892	112%
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	190 016	165 880	191 524	101%
	- ebből fenntartói támogatás	0	12 106	12 106	
	- ebből központi költségvetési támogatás	144 165	153 774	153 774	107%
	- ebből kistéleplési kiegészítő (KSZR)	35 420	37 674	37 674	106%
	- ebből pályázati támogatás	8 534	n.a.	19 794	232%
	- pályázati támogatásból EU-támogatás	7 466	n.a.	12 572	168%
	Egyéb bevétel	29 851	n.a.	20 541	69%
Bevétel összesen	201 600	170 965	220 514	109%	
Kiadás	Személyi juttatás	80 916	76 840	99 040	122%
	Munkaadókat terhelő összes járulék	20 585	22 829	23 040	112%
	Dologi kiadás	80 512	54 606	70 202	87%
	Egyéb kiadás	19 290	16 690	25 403	132%
	Kiadás összesen	201 303	170 965	217 685	108%

A Békés Megyei Könyvtár intézményi működési bevételeiben a 2013. évhez képest 27%-os csökkenés tapasztalható, ezzel szemben a beiratkozási és késedelmi díjbevétel egyaránt nőtt. Fenntartói támogatás 2013-ban nem volt, 2014-ben 12 106 eFt. A központi költségvetési támogatás kistéleplési kiegészítő támogatása 6%-os növekedést mutat, a Békés Megyei Könyvtár támogatása nem változott.

A nyertes pályázati támogatás 132%-kal volt több 2014-ben a 2013-as évhez képest. Ezt nagymértékben befolyásolta a TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0015 számú „Könyvtárosok továbbképzése a Békés megyei könyvtárak korszerű szolgáltatásainak működtetése érdekében” és a TÁMOP-1.1.1. elnevezésű pályázat.

A személyi juttatások 22%-os növekedésének oka, hogy a tárgyévben több munkavállaló – közfoglalkoztatott, diák és egyéb pályázatok útján támogatott – dolgozott a Békés Megyei Könyvtárban és a fiókkönyvtáraiban, mint az előző évben.

A Békés Megyei Könyvtár székhely épületének jelenlegi üzemeltetője az Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., ami azt jelenti, hogy az épület közüzemi díjait az MNV Zrt. számlázza tovább a könyvtárnak. Többszöri megkeresés ellenére sem történt meg a 2014. év díjainak számlázása, ezért a dologi kiadások csökkenést mutatnak, ezt 2015-ben rendezni kell. A Batsányi fiókkönyvtár közüzemi díjainak fizetése 2014-ben már teljes évet érintett.

Az egyéb kiadások növekedésének oka, hogy mind a kistéleplési könyvtárak központi támogatása mind pedig a Békés Megyei Könyvtár fenntartói támogatása nőtt 2013-ról 2014-re, ami a kiadási oldalon egyéb kiadás jogcímen is megmutatkozik.

8.3. Jelentősebb eszközbeszerzések:

Megnevezés	db	Ft
Gépjármű	1	3 711 001
ebből személygépkocsi	1	3 711 001
Számítógép	19	
ebből olvasói	17	2 700 147
ebből szerver	2	507 492
Fénymásoló	1	134 620
Szkenner	-	-
Storage, egyéb adattároló (kapacitását a megjegyzésbe kérjük megadni Tb-ban)	-	-
IKR fejlesztés	-	-
Tablet	3	217 000
Monitor	4	126 492
Netbook	1	135 000
Egyéb: bútor, fényképezőgép, lamináló, blue-ray lejátszó, hangfal, DVD lejátszó, TV stb.		8 181 527
Eszközbeszerzésre fordított összeg összesen (Ft)		15 713 279

A kistéleplési könyvtárak ellátása céljából 2014-ben beszereztünk egy Dacia Logan típusú gépjárművet 3 711 001 Ft értékben, 17 darab olvasói számítógépet, 3 db tabletet, 4 db monitort és 1 db netbook-ot. A BMK költségvetési keretből az év során 2 db szervert és 1 db fénymásoló gépet vásároltunk. Az eszközbeszerzésre fordított összeg 15 713 279 Ft volt éves szinten, amely magában foglalja a kistéleplési könyvtárak és a BMK immateriális javak (pl. Windows 7 program, egyéb szoftver), informatikai eszközök (pl. monitor, szerver, számítógép stb.) és egyéb tárgyi eszközök (pl. DVD-lejátszó, monitor, projektor, könyvespolc) beszerzéseit.

8.4. Dologi kiadások

Dologi kiadások	Kiadás összege /Ft/
Készletbeszerzés	28 246 874
<i>Szakmai anyagok beszerzése</i>	24 835 561
<i>Üzemeltetési anyagok beszerzése</i>	3 411 313
Kommunikációs szolgáltatások	3 675 476
<i>Informatikai szolgáltatások igénybevétele</i>	2 656 642
<i>Egyéb kommunikációs szolgáltatások</i>	1 018 834
Szolgáltatási kiadások	22 739 246
<i>Közüzemi díjak</i>	5 731 637
<i>Bérelti és lízingdíjak</i>	35 000
<i>Karbantartási, kisjavítási szolgáltatások</i>	1 850 616
<i>Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatás</i>	12 577 910
<i>Egyéb szolgáltatás</i>	2 544 083
Kiküldetések, reklám- és propagandakiadások	2 294 789
<i>Kiküldetések kiadásai</i>	482 382
<i>Reklám- és propagandakiadások</i>	1 812 407
Különféle befizetések és egyéb dologi kiadások	13 248 174
<i>Működési célú előzetesen felszámított áfa</i>	8 327 530
<i>Fizetendő áfa</i>	2 476 000
<i>Egyéb dologi kiadások</i>	2 442 544
Összesen	70 202 459

A dologi kiadások közül a legnagyobb költségeket a szakmai anyagok beszerzése jelenti, amely magában foglalja a Békés Megyei Könyvtár és a kistéleplési könyvtárak beszerzéseit: könyv, folyóirat és egyéb információhordozó, rendezvényekhez felhasznált alapanyagok. Az üzemeltetési anyagokra vonatkozó kiadások (benzinköltség, anyagköltségek stb.) a kistéleplési könyvtárak látogatása, szakmai konferenciákon való részvétel és az épület üzemeltetésével kapcsolatos költségek érdekében merülnek fel.

Az informatikai szolgáltatások és az egyéb kommunikációs szolgáltatások magukban foglalják a Békés Megyei Könyvtár és a fiókkönyvtárak internethasználatát és telefonköltségeit. A korábbi évekhez hasonlóan 2014-ben is befolyt az intézményhez a NIIF 3 000 000 Ft értékű pályázati támogatása internet szolgáltatás igénybevételére, amely csökkentő tétel (bevétel) a kommunikációs szolgáltatások tekintetében.

A közüzemi díjak teljesítése nem tartalmazza a BMK székhelyének 2014. évi villany, víz és gázköltségeit, mert az épület jelenlegi üzemeltetőjétől (MNV Zrt.) még nem történt meg a továbbszámlázás a könyvtár részére.

A szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások nagyrészt a BMK, a fiókkönyvtárak és a kistéleplési könyvtárak számára szervezett rendezvények előadóinak díjait (Europe Direct pályázatból, NKA és egyéb pályázatokból, KSZR támogatásból) és egyéb, a könyvtár mindennapi munkáját segítő szolgáltatók díjait tartalmazza.

A reklám- és propaganda tevékenységre 2014-ben az intézmény nagy hangsúlyt fektetett, ez látszik az ezzel kapcsolatosan felmerült kiadásokból is, melyek tartalmazznak rádió- és sajtóhirdetéseket, szóróanyagok készítésével kapcsolatosan felmerült költségeket – természetesen költségvetési és pályázati forrásból egyaránt.

8.5. Vagyonkezelés

A megyei könyvtár vagyonkezelői feladatahoz kapcsolódó 2014. évi események rövid összefoglalója.

A Békés Megyei Könyvtár az MNV Zrt. tulajdonát képező, általa üzemeltetett épületben működött 2014-ben. Az üzemeltetéssel kapcsolatos legfontosabb problémák megoldására törekedett a vezetőség, ebben partnere volt az MNV Zrt. megyei munkatársa.

A munkaszervezést, a szolgáltatások minőségi és biztonságos megvalósítását az alábbi tényezők jelentős mértékben befolyásolták, évek óta meghatározták:

- az épületben több, különböző munkarendben dolgozó és eltérő tevékenységet folytató intézmény, szervezet működik,
- az egybefüggő, nagy közös területek célszerű használata nem megoldható a különböző működési mód, időbeosztás miatt,
- az épület rezsiköltsége a használt terület arányában fizetendő, de az egyes intézmények nem tudnak költségkímélő intézkedéseket hozni, illetve nem partnerek a gazdaságos működés kialakításában,
- nem megoldott az elkülönített riaszthatóság – ez a könyvtár esetében különösen nagy probléma, hiszen a nagyon szűkös szolgáltatói tér miatt informatikai eszközöket kell működtetni közösen használt terekben is,
- a meghibásodások javítása indokolatlanul sok időt vett igénybe, a javítási költségeket nem tudtuk befolyásolni, ellenőrizni,
- nincsenek intézményenként külön kiszolgáló helyiségek (pl. konyha, raktárak), ami a biztonságos eszköztárolást veszélyezteti.

Az épület célszerű használatának kialakításához 2014-re tervezett átalakítások megvalósulása:

- hangszigetelő fal építése az olvasóterem és a gyermekkönyvtár közé – *elkészült*
- pelenkázó helyiség kialakítása az emeleten – *a családbarát pályázat támogatási keretében terveztük, a megvalósítást 2015-re halasztottuk*
- a fűtési rendszer fagyvédelmének megoldása abban az esetben is, ha a költség csak a könyvtárat terheli – *a megvalósítás folyamatban van, intézményi költség nélkül*
- a riasztórendszer további szakaszolása – *részben elkészült*
- a zenei dokumentumállomány helyben használati terének kialakítása – *elkészült*
- az elavult villamoshálózat javítása (pályázati forrásból) – *pályázati forrásra vár*

A legnagyobb problémát az jelenti, hogy a BMK által használt épületrész üzemeltetési költségeit (víz, elektromos áram, stb.) nem tudtuk kifizetni, mert többszöri kérésünk ellenére sem tudott az MNV Zrt. számlát küldeni.

9. Partnerség és önkéntesség

A köznevelési és a közgyűjteményi terület más intézményeivel (múzeum, levéltár), a hazai és határon túli magyar szervezetekkel, civil és vállalkozói szférával. Szöveges összefoglaló.)

A Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 2013 év elején a kulturális intézmények tevékenységének összehangolása céljából **Kulturális Tanácsot** hozott létre, melynek tagjai:

- alpolgármester
- az Oktatási, Közművelődési és Sport Osztály osztályvezetője
- kulturális intézmények igazgatói

A 2014-ben is folyamatosan működő Tanács a könyvtár számára újabb együttműködési formák kialakítására adott alkalmat a közös tanácskozások, a partnerintézményekkel együttműködésben szervezett programok (pl. Munkácsy-emlékév, Ybl-emlékév, Főtéri Nyár) megvalósításával.

A könyvtár igazgatója tagja a Munkácsy-emlékévet szervező bizottságnak és a Kulturális Tanácsnak.

Köznevelési terület általában

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Békéscsabai Tankerülete a Békés Megyei Könyvtár épületében működik. Korábbi szakmai és személyes kapcsolataink jók, kölcsönös a segítségnyújtás, de a könyvtárhasználattal kapcsolatban az elmúlt években nem tudtunk eredményes együttműködést kialakítani. Továbbra is feladat maradt a kistelepülési ellátási együttműködésre vonatkozó megállapodások elkészítése (kettős funkció esetében).

A városban és a megyében működő nevelési intézményekkel hagyományosan jó a kapcsolat. Az iskolákat a könyvtárostánárok segítségével tudjuk megszólítani.

2014-ben a középiskolás korosztály bevonására tettünk erőfeszítéseket, nem sok sikerrel.

A városban működő óvodákkal folyamatos a kapcsolattartás. A vezető óvónőket meghívtuk a könyvtárba. Kétszer tartottak tanácskozást a BMK-ban, mely alkalmakkor a könyvtárhasználattal kapcsolatos igényeikről, a lehetőségekről tudtunk egyeztetni. A személyes kapcsolatnak köszönhető, hogy óvodai csoportokkal a korábbinál többször

találkoztak a gyermekkönyvtárosok, hogy elindították a kihelyezett foglalkozások sorát, a „Mesejártot”.

Hagyományosan a könyvtár ad otthont a megyei információkereső versenynek, a városi könyvtárhasználati vetélkedőnek.

Iskolai közösségi szolgálat

2014. december 31-ig az 50 órás közösségi szolgálat keretében részt vettek:

- Andrásy Gyula Gimnázium és Kollégium diákja:	11 fő
- Békéscsabai Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium:	1 fő
- Békéscsabai Gépészeti és Számítástechnikai Szakközépiskola:	1 fő
- BÉKSZI Trefort Ágoston Műszaki Tagiskola:	4 fő
- Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakközépiskola:	1 fő
- Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Mezőberény:	2 fő
- Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Gimnázium diákjai:	29 fő
- Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskola:	6 fő
- Szent-Györgyi Albert Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium:	3 fő
- Vásárhelyi Pál Szakközépiskola és Kollégium:	2 fő

Összesen **60** tanuló **1002** óra közösségi szolgálatot teljesített.

Feladataik:

- dokumentumok (könyv, CD, DVD) rendezése a polcon
- könyvek karbantartása: leválogatás, ragasztás, rádiózás
- olvasói adatlapok rendezése
- rendezvényeken, vetélkedőkön közreműködés, részvétel
- szórólapok másolása, vágása
- szórólapok terjesztése
- videokazetták ellenőrzése
- informatikai feladatok: képek szerkesztése, digitalizált állományok ellenőrzése

Összefoglalva:

2013-ban:	27 tanuló	232 óra	4 intézményből
2014-ben:	60 tanuló	1002 óra	10 intézményből
változás:	222 %	431 %	250 %

A közösségi munkát teljesített tanulók száma több mint kétszeresére nőtt, az intézményben eltöltött órák száma pedig megnégyszereződött. Szívesen jönnek a könyvtárba a középiskolások, a jelentkező igényeket nem is tudjuk kielégíteni. Gyakran előfordul, hogy várakozniuk kell, míg fogadni tudjuk őket. Munkájukra nem folyamatosan van szükség. Szolgálati idejük alatt a könyvtár számára hasznos tevékenységeket végeznek, miközben indirekt módon változnak könyvtárhasználói szokásaik.

Közgyűteményi és kulturális terület

Békéscsaba kulturális intézményeinek vezetőivel, munkatársaival napi kapcsolatban állunk. 2014-ben az emlékévek miatt a korábbiaknál több közös rendezvény volt (Munkácsy Emlékév), melyek alkalmat adtak az együttműködésre.

A Munkácsy Mihály Múzeum és a Csabagyöngye Kulturális Központ közvetlenül a megyei könyvtár épülete mellett működik. Pályázatok kapcsán egyeztetünk, különösen a közgyűteményi területtel – a mindkét felet érintő beszerzések, programok kapcsán.

A Békéscsabai Jókai Színház is segíti programjainkat: kellékekkel, előadókkal, közös megjelenéssel. A nyári időszakban közösen működtetjük a sétálóutcán felállított Lapozgató standot, mely a tavalyi sikerre való tekintettel 2014 nyarán is látogatható volt (könyvcseré, információk, szórólapok, olvasásnépszerűsítő játékok, akciók).

Határon túli könyvtárak

Az aradi és a nagyváradi megyei könyvtárakkal több évtizedes a könyvtár kapcsolata. 2014-ben a könyvtárosok világnapján a nagyváradi megyei könyvtárba vittük tapasztalatcsere látogatásra a megye könyvtárosait.

Előadással vettünk részt Aradon a megyei könyvtár „Pillanatok a közkönyvtárak életéből” című konferencián. Ekkor adtuk át a Kölcsey Alapítvány Testvérkönyvtár pályázatának segítségével számukra vásárolt magyar nyelvű könyvet (100 000 Ft).

Civil szféra

A 2013-ban indult együttműködést a Siketek és Nagyothallók Országos Szervezete Békés Megyei Irodájával a letéti könyvtár gyarapításával folytattuk. A Fogyatékosokkal élők világnapja alkalmából szervezett érzékenyítő napon vendégeink voltak. A rendezvényeinken való jeltolmácsolási lehetőség biztosítása még nem gyakori, erre 2015-ben nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

A Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Szervezete számára továbbra is biztosítjuk a speciális számítógépek használatát azzal a szándékkal, hogy a jelenleg kevésbé használt eszközöket (pl. felolvasógép, kézi nagyítók) is megismerjék.

A Körös-körül Waldorf Kezdeményezés több alkalommal tartott bemutatót a könyvtárban.

Önkéntesség

2014-ben egy önkéntes segítette a munkát. A BékésWiki online enciklopédia építésében segített, 27 szócikket írt. Az éves szócikk-gyarapodásnak ez 26%-a.

Békéscsaba, 2015. február 2.

Rakonczás Szilvia
igazgató

SZERVEZETI ÁBRA – Békés Megyei Könyvtár

